

Agenda
digitale Euregioraadsvergadering
op donderdag 26-11-2020, 14.00 uur

- Punt 1** **Opening en begroeting**
- Punt 2** **Goedkeuring van het verslag van 04-06-2020**
(bijgevoegd)
- Punt 3** **Nabenoemingen Euregiogremia**
- Dagelijks Bestuur / Euregiovoorzitterschap / commissievoorzitterschap
 - Afscheid van voormalige Euregioraadsleden
- Punt 4** **Strategische Agenda 2025+**
- Punt 5** **Grenslandagenda 2021 en Grenslandconferentie**
- Punt 6** **Stand van Zaken INTERREG VA en voorbereiding INTERREG VIA**
- Punt 7** **Financiën**
- begroting 2021
- Punt 8** **Personeelsaangelegenheden**
- Punt 9** **Mededelingen**
- Corona ontwikkeling
 - Eindejaarsbijeenkomst en Euregio Erepensing
 - Goedkeuring Euregionaal Mobiliteitsplan
 - Euregionaal Scholenwedstrijd
 - Uitslagen gemeenteraadsverkiezingen 2020 NRW
 - Vergaderschema 2021
- Punt 10** **Rondvraag / sluiting**

Verslag
Vergadering Euregioraad op 4 juni 2020, 14:00 uur
in het Bürgerhaus van de gemeente Weeze

Punt 1 Opening en verwelkoming

De voorzitter, de heer Francken, opent de vergadering en heet alle aanwezigen en de toeschouwers die de vergadering via livestream bijwonen van harte welkom. Hij noemt daarnaast de in 2016 gerealiseerde nieuwbouw van het Bürgerhaus en het feit dat het pand door vrijwilligers wordt beheerd, wat een grote meerwaarde betekent voor de gemeente Weeze.

De voorzitter, de heer Francken vraagt of de agenda in de voorliggende vorm kan worden vastgesteld. Er zijn geen kanttekeningen noch opmerkingen. De agenda wordt dan ook ongewijzigd vastgesteld.

Punt 2 Goedkeuring van het verslag van 28 november 2019 (toegezonden op 14-01-20)

Er zijn geen opmerkingen.

Besluit:

Het verslag wordt zonder wijzigingen goedgekeurd.

Punt 3 Update corona

De voorzitter merkt op dat de crisis ook het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal sterk heeft beïnvloed, zowel in maatschappelijk als in economisch opzicht.

Dat de grens tussen Nordrhein-Westfalen en Nederland open gebleven is, is zijns inziens te danken aan de goede, op wederzijds vertrouwen gebaseerde verstandhouding tussen beide landen.

Dit bleek eens te meer uit de wederzijdse ondersteuning van Duitse en Nederlandse ziekenhuizen bij de beschikbaarstelling van vrije capaciteit op de IC's. Hier heeft ook het Euregionale Forum Grensoverschrijdende Gezondheidszorg zijn grensoverschrijdende meerwaarde aangetoond.

Dit geldt ook voor het GrensInfoPunt in Kleve, dat dezer dagen zeer veel vragen van grensgangers heeft ontvangen, vooral van mensen die geen aanspraak bleken te kunnen maken op de desbetreffende nationale steunprogramma's. Vervolgens heeft men zich tot de verantwoordelijke ministeries gericht en konden er gedeeltelijk oplossingen worden gevonden. Bijzondere erkentelijkheid geldt hierbij jegens de GrensInfoPunt medewerkers bij de Euregio Rijn-Waal.

De voorzitter benadrukt dat het voor hem persoonlijk kort na de lockdown bijzonder belangrijk was om de verschillende situaties aan beide zijden van de grens voor alle inwoners van de Euregio Rijn-Waal transparant weer te geven.

Hij bedankt het secretariaat van de Euregio Rijn-Waal dat met het inrichten van een Corona-webportal zijn voorstel heeft overgenomen. Het Corona-webportaal informeert over de actuele situatie rondom corona in de Euregio Rijn-Waal.

Burgemeester Christoph Fleischhauer van Moers wijst nog eens op de onhoudbare toestanden in de vleesverwerkende industrie in de grensregio en op de huisvesting van arbeidsmigranten en de gevaren voor de gezondheid van allen. Hij pleit voor een krachtig signaal, een verklaring vanuit de gelederen van de Euregioraad, die staat voor openheid, ruimdenkendheid en menselijke interactie, om zich zo tegen deze bedenkelijke praktijken uit te spreken.

Burgemeester Karel van Soest, gemeente Boxmeer, geeft aan dat de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Bergen, Gennep, Mill en Mook regelmatig zaken afstemmen met de Duitse burgemeesters van Goch en Weeze. Daarbij heeft de burgemeester van Goch zijn Nederlandse collega's middels een notitie geïnformeerd over de problematiek van de uitzendkrachten die in Nederlandse slachterijen werken. Karel van Soest heeft deze notitie doorgestuurd naar Emile Roemer, burgemeester van Heerlen, die door de Nederlandse minister van sociale zaken belast is met het onderzoek naar de huisvesting van uitzendkrachten in de grensregio en daarbij vooral kijkt naar de mensen die in de vleesindustrie werken. Hiermee wordt in ieder geval gewaarborgd dat het onderwerp op het hoogste niveau aandacht krijgt, waarbij een verklaring van de Euregioraad dit nog kan versterken.

De Euregio-voorzitter voegt hieraan toe dat ook minister Laumann in dit verband een krachtige verklaring heeft afgelegd en een passend onderzoek dienaangaande heeft ingesteld. Daarnaast zijn er volgens de voorzitter ook positieve voorbeelden te noemen, zoals van een slachterij in Geldern en de accommodatie voor uitzendkrachten op de luchthaven Weeze. De door burgemeester Fleischhauer geformuleerde zorg zou in een brief aan de verantwoordelijke ministeries naar voren moeten worden gebracht.

Sjaak Kamps voegt hieraan toe dat het heel goed is dat de Euregioraad een signaal afgeeft en dat men zich moet concentreren op de grensoverschrijdende problematiek, vooral met betrekking tot de ontoereikende uitwisseling van informatie. Voor Duitse en Nederlandse burgemeesters is het erg moeilijk om te vast te stellen wie in Nederland werkt en in Duitsland gehuisvest is, aldus de heer Kamps. Hier zou de Euregio kunnen pleiten voor een snel en gemakkelijk verloop van de informatie-stroom. Waar de Duitse wetgeving moet worden aangepast, moet dit uiteraard aan Duitse zijde worden geïnitieerd.

Sjaak Kamps stelt voor om een brief te sturen naar de verantwoordelijke ministeries en naar de heer Emile Roemer, opdat deze kwestie daar verder kan worden behandeld.

Mevrouw Kalthoff, gemeente Arnhem, voegt hieraan toe dat er natuurlijk ook rekening moet worden gehouden met de Nederlandse regelgeving omtrent gegevensbescherming (AVG), maar dat er zeker een positieve houding is ten opzichte van het voornemen.

De voorzitter licht de verdere procedure toe en brengt deze in stemming.

Het voorstel om een brief op te stellen en deze naar de verantwoordelijke ministeries te sturen, wordt unaniem goedgekeurd.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Ocke Hamann, directeur van de Niederrheinische IHK (Industrie- und Handelskammer) en hoofd van de afdeling nationale en regionale economie, industrie, transport en logistiek. De heer Hamann informeert over de economische gevolgen van de coronacrisis voor de regio aan de hand van een enquête die onder bedrijven in het werkgebied van de IHK is gehouden. Het economische stimuleringspakket dat recentelijk door de Bonds-

regering is aangenomen, wordt toegejuicht en in zijn betoog licht hij er enkele punten uit: de verwachte omzetzaling, de conjunctuurindex, het aantal bedrijven in de regio waarvoor momenteel faillissement dreigt (9%), de sectoren die in hoge mate worden bedreigd, de verwachtingen van ondernemingen in de regio en, niet op de laatste plaats, de afgenomen vraag. Hij benoemt de onbureaucratische steun van de bedrijven door de lokale autoriteiten als bijzonder positief.

Ulrich Francken informeert de aanwezigen over de ontwikkelingen op de luchthaven Weeze en de financiële maatregelen om de bedrijfsontwikkeling tot 2024 te waarborgen.

In dit verband benadrukt de heer Hamann ook de mogelijkheden die de luchthaven heeft door de nabijheid van de grens. Naar zijn mening kan de door Ryanair aangekondigde prijzenoorlog in het segment van de goedkope vluchten ook worden gezien als impuls voor de luchthaven.

In zijn bijdrage vestigt de heer Heinzl nogmaals de aandacht op het uitstekende werk van het GrensInfoPunt in Kleve en hij prijst de uitstekende coördinatie mede gezien de moeilijke situatie bij het passeren van de grens, op het gebied van bijvoorbeeld arbeidstijdverkorting en hoe weinig daar geregeld is en gecoördineerd wordt. De GrensInfoPunten hebben uitstekend werk verricht bij het coördineren van de regelgeving, zodat er zowel aan Duitse als Nederlandse zijde optimaal toegang toe is.

Punt 4 Actualisering Strategische Agenda

De voorzitter geeft het woord aan Jan van Zomeren, Euregio-ambassadeur en moderator van de Strategische Agenda, om verslag uit te brengen over de huidige status van de strategienota.

De heer Van Zomeren legt in zijn betoog uit dat het enthousiasme en de hoge mate van participatie tot nu toe hebben bijgedragen aan het ontstaan van een groot aantal wensen en ideeën. Tegelijkertijd geeft hij aan dat een herijking van de Strategische Agenda geen lijst van een groot aantal verschillende onderwerpen moet zijn, maar bij voorkeur een aantal niet al te abstract geformuleerde kernpunten moet bevatten; er moet een focus worden vastgesteld.

Toen de ontwikkeling van het concept gestalte begon te krijgen, werd het abrupt onderbroken door de coronaontwikkelingen. Het onderwerp verdween enigszins naar de achtergrond. De vraag rees echter ook hoe actueel het herziene concept op veel gebieden zou zijn zonder de ontwikkelingen en gevolgen van de coronapandemie erin op te nemen.

Tijdens de stakeholderbijeenkomsten werd duidelijk dat het herziene concept geen vastomlijnd document moet zijn, maar dat het flexibel moet zijn om in te kunnen spelen op maatschappelijke veranderingen.

Jan van Zomeren geeft aan dat de gemeenten tot nu toe zeer actief hebben gereageerd op de eerste versie van het concept en dat deze reacties er ook in worden verwerkt. In veel gevallen ging het daarbij om een soms andere, vaak sterkere focus op de vier thema's klimaat en economie, arbeidsmarkt en onderwijs, leefbaarheid en Euregionale identiteit.

Hier aanbeland gaat de heer Van Zomeren concreet in op het thema water. Enerzijds gaat het om de voor onze regio zo typerende rivieren, die worden gekenmerkt door watergebonden bedrijvigheid, maar waar anderzijds ook risicovolle aspecten aan zijn verbonden, zoals droogte, overstromingen of schadelijke lozingen in het oppervlaktewater.

Verder wordt de gezamenlijke geschiedenis in de regio genoemd als een verbindend element. Met betrekking tot de Euregionale identiteit wordt gesteld dat die nog zwaarder mag worden aangezet. Dat spreekt 100% uit de vraag of Euregioraadsleden gefaciliteerd kunnen worden om daaraan bij te dragen.

Tot slot geeft de heer Van Zomeren aan te willen proberen in de nieuwe Strategische Agenda weer te geven waar de verschillen zitten ten opzichte van de huidige versie. Er zal worden getracht alle opmerkingen, van identiteit tot 'Kulturarbeit', in de Strategische Agenda te verwerken, juist ook tegen de achtergrond van Corona.

Mevrouw Kalthoff, gemeente Arnhem, merkt op dat de actoren die aan de afzonderlijke prioritaire thema's zijn toegewezen, willekeurig lijken en dat deze zouden moeten worden aangevuld of nader geconcretiseerd, bijvoorbeeld met de regio Arnhem/Nijmegen.

Mevrouw Frederiks, gemeente Apeldoorn, zegt het concept inhoudelijk een goed stuk te vinden, maar zou willen dat ook de positieve leereffecten van de grensoverschrijdende samenwerking erin werden weergegeven.

Besluit:

Kennisneming.

Punt 5 INTERREG

Nieuwe projectvoorstellen

Er zijn vier projectvoorstellen die in de besluitvormingsprocedure kunnen worden opgenomen. Het gaat hierbij om de volgende projectvoorstellen

- 1. Euregionaal mobiliteitsplan**
- 2. Nachrichten – Nieuws**
- 3. Digitalisering - demografie - diversiteit (reserveproject)**
- 4. Disruptief (reserveproject)**

De voorzitter deelt mede dat uit het stuk naar voren komt dat de Euregio Rijn-Waal de leadpartner is van het project 'Euregionaal Mobiliteitsplan'. De Euregioraad heeft in zijn vergadering van 28 november 2019 in het kader van een raadsinitiatief van de gemeente Nijmegen al positief ingestemd met de verdere uitwerking van deze studie.

Aan het project 'Euregionaal Mobiliteitsplan' is bovendien op basis van de urgentiebesluiten van 24 april 2020 en de adviezen van het dagelijks bestuur van 8 mei 2020 een positief besluitvoorstel verleend.

Aangezien er over dit onderwerp geen verdere vragen zijn, wordt voorgesteld het project 'Euregionaal mobiliteitsplan' met een positief besluitvoorstel aan de stuurgroep voor te leggen.

Besluit:

Unanieme goedkeuring

De voorzitter vervolgt dat voor de drie andere projecten ook gedetailleerde stukken en projectbeschrijvingen beschikbaar zijn.

Aan de projecten Nachrichten - Nieuws, Digitalisering - Demografie - Diversiteit (als reserveproject) en Disruptief (ook als reserveproject) is zowel op basis van de

urgentiebesluiten van 24 april 2020 als op basis van de adviezen van het dagelijks bestuur van 8 mei 2020 een positief advies verleend.

De heer Van Oort, gemeente Cuijk, vraagt of de gemeente Cuijk vanwege de getoonde belangstelling ook bij het project Nieuws betrokken wordt. Het bureau bevestigt dat dit met de projectdrager zal worden gecommuniceerd.

De heer Heinzl, Kreis Kleve, vraagt of het juist is dat de reserveprojecten alleen worden goedgekeurd wanneer er voldoende middelen beschikbaar zijn. Dit wordt bevestigd.

Er wordt voorgesteld de projecten met een positief besluitvoorstel van de Euregiораad aan de Interreg-stuurgroep voor te leggen.

Besluit:

Unanieme goedkeuring

• **Gevolgen van corona voor:**

▪ **Lopende projecten**

In de toelichting kan worden gelezen dat ook het INTERREG-programma Deutschland-Nederland op de coronapandemie heeft gereageerd; het ondersteunt de lopende en de zich in de afrondingsfase bevindende projecten met passende maatregelen.

▪ **Vorbereidingproces INTERREG VI**

Sjaak Kamps brengt kort verslag uit over de stand van zaken bij het voorbereidingsproces en verwijst naar de laatste ontwikkelingen betreffende het meerjarig financieel kader van de EU, dat waarschijnlijk pas onder het Duitse raadsvoorzitterschap zal worden aangenomen.

De heer Boerman, gemeente Doetinchem, vraagt of de coronacrisis ook gevolgen heeft voor de Interreg-middelen. Sjaak Kamps geeft aan dat dit nog geheel onduidelijk is.

De heer Francken voegt hieraan toe dat ook de Brexit nog de nodige gevolgen zal hebben en dat er in dit opzicht behoefte is aan verdere regelgeving.

Aangezien er verder geen vragen zijn, wordt overgegaan tot het volgende punt 'Stand van zaken INTERREG VA Deutschland-Nederland'.

Er zijn geen andere vragen over dit punt.

Besluit:

Kennisneming

Punt 6 Ingekomen aanvraag

• **ICE-halte Stadt Wesel**

De heer Hovest, Stadt Wesel, licht de achtergrond van deze aanvraag toe en stelt dat de komst van een ICE-halte in Wesel zal leiden tot een aanzienlijk betere verkeerstechnische ontsluiting van de gehele regio Niederrhein. Dit blijkt ook uit de positieve afstemmingsgesprekken met de NS en de federale en deelstaatministeries van verkeer. Alleen Deutsche Bahn houdt de inrichting van een dergelijke halte in Wesel tegen met als argument de stoptijd van de ICE.

De gemeente Arnhem, die op dit punt ook spreekt voor de regio Arnhem/Nijmegen en de provincie Gelderland, geeft de voorkeur aan een halte op het internationale station van de luchthaven van Düsseldorf en kan de aanvraag momenteel niet steunen.

Vanuit de visie van de gemeente Nijmegen, de heer Bakker, is een duidelijkere motivering van de aanvraag noodzakelijk om een besluit te kunnen nemen.

De heer Hovest verwijst nogmaals naar gesprekken met de NS die zich om economische en ecologische redenen positief uitgelaten hebben over een stop in Wesel voor de verbinding Amsterdam-Berlijn.

De voorzitter stelt voor dat Stadt Wesel de vandaag genoemde argumenten en informatie nogmaals schriftelijk inbrengt en dat de verdere advisering aan het dagelijks bestuur wordt gedelegeerd.

De IHK geeft aan dat Deutsche Bahn momenteel werkt aan een Duitse dienstregeling (Deutschland-Takt), die echter alleen betrekking heeft op Duitsland. Het grensoverschrijdende vervoer zou hierin meegenomen moeten worden. Daarom zou het nu het juiste moment zijn om deze kwestie aan de orde te stellen en te bespreken met het bondsministerie van verkeer en Deutsche Bahn.

De heer Heinzl sluit zich hierbij aan en benadrukt dat dit plan zijns inziens ook vanwege de bereikbaarheid van Oost-Gelderland voor beide zijden interessant zou zijn.

De heer Hovest pleit ervoor dit plan op basis van de beschikbare informatie bij de betreffende instanties neer te leggen.

De heer Bakker, gemeente Nijmegen, wil nogmaals benadrukken dat men in principe niet tegen een nieuwe halte is, maar dat dit besluit op een evenwichtige basis moet worden genomen.

Sjaak Kamps vraagt Stadt Wesel de argumenten opnieuw aan het secretariaat van de Euregio Rijn-Waal toe te sturen, zodat er nog voor de zomervakantie een beslissing kan worden genomen.

Punt 7 Financiën

De voorzitter maakt bekend dat de voorzitter van de Financiële Controle Commissie, de heer Driessen, verhinderd is en dat Heiko Schmidt ernstig ziek is. Hij wenst de laatste een spoedig herstel toe.

Hij geeft het woord aan mevrouw Pelzer, burgemeester van de gemeente Bergen.

- **Jaarafsluiting 2019**

Op 8 mei 2020 heeft de financiële controlecommissie dit rapport in aanwezigheid van de heer Kamps, secretaris, de heer Kochs, plaatsvervangend secretaris, mevrouw Knor en de heer Terporten, de voor financiën verantwoordelijke medewerkers, en de heer Jürgens, accountant en belastingadviseur bij accountantskantoor Concunia GmbH, besproken.

Het controlerapport van accountantskantoor Concunia GmbH uit Münster betreffende de controle van de jaarrekening 2019 bevat geen controlevaststellingen.

De jaarrekening 2019 vertoont een overschot ter hoogte van € 192.469,47. Dit is een eenmalig overschot, dat het gevolg is van het feit dat projectpartners in twee projecten, die op resp. 31 december 2019 en 29 februari 2020 zijn afgelopen, hun achterstallige cofinancieringsbijdrage pas in 2019 hebben voldaan.

Het accountantskantoor Concunia GmbH heeft een goedkeurende accountantsverklaring afgegeven. Het accountantskantoor bevestigt tegelijkertijd dat de jaarafsluiting aan de wettelijke voorschriften voldoet en met inachtneming van de principes van boekhouden volgens goed koopmanschap een beeld verschaft van de vermogenspositie, schuldenpositie, rentabiliteit en financiële positie van het openbaar lichaam dat in overeenstemming is met de daadwerkelijke situatie. Het jaarverslag is in overeenstemming met de jaarafsluiting, verschaft in zijn totaliteit een juist beeld van de vermogenspositie, schuldenpositie, rentabiliteit en financiële positie van het openbaar lichaam en geeft mogelijkheden en risico's voor de toekomstige ontwikkeling op de juiste wijze weer.

De financiële controlecommissie sluit zich bij deze conclusie aan en adviseert tegelijkertijd het controlerapport inclusief balans, de winst- en verliesrekening en de liquiditeitsrekening aan de Euregioraad voor te leggen en de bijbehorende bijlagen op de website van de Euregio Rijn-Waal ter inzage ter beschikking te stellen.

Mevrouw Pelzer spreekt haar lof uit voor het goede werk van het secretariaat van de Euregio Rijn-Waal en voor de gedetailleerde toelichting.

De heer Van Oort vraagt of met het begrip 'bijzondere reserve' de 'algemene reserve' wordt bedoeld. Dit wordt bevestigd.

Besluit:

De Euregioraad neemt kennis van het verslag van de financiële controlecommissie. Kanttekeningen bij het controlerapport zijn niet noodzakelijk.

De Euregioraad stelt de jaarrekening 2019 vast en besluit het overschot over 2019 ter hoogte van € 192.469,47 aan de bijzondere reserve toe te voeren.

De Euregioraad besluit over het begrotingsjaar 2019 decharge te verlenen aan het dagelijks bestuur en aan de secretaris

- Correctie begroting 2020

De voorzitter wijst op de nog uit te voeren correctie in de begroting voor 2020.

Tijdens de goedkeuringsprocedure door de Bezirksregierung Düsseldorf heeft deze opmerkingen geplaatst en vaststellingen gedaan, die conform in de begroting voor 2020 zijn opgenomen en aangevuld. De leden van de Raad vinden de toelichting hierbij in de stukken.

Er zijn geen andere vragen over dit punt.

De voorzitter stelt voor te stemmen over het besluitvoorstel, de begroting (Haushaltsplan en Haushaltssatzung) en de bijlagen.

Besluit:

De Euregioraad stelt unaniem de begroting (Haushaltssatzung, Haushaltsplan) en de bijlagen vast.

Punt 8 Mededelingen

- Terugblik

De voorzitter deelt mede dat de leden van de raad met de vergaderstukken een overzicht hebben ontvangen van belangrijke grensoverschrijdende activiteiten en gebeurtenissen.

De heer Heinzl, Kreis Kleve, vraagt of de in de begroting geraamde middelen voor projecten in het kader van 75 jaar vrijheid ook nog beschikbaar zullen zijn voor evenementen in 2021.

De heer Kamps bevestigt dit en voegt toe dat coronagerelateerde projecten en activiteiten te zijner tijd onder verwijzing naar 75 jaar +1 kunnen worden gefinancierd.

Sjaak Kamps besluit met de opmerking dat deze vergadering tevens de laatste Euregioraadsvergadering is van voorzitter Ulrich Francken en bedankt de heer Francken voor de vele jaren waarin hij zich met veel passie heeft ingezet voor de grensoverschrijdende samenwerking.

De heer Francken dankt iedereen voor het in hem gestelde vertrouwen en geeft met zijn motivatie als beweegreden aan dat hij zich ook na deze tijd zal blijven inzetten voor grensoverschrijdende samenwerking.

Punt 9 Rondvraag en sluiting

Omdat er geen verdere opmerkingen of vragen zijn, sluit de voorzitter de vergadering.

Einde vergadering: 15:55 uur.

Nabenoemingen Euregiogremia

Euregiovoorzitterschap

De ambtsperiode van Ulrich Francken als burgemeester van Weeze eindigde op 31 oktober 2020. Daarmee eindigde ook zijn functie als voorzitter van de Euregio Rijn-Waal.

Ulrich Francken werd tijdens de novembervergadering van de Euregioraad 2018 verkozen tot voorzitter van de Euregio. Dit betekent dat tijdens de vergadering van de Euregioraad een nieuwe Euregiovoorzitter moet worden benoemd voor de resterende twee jaar onder Duitse voorzitterschap.

Het Dagelijks Bestuur stelt voor om Thomas Ahls, langdurig lid van het Euregiobestuur en burgemeester van de gemeente Alpen, te benoemen tot Euregiovoorzitter.

Besluitvoorstel:

De Euregioraad benoemt Thomas Ahls tot Euregiovoorzitter voor de resterende twee jaren onder Duitse voorzitterschap.

Opvolging Ulrich Francken in het Dagelijks Bestuur

Met het vertrek van Ulrich Francken ontstaat er een vacature in het Dagelijks Bestuur. Ulrich Francken vertegenwoordigt de lidgemeenten van de Kreis Kleve in het bestuur van de Euregio Rijn-Waal. De Bürgermeisterkonferenz van de Kreis Kleve werd gevraagd om een kandidaat voor te dragen om Ulrich Francken op te volgen in het Dagelijks Bestuur. Een bijbehorend voorstel wordt nagezonden.

Besluitvoorstel:

De door de Bürgermeisterkonferenz van de Kreis Kleve voorgestelde kandidaat tot lid van het Dagelijks Bestuur te benoemen. (Voorstel wordt nagezonden)

Voorzitter Commissie voor Financiën en Projecten

Thomas Ahls is als bestuurslid ook voorzitter van de commissie voor Financiën en Projecten. Met de voorgestelde benoeming van Thomas Ahls tot voorzitter van de Euregio dient de functie van commissievoorzitter te worden herbenoemd. Bestuurslid Agnes Schaap is bereid het voorzitterschap op zich te nemen.

Besluitvoorstel:

Agnes Schaap te benoemen tot voorzitter van de commissie voor Financiën en Projecten.

Plaatsvervangend voorzitter van de Commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding

Günter Steins, burgemeester van de Gemeente Kranenburg tot 31 oktober 2020, was jarenlang plaatsvervangend voorzitter van de commissie voor grensoverschrijdende verstandhouding. Voorgesteld wordt dat zijn opvolger in de functie van burgemeester, Ferdi Böhmer, hem ook zal opvolgen als vicevoorzitter van de commissie voor grensoverschrijdende verstandhouding.

Besluitvoorstel:

Ferdi Böhmer tot plaatsvervangend voorzitter van de Commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding te benoemen.

Afscheid van voormalige Euregioraadsleden

De Duitse gemeenteraadsverkiezingen in het najaar van dit jaar hebben als gevolg dat ook in de Euregioraad verschillende wijzigingen plaatsvinden.

Tijdens de vergadering zal daarbij kort stilgestaan worden en worden de vertrekkende Euregioraadsleden bedankt voor hun betrokkenheid.

Strategische Agenda 2025+

In het voorjaar van 2019 werd een begin gemaakt met het proces om de Strategische Agenda van de Euregio Rijn-Waal te herijken. Gedurende ruim anderhalf jaar heeft het Dagelijks Bestuur in nauwe samenwerking met de leden van de Euregio Rijn-Waal, samenwerkingspartners, (INTERREG)projectpartner en overige stakeholders en belanghebbenden de Strategische Agenda 2025+ ontwikkeld.

Op 27 juli 2020 hebben alle lidorganisaties, projectpartners, samenwerkingspartners en overige stakeholders de conceptversie van de Strategische Agenda 2025+ toegestuurd gekregen met het verzoek, deel te nemen aan de consultatieprocedure. Reacties konden tot 25 september 2020 ingediend worden.

In totaal zijn er 20 reacties binnengekomen:

1. AOK Rheinland/Hamburg
2. Apeldoorn
3. Arnhem
4. Duisburg
5. Ede
6. Euregio-Ambassadeur Paul Sars
7. Euregio-Ambassadeur Jos Verbeeten
8. Gennep
9. Hochschule Rhein-Waal
10. Internationale Vakbondsraad Rijn IJssel
11. Kreis Kleve
12. Lingewaard
13. Montferland, Doetinchem en Oude IJsselstreek
14. Nijmegen
15. Overbetuwe
16. Provincie Gelderland
17. Provincie Limburg
18. Renkum
19. Wageningen
20. Wesel

De reacties zijn op 9 oktober door het Dagelijks Bestuur besproken en voor elke reactie is een standpuntbepaling geformuleerd. Vervolgens hebben in oktober de drie commissies zich over de standpunten gebogen en enkele wijzigingsvoorstellen geformuleerd. Het Dagelijks Bestuur heeft in een schriftelijke procedure ook hierover een standpunt ingenomen, zie daartoe de bijlagen.

Op basis van deze standpuntbepalingen is de Strategische Agenda 2025+ aangepast en wordt nu ter goedkeuring aan de Euregioraad voorgelegd. De aangepaste Strategische Agenda 2025+ is eveneens bijgevoegd.

De organisaties die aan de consultatieprocedure hebben deelgenomen, ontvangen na vaststelling van de Strategische Agenda 2025+ een officiële reactie.

Besluitvoorstel:

Vaststelling van de Strategische Agenda 2025+.

CONCEPT 29-10-2020

STRATEGISCHE AGENDA 2025+

Voorwoord

Volgt nog

De Euregio Rijn-Waal: een veelzijdige regio met een gemeenschappelijk DNA

Het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal omvat aan Nederlandse kant een groot deel van de provincie Gelderland met de gebiedsdelen Arnhem-Nijmegen, West-Veluwe, delen van de Achterhoek en Rivierenland, Noord-Oost-Noord-Brabant en het noordelijke deel van de provincie Limburg. Aan Duitse kant omvat het werkgebied de Kreis Kleve, de Kreis Wesel en de steden Duisburg en Düsseldorf. De totale oppervlakte beslaat 8.663 km² en de Euregio Rijn-Waal heeft 4,2 miljoen inwoners.

In dit gebied zijn 30 Nederlandse en 20 Duitse gemeenten en steden, de Kreise Kleve en Wesel, de Niederrheinische IHK en het Landschaftsverband Rheinland aangesloten bij de Euregio Rijn-Waal. De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van economie en maatschappij te verbeteren en te intensiveren. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten en zo gebruik te maken van synergie-effecten. In het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal bestaan veel mogelijkheden voor een sterke economische en maatschappelijke ontwikkeling.

Het gebied biedt daarvoor de juiste randvoorwaarden/aanknopingspunten. Sterke economische sectoren zijn de gezondheids- en welzijnszorg, zakelijke dienstverlening, logistiek, handel, land- en tuinbouw, industrie en nijverheid en energie en toerisme. Dit komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in clusters zoals Health Valley, Food Valley en Cleantech Regio aan Nederlandse kant en het Energiecluster NRW. In totaal zijn er in de Euregio Rijn-Waal ruim 300.000 bedrijven gevestigd, die samen 2 miljoen banen bieden. Bovendien zijn er 14 hogescholen en universiteiten met ruim 175.000 studenten en 54 ROC's en Berufskollegs gevestigd.

De Euregio Rijn-Waal wordt gekenmerkt door de drie grote rivieren Rijn, Waal en Maas en de diverse zijrivieren, die belangrijk zijn voor de logistiek en de daarmee verbonden bedrijvigheid. Het gebied wordt verder internationaal ontsloten door drie luchthavens (Düsseldorf, Weeze en Eindhoven). De ICE stopt in Arnhem, Duisburg en Düsseldorf en daarnaast worden de plaatsen tussen Arnhem en Düsseldorf met een regionale trein verbonden. Ook zijn er diverse grensoverschrijdende busverbindingen en ontsluiten de A1, A12/A3, A15 en de A77/A57 de Euregio Rijn-Waal. Met de Betuweroute en 7 havensteden, waaronder de grootste binnenhaven van Europa in Duisburg is de Euregio Rijn-Waal een belangrijk logistiek knooppunt tussen Randstad en Ruhrgebied.

Het gebied kent een lange gezamenlijke geschiedenis. Al in de Romeinse tijd liep de limes, de buitengrens van het Romeinse Rijk dwars door ons gebied. Sporen hiervan zijn nog overal in het landschap te zien. Ook later ten tijde van het Hertogdom Gelre (1339-1795) was het gebied al een grotendeels aaneengesloten regio. De historische Hanzesteden langs de grote rivieren getuigen eveneens van eeuwenoude contacten. De

huidige grens tussen Nederland en Duitsland is een relatief jonge grens. De grens ontstond in 1813 als gevolg van het Congres van Wenen. De paar Duitse of preciezer gezegd, Kleefse enclaves in de Liemers en Huissen kwamen in 1816 officieel bij Nederland. De laatste en meest recente grensverschuivingen zijn een gevolg van de Tweede Wereldoorlog. Het merendeel van de Duitse plaatsen die bij Nederland gevoegd werden, zijn in 1963 weer teruggegeven aan Duitsland, allen de Duivelsberg bij Berg en Dal bleef Nederlands. De huidige grens is dus nog geen 60 jaar oud.

Waar staan we nu?

In de periode 2014 tot heden heeft de Euregio Rijn-Waal ingezet op het organiseren van grensallianties op het gebied van 1) Euregionale duurzame economische ontwikkeling, 2) Euregionale soft skills en 3) Euregionale betrokkenheid. Deze doelstellingen zijn vastgelegd in de “Strategische Agenda 2020: Grensallianties in de Rhein-Waal-Regio”.

Na zes jaar kan worden vastgesteld, dat veel van de toenmalige doelstellingen inmiddels zijn bereikt of dat we op de goede weg zijn.

In ruim 450 grote en kleine projecten werken meer dan 3000 bedrijven, kennisinstellingen en belangenorganisaties grensoverschrijdend samen aan de ontwikkeling van innovatieve producten op het gebied van agrofood, digitalisering, energie, toerisme etc.

Op het gebied van de arbeidsmarkt is er veel gebeurd. Zo is er bij de Euregio Rijn-Waal een GrensInfoPunt gevestigd, waar jaarlijks enkele duizenden grenspondelaars en werkgevers worden geholpen. Het GrensInfoPunt maakt deel uit van een netwerk van GrensInfoPunten langs de Nederlands-Duits-Belgische grens en wordt na een opstartfase met INTERREG-middelen vanaf 2021 structureel door de landelijke, regionale en lokale overheden gefinancierd. Verder is het Arbeit/dsmarktplatform Euregio Rijn-Waal opgericht, waarin de betrokkenen samenwerken aan een transparante Euregionale arbeidsmarkt. In het kader van de INTERREG-initiatieven Grenzen Bewegen en Perspectief 360° is een succesvol programma voor de bemiddeling van langdurig werklozen opgezet.

Ook op het gebied van buurtaal is er het nodige gebeurd. Zo werken ruim 30 Nederlandse en Duitse scholen samen om het aanbod aan buurtaal- en buurcultuuronderwijs in de Euregio Rijn-Waal te versterken. In het kader van de Ler(n)ende Euregio werken ca. 60 ROC's en Berufskollegs eveneens samen om hun leerlingen een buurtaalmodule met officieel erkende taalcertificaten aan te kunnen bieden. Daarnaast heeft de Euregio Rijn-Waal in samenwerking met Nordrhein-Westfalen, de provincie Gelderland en het Nederlandse Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties een scholierenwedstrijd opgezet, waaraan jaarlijks ca. 500 leerlingen deelnemen.

Op het gebied van bereikbaarheid zijn er eveneens enkele positieve ontwikkelingen te melden. Zo rijdt de SB 58 (de snelbus tussen Emmerich en Nijmegen) sinds eind 2018 verder naar Nijmegen Heyendaal en is er in de spits een halfuursdienst ingericht. Sinds 2017 rijdt er weer een regionale trein tussen Arnhem en Emmerich, die verder gaat naar Düsseldorf.

Ruim 30 ziekenhuizen, zorginstellingen, verzekeraars, patiënten- en belangenverenigingen hebben in het Euregionaal Forum Grensoverschrijdende Gezondheidszorg de afgelopen jaren intensief samengewerkt aan de verbetering van de gezondheidszorg in de Euregio Rijn-Waal.

Op het gebied van veiligheid hebben de Kreis Kleve en de vier Nederlandse Veiligheidsregio's in de Euregio Rijn-Waal in 2017 een overeenkomst gesloten op basis waarvan sindsdien de samenwerking verder geformaliseerd en geprofessionaliseerd wordt. Op lokaal niveau hebben de brandweerkorpsen van Rindern en Millingen aan de Rijn een overeenkomst gesloten, die het mogelijk maakt, dat beide korpsen ook zelfstandig in het buurland actief kunnen worden.

Maar niet alleen bedrijven, onderwijs-, en zorginstellingen en maatschappelijke organisaties hebben elkaar gevonden. Ook Nederlandse en Duitse overheden werken intensief samen. Zo werken de gemeenten Bergen, Boxmeer, Cuijk en Gennep nauw samen met Goch en Weeze op de gebieden Agrofood, toerisme en arbeidsmarkt. Workshops, nieuwe fietsroutes, een grensoverschrijdende foodtruck en een euregionale stagemakelaar zijn concrete resultaten van de samenwerking. Ook de inmiddels 7 100.000+-steden in de Euregio Rijn-Waal (Apeldoorn, Arnhem, Ede, Nijmegen, Duisburg, Düsseldorf en Moers) hebben elkaar gevonden en komen regelmatig bijeen en hebben o.a. een gezamenlijke duurzaamheidsagenda opgesteld en een studie naar een euregionaal fietssnelwegennetwerk uitgevoerd.

Dit overzicht is vanzelfsprekend niet uitputtend, maar de doelstelling om op diverse terreinen succesvolle grensallianties te faciliteren is ruimschoots behaald. Deze grensallianties tonen aan, dat euregionale samenwerking wel degelijk een meerwaarde biedt voor de bedrijven, organisaties en inwoners van de Euregio Rijn-Waal. Een meerwaarde die wij ook in de toekomst willen blijven bieden.

De ontwikkelingen hebben de afgelopen jaren niet stil gestaan. Daardoor ontstond het gevoel, dat de Strategische Agenda niet langer een adequaat antwoord biedt op de actuele maatschappelijke en economische uitdagingen, waar wij in de grensregio mee worden geconfronteerd. Bijvoorbeeld op het gebied van klimaat en energietransitie. Daarnaast hebben er zowel in Nederland als in Nordrhein-Westfalen verkiezingen plaatsgevonden en heeft het buurlandenbeleid een plek in beide coalitieakkoorden gekregen. Ook de EU heeft nieuwe uitgangspunten geformuleerd, die voor onze regio

van belang zijn. Deze ontwikkelingen overwegende was daarmee het juiste moment voor een herijking aangebroken. Een herijking, want in het evaluatieproces waren alle betrokkenen het erover eens, dat de Strategische Agenda 2020 sinds 2014 de juiste handvaten biedt om de grensoverschrijdende samenwerking in de Euregio Rijn-Waal verder te intensiveren en te verbeteren.

Het herijkingsproces en het verzamelen, inventariseren en analyseren van de input heeft met name in 2019 en in de eerste drie maanden van 2020 plaatsgevonden. Dit was voor de snelle, wereldwijde verspreiding van het Corona-virus. Het Corona-virus heeft grote gevolgen voor mensen en ondernemers en legt een zware druk op de zorgsystemen en de economie, ook in onze Euregio. Op het moment van schrijven en vaststellen was nog niet duidelijk wat de lange termijnuitwerkingen van het virus op de economie zullen zijn. Ook is nog niet duidelijk hoe lang wij met een 1,5 meter samenleving zullen moeten leven. Wij zijn ons er terdege van bewust, dat deze situatie ook gevolgen kan hebben voor de uitwerking en de uitvoering van de Strategische Agenda 2025+.

Tegelijkertijd heeft de corona-crisis nogmaals in alle duidelijkheid het belang van grensoverschrijdende en Europese samenwerking en afstemming aangetoond. Voor ons een extra stimulans en motivatie om ons ook de komende jaren in te zetten voor de verdere integratie van de Euregio Rijn-Waal. Een positief voorbeeld in deze context is de Cross Border Taskforce Corona Nordrhein-Westfalen-Nederland-België, die op initiatief van minister-president Armin Laschet van Nordrhein-Westfalen is opgericht. Dankzij de goede afstemming, met betrokkenheid van de Euregio's, tussen Nederland en Duitsland bleef de Nederlands-Duitse grens als een van de zeer weinige Europese binnengrenzen gedurende de eerste Coronagolf open.

Proces

De basis van een goede Strategische Agenda ligt in het draagvlak dat deze agenda heeft onder haar stakeholders. Het waarborgen van dit draagvlak was dan ook het belangrijkste uitgangspunt voor het herijkingsproces, want alleen een Strategische Agenda, die gedragen wordt door haar stakeholders kan daadwerkelijk succesvol worden uitgevoerd.

Euregioleden

In november 2018 spraken de leden van de Euregioraad de wens uit om de Strategische Agenda 2020 te actualiseren of te herijken. Het herijkingsproces is vervolgens begin 2019 van start gegaan. Vanaf maart 2019 zijn de Euregioleden en de adviserende Euregioraadsliden van de toezichthoudende organisaties (provincies en de Bezirksregierung Düsseldorf) op diverse manieren intensief betrokken bij het herijkingsproces. Allereerst zijn de leden om input gevraagd door middel van workshops, een enquête en door discussies in de Euregio-commissies en de Euregioraad. Daarnaast

zijn ook de gemeentelijke en regionale visies opgevraagd en is met de inhoud hiervan rekening gehouden bij het formuleren van de zwaartepunten van de Strategische Agenda 2025+. In een overleg met een twintigtal burgemeesters, Landräte en de directeur van de Niederrheinische IHK zijn tenslotte de uitdagingen die de Euregio Rijn-Waal wil aanpakken aangescherpt. Vervolgens is in een tweede ronde de verwerkte input teruggekoppeld aan de leden en is een eerste concept voorgelegd aan de Euregio-commissies en de Euregioraad.

Tenslotte hebben alle lidorganisaties de gelegenheid om te reageren op de conceptversie in een schriftelijke consultatieronde, alvorens de Strategische Agenda 2025+ in de Euregioraadsvergadering in november 2020 wordt goedgekeurd.

Stakeholders

Cruciaal voor de uitvoering van de Strategische Agenda zijn eveneens de externe stakeholders uit het bedrijfsleven, onderwijs, wetenschap, politiek en het maatschappelijk middenveld. Het is belangrijk, dat ook zij hun belangen en wensen in de Strategische Agenda 2025+ herkennen. Om ook deze partijen te betrekken bij het herijkingsproces is het Dagelijks Bestuur in gesprek gegaan met een dertigtal stakeholders uit Nederland en Duitsland. Deze gesprekken leverden een goed inzicht op over de thema's, uitdagingen en behoeften, die er in de Euregio Rijn-Waal spelen en vormden hiermee een belangrijke concretisering van de door de Euregioleden ingebrachte speerpunten en vraagstukken. Flankerend zijn ook hier diverse Europese, landelijke en regionale studies meegenomen, zoals het rapport "NiederRheinLande", de Strategie Zuid van onze grensprovincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg en de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Grenslandagenda NL-NRW. Vanzelfsprekend is ook aan de stakeholders de mogelijkheid geboden om in een schriftelijke consultatieronde te reageren op de conceptversie.

Deze herijking heeft geleid tot een verschuiving van accenten. Zo zijn mede ingegeven door nationale, Europese en globale ontwikkelingen klimaat en duurzaamheid expliciet toegevoegd aan de speerpunten voor de komende jaren. De actuele gebeurtenissen, ingegeven door het corona-virus, tonen eens te meer aan, dat grensoverschrijdende samenwerking op de terreinen zorg, veiligheid en arbeidsmarkt cruciaal is. Voor deze onderwerpen zal er de komende jaren dan ook versterkt aandacht zijn. Economie, onderwijs, leefbaarheid en euregionale identiteit zijn Euregionale onderwerpen bij uitstek en blijven daarom ook de komende jaren onderwerp op de agenda.

De Strategische Agenda 2025+ speelt in op de actualiteit in de grensregio, Nederland, Duitsland, Europa en de wereld en doet tegelijkertijd recht aan grote verscheidenheid in de Euregio Rijn-Waal. De Strategische Agenda 2025+ biedt concrete handvaten om ons ook de komende jaren gezamenlijk in te zetten voor een verbetering van onze Euregio.

Grensuitdagingen

De Euregio Rijn-Waal is sinds haar oprichting in 1971 een voorbeeld voor Europese integratie op lokaal en regionaal niveau. Samenwerken over de landsgrenzen heen is in de afgelopen 50 jaar steeds belangrijker en vanzelfsprekender geworden. Burgers en bedrijven zijn steeds mobieler geworden. Leefomgeving en afzetmarkten zijn steeds internationaler van karakter. De maatschappelijke en economische vervlechtingen tussen Nederland en Duitsland zijn zo intensief als nooit tevoren. Waar de geografische ligging aan de grens vroeger een nadeel was, wordt de grens nu steeds meer als een kans gezien.

Het positieve potentieel, dat grensoverschrijdende samenwerking biedt, dient gemobiliseerd te worden. De Euregio Rijn-Waal als organisatie en het EU-programma INTERREG zijn daarbij belangrijke katalysators.

Centraal in het herijkingsproces stond dan ook de vraag:

Welke uitdagingen op het gebied van economie en maatschappij dienen de komende jaren in Euregionaal verband aangepakt te worden en hoe kan de Euregio Rijn-Waal hier samen met haar samenwerkingspartners en regionale stakeholders aan bijdragen?

Veel onderwerpen werden genoemd, die de komende jaren in Euregionaal verband opgepakt zouden moeten worden. Deze zijn samen te vatten in de volgende vier grensuitdagingen:

- 1. Economie en klimaat**
- 2. Arbeidsmarkt en onderwijs**
- 3. Leefbaarheid**
- 4. Euregionale identiteit.**

OVER VIJF JAAR...

- werken wij met elkaar samen aan een duurzame en toekomstbestendige economie.
- is de innovatiekracht van de regio versterkt doordat MKB en kennisinstellingen actief samenwerken met partners in het buurland
- heeft de Euregio Rijn-Waal ten minste 2.000 bedrijven gestimuleerd om innovaties te ontwikkelen die een bijdrage leveren aan de klimaat**aanpak**
- zijn het MKB en overheden voorbereid op een digitale wereld
- biedt de Euregio Rijn-Waal een goed functionerend ecosysteem voor start ups, waarin nieuwe innovatieve bedrijven zich sneller kunnen ontwikkelen.

Sterke economische sectoren in de Euregio Rijn-Waal zijn de gezondheids- en welzijnszorg, zakelijke dienstverlening, handel, land-**en tuin**bouw, industrie en nijverheid, logistiek, energie en toerisme. Een belangrijk speerpunt voor al deze sectoren zal de komende jaren de klimaat**aanpak** vormen.

Klimaatverandering, de opwarming van de aarde, de vermindering van de CO₂- en stikstofuitstoot zijn bijna dagelijks in het nieuws. De oplossingen die hiervoor worden aangedragen zijn veelzijdig en aan weerszijden van de grens deels verschillend. De kracht van de grensoverschrijdende samenwerking voor de economie zit hem daarom met name in

- **Het van elkaar leren bij het vinden en ontwikkelen van innovatie oplossingen, bijvoorbeeld op het gebied van:**
 - Circulaire economie: Binnen dit economische systeem nemen producenten hun producten na gebruik terug en wordt dit materiaal opnieuw verwerkt. Hiervoor is verrijking van ieder product met data een vereiste: denk aan het via scanning opvragen van informatie over samenstelling, herkomst en productie, procesgegevens voor traceerbaarheid van het gebruikte materiaal. Dit concept kan bij uitstek in de bouw worden toegepast. Bij duurzaam bouwen gaat het namelijk over meer dan alleen een laag energieverbruik. Het gebruik van duurzame materialen die rekening houden met het milieu en de gezondheid van bewoners en gebruikers, een gezond binnenmilieu en groenere wijken en steden, zijn eveneens kernaspecten van duurzaam bouwen. Op dit gebied kunnen Nederlanders en Duitsers veel van elkaar leren door de wederzijdse uitwisseling en toepassing van best practices.
 - **Energietransitie:** Door over te schakelen op betaalbare hernieuwbare energie kan de uitstoot van CO₂ in 2050, ten opzichte 1990, met 80 tot 95% verminderd zijn. Een voorbeeld van een technologie die een bijdrage kan leveren aan de energietransitie is de toepassing van waterstof. Hoewel

waterstof al langer een rol speelt in de industrie, staat de uitrol van deze energiebron en energiedrager naar de samenleving (voertuigen, verwarming van huishoudens etc.) nog in de kinderschoenen. Hier is ook grensoverschrijdend potentieel voor doorontwikkeling. **Belangrijk is het eveneens om de mogelijkheden die de grensoverschrijdende koppeling van energienetwerken, alsook energiebesparing, duurzame energieopwekking en bijvoorbeeld warmtetransitie bieden, te onderzoeken en de kansen die hieruit voortkomen, te benutten.** Ook de inzet van emissieloze vervoersmodaliteiten levert een belangrijke bijdrage aan de energietransitie. Hierbij dient gekeken te worden naar het vervoer over de weg, het water en per spoor. Er liggen mogelijkheden bij het duurzaam inrichten van verkeer- en vervoerssystemen, het zuiniger maken van voertuigen en het inzetten van hernieuwbare brandstoffen en de omschakeling naar elektrische aandrijvingen waar mogelijk in de personenmobiliteit en het goederenvervoer.

- **Duurzame land- en tuinbouw.** Klimaatslimme land- en tuinbouw gaat over het verminderen van de milieu- en klimaatimpact van landbouwactiviteiten aan de ene kant, en aan de andere kant over het ontwikkelen van voedselproductiemethoden en teeltsystemen die goed zijn toegerust op het voorkomen van problematische effecten van veranderende klimaatomstandigheden. Energiezuinig, vermindering van de uitstoot van CO², stikstof en methaan, biodiversiteit en dierenwelzijn zijn hierbij de sleutelwoorden. **In deze context moet eveneens gekeken worden naar de productie van gezonde levensmiddelen. Innovaties in de sectoren food en life science zijn in deze zin onlosmakelijk met elkaar verbonden.** De Euregio Rijn-Waal wordt gekenmerkt door een sterke agrarische sector en met bijvoorbeeld de WUR, het nieuwe World Food Centre in Ede, **NEXTgarden in de gemeente Lingewaard** en het Versuchs- und Bildungszentrum Haus Riswick is er veel expertise in de regio aanwezig om hier belangrijke voortgang te boeken.

- **Bewustwording**

Bovenstaande opsomming van gebieden waarop de komende jaren belangrijke ontwikkelingen verwacht worden laat al zien, dat het niet alleen de energiesector is, die hier aan zet is, maar dat deze ontwikkeling ook sectoren als agrofood, logistiek, bouw, en de hightechindustrieën betreft. Elke inwoner en elk bedrijf kan door bewust na te denken een bijdrage leveren aan een duurzamere toekomst. Belangrijk is het om goede voorbeelden te delen en waar mogelijk ook grensoverschrijdend van elkaar te leren, zodat wij met elkaar kunnen werken aan een duurzame en toekomstbestendige economie.

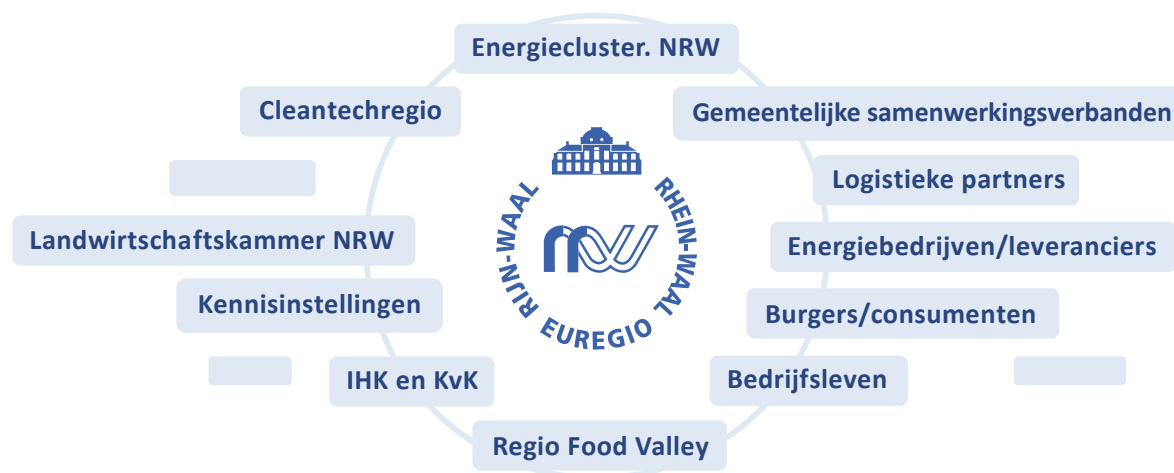
Bovenstaande aanknopingspunten om in onze grensregio vorm te geven aan de klimaat**aanpak** laten al zien, dat innovatie hierbij het sleutelwoord is. De Euregio Rijn-Waal scoort in vergelijking met andere Nederlands-Duitse grensregio's relatief hoog als

het gaat om innovatie-investeringen. Echter, ook in de Euregio Rijn-Waal wordt de Europese streefwaarde van 3% niet gehaald. Een belangrijk deel van deze innovatie komt uit het bedrijfsleven en dan met name uit het MKB. Dat is niet zo verwonderlijk, want ruim 99% van de ondernemingen behoort tot het MKB. Daarom wil de Euregio Rijn-Waal in samenwerking met kennisinstellingen, het bedrijfsleven en overheden de komende jaren eveneens inzetten op een toekomstbestendige economie door:

- MKB en overheden voor te bereiden op de nieuwe digitale wereld. Digitaliseringsoplossingen op het gebied van logistiek, land- en tuinbouw, industrie- en nijverheid bieden ondernemers de kans om de globale concurrentie aan te kunnen. Consumenten en burgers verwachten steeds meer digitale toepassingen. E-health toepassingen kunnen daarnaast een belangrijke bijdrage leveren aan de toegankelijkheid van de zorg, juist ook in landelijke gebieden. Hier is het MKB gevraagd om goede toepassingen te ontwikkelen. Ook overheden kunnen slim gebruik maken van digitale toepassingen en het gebruik van big data bijvoorbeeld in de vorm van meetgegevens over belasting met schadelijke stoffen of verkeersstromen of ter verbetering van de veiligheid op straat.
- Grensoverschrijdende bevordering en overdracht van innovatie door de samenwerking tussen het MKB en kennisinstellingen te stimuleren. Met name de volgende smart specialisation sectoren zijn hiervoor in de Euregio Rijn-Waal bij uitstek geschikt: bio-economie, agrofood, energie, HTSM, health en logistiek. Door doelgericht hier de samenwerking met partners in het buurland te bevorderen kan de innovatiekracht van de regio beter benut worden.
- Ondersteuning van start ups. Het MKB kan versterkt worden door start ups extra te stimuleren. Door grensoverschrijdend een goed functionerend ecosysteem voor start ups te creëren, kunnen nieuwe innovatieve bedrijven zich sneller ontwikkelen.

Initiatieven als, CleantechEnergyCrossings, E-Bus 2020, Digipro en Enerpro laten nu al zien, dat door de kennis en ervaring van deze regionale partners met elkaar te combineren, wij ook in de Euregio Rijn-Waal een substantiële bijdrage kunnen leveren aan het behalen van de klimaatdoelstellingen. En tegelijkertijd kunnen bouwen aan een sterke toekomstbestendige grensoverschrijdende economie. De komende jaren geldt het de ingeslagen weg voort te zetten en tegelijkertijd nog scherper te focussen op de wensen en kansen die deze regio biedt.

VOORBEELDEN VAN ACTOREN

In de “spin” zijn de “logistieke partners” toegevoegd en ipv overheden “gemeentelijke samenwerkingsverbanden” toegevoegd

Arbeidsmarkt en onderwijs

OVER VIJF JAAR...

- is het tekort aan vakkrachten door een transparante euregionale arbeidsmarkt verminderd
- is er een betere matching tussen jongeren, opleidingen en banen
- Is de kennis van de buurtaal bij Nederlandse en Duitse jongeren substantieel vergroot
- kunnen zowel Duitse als Nederlandse scholen in aanmerking komen voor het certificaat Euregio Profilschule of Euregio Profielschool en komen er jaarlijks 5 scholen bij, die dit certificaat verdiend hebben
- is een op de vier nieuwe ondernemingen in de EU een sociale onderneming. Deze trend willen wij ook in de Euregio Rijn-Waal bevorderen.

In de Euregio Rijn-Waal zijn ruim 300.000 bedrijven en zelfstandigen gevestigd, die samen 2 miljoen voltijd banen bieden. Op dit moment pendelen in de Euregio Rijn-Waal dagelijks zo’n 17.000 mensen over de grens voor hun werk. Op een totale beroepsbevolking van 2,6 miljoen is dit echter een relatief klein aantal. De vanzelfsprekendheid om ook in het buurland naar een baan te zoeken of om personeel uit het buitenland te werven is er nog niet voldoende en moet vergroot worden. Het in 2019 opgerichte *Arbeit/dsmarktplatform Euregio Rijn-Waal*, waarin bemiddelingsinstanties,

werkgeversorganisaties, vakbonden, regionale overheden en het GrensInfoPunt hun krachten hebben gebundeld, wil de komende jaren concrete oplossingen voor een transparante Euregionale Arbeidsmarkt bieden.

- **Vakkrachten**

Zowel in het Nederlandse als in het Duitse deel van ons arbeidsgebied heerste er in het 1ste kwartaal van 2020 (dus voor de Corona-crisis) een lage werkloosheid. In diverse sectoren zoals de techniek, bouw, logistiek, ICT, zorg en bedrijfseconomische en juridische dienstverlening was er zelfs sprake van een tekort aan vakkrachten. Een transparante arbeidsmarkt is zowel in tijden van werkloosheid als in tijden van een vakkrachtentekort voor werknemers en werkgevers van voordeel. Een transparante Euregionale arbeidsmarkt maakt zowel het aanbod van en voor openstaande vacatures als werknemers groter. Ook de transparantie in de (h)erkenning van diploma's is **dringend** noodzakelijk om zowel voor werkzoekenden als werkgevers de drempel te verlagen om de grens over te gaan.

- **Jongeren**

Veel jongeren kiezen een opleiding die niet opleidt voor een baan in de grensregio, terwijl uit onderzoek is gebleken dat de meeste jongeren, die een beroepsopleiding volgen (70%) wel in de regio blijven wonen. Jongeren dienen daarom gestimuleerd te worden om in de regio een opleiding te volgen, die aansluit bij de vraag van de **(eu-)regionale** arbeidsmarkt. Een stage in het buurland verkleint de drempel om later daadwerkelijk een baan over de grens aan te nemen.

- **Arbeidsmigranten**

Ook de omgang met arbeidsmigranten vraagt om een euregionale strategie. Arbeidsmigranten kunnen een oplossing voor het tekort aan vakkrachten bieden. Van belang is daarbij een goede grensoverschrijdende uitwisseling van gegevens, zodat deze groep bij de verantwoordelijke overheden bekend is. De ontwikkelingen in 2020 met betrekking tot de arbeidsomstandigheden en huisvesting van arbeidsmigranten in de vleesindustrie onderstrepen dit nog eens.

- **Kennis van buurtaal en -cultuur**

Kennis van elkaars taal en cultuur is eveneens een vereiste om succesvol toe te treden tot de Euregionale arbeidsmarkt. Basisscholen, het voortgezet onderwijs en het beroepsonderwijs dienen gestimuleerd te worden om buurtaalonderwijs aan te bieden. Twee succesvolle initiatieven op dit gebied zijn de INTERREG-projecten *Nachbarsprache & Buurcultuur* en *Ler(n)ende Euregio: taal verbindt*. Daarnaast heeft Nordrhein-Westfalen in samenwerking met de Bezirksregierungen het certificaat "Euregio-Profilsschule" ingevoerd voor scholen in het basis- en voortgezet onderwijs, die extra aandacht besteden aan de

buurtaal en buurcultuur. Een vergelijkbaar certificaat voor Nederlandse scholen zou hier een waardevolle aanvulling zijn.

- **Digitalisering en infrastructuur**

De voortschrijdende digitalisering stelt ook nieuwe eisen en uitdagingen aan de arbeidsmarkt en het onderwijs. E-government, big data, kunstmatige intelligentie, de verdere infrastructurele uitbouw van breedband- (glasvezel-) technologie en de beschikbaarheid van grensoverschrijdende data vormen belangrijke randvoorwaarden voor een sterke en weerbare arbeidsmarkt en het onderwijs in de Euregio Rijn-Waal. Dit digitaliseringsproces dient duurzaam te worden vormgegeven. Hiervoor moeten de beschikbare en de nog te ontwikkelen informatie- en communicatietechnologieën aan de actuele behoeften van zowel het stedelijke als landelijke gebied van de Euregio worden aangepast. De digitaliseringsprocessen zowel in het bedrijfsleven als in het onderwijs verlopen in Nederland en Duitsland in een verschillend tempo. Deze ongelijkheid kan ook als kans benut worden, door goede concepten uit het buurland over te nemen of samen door te ontwikkelen.

- **Sociaal ondernemerschap**

In het streven naar een inclusieve maatschappij, waarin iedereen mee kan doen, spelen ook werkgevers een belangrijke rol. Daarom dient ook het sociale ondernemen (zowel met betrekking tot werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt als uit oogpunt van duurzaamheid) in euregionaal verband te worden gestimuleerd. Met het INTERREG Europe project *BRESE* (**Border Regions in Europe for Social Entrepreneurship**), waarvan de Euregio Rijn-Waal **lead partner is**, wordt hier in Europees verband een eerste aanzet voor onze regio ontwikkeld.

VOORBEELDEN VAN ACTOREN

Aan de "spin" zijn de sociale partners toegevoegd.

Leefbaarheid

OVER VIJF JAAR...

- is er een goed functionerend OV-netwerk, waarin vervoersbewijzen wederzijds erkend worden en de reizigersinformatie ook grensoverschrijdend digitaal beschikbaar is
- zijn de gezondheidsvoorzieningen in de Euregio Rijn-Waal op peil gebleven en grensoverschrijdend goed toegankelijk door een intensieve Nederlands-Duitse samenwerking
- is, dankzij de thematisering in de Grenslandagenda, de samenwerking tussen de Nederlandse en Duitse instanties met betrekking tot grensoverschrijdende criminaliteit verbeterd en is de grensoverschrijdende inzet van ambulances geformaliseerd
- Is er een sterk grensoverschrijdend netwerk van sociale ondernemingen en is de bekendheid van sociale ondernemingen vergroot.
- biedt de Euregio Rijn-Waal een nog prettigere en groenere leefomgeving voor

De leefbaarheid van een regio wordt door vele facetten bepaald. Openbaar vervoer, huisvesting, onderwijsinstellingen, culturele inrichtingen, zorgvoorzieningen, veiligheid en recreatiemogelijkheden in het groen zijn doorslaggevende redenen bij de keuze van een woonplaats. Om aantrekkelijk te blijven als vestigingslocatie voor inwoners en bedrijven willen wij de komende jaren gezamenlijk inzetten op:

- **Bereikbaarheid**

Een goede onderlinge bereikbaarheid is essentieel voor de samenhang van het gebied. Daarnaast is ook een goede ontsluiting van het gebied noodzakelijk. Een versterking van de grensoverschrijdende infrastructuur alsook van het grensoverschrijdende ov-netwerk zijn daarbij noodzakelijke randvoorwaarden. In de zoektocht naar verduurzaming kan een goed functionerend, grensoverschrijdend ov-netwerk eveneens uitkomst bieden. De wederzijdse erkenning van zowel Nederlandse als Duitse vervoers-bewijzen, naar voorbeeld van de SB 58, de snelbusverbinding tussen Emmerich en Nijmegen, en digitale grensoverschrijdende reizigersinformatie dragen bij aan een vermindering van de barrièrewerking van de grens. Creatieve oplossingen en maatwerk kunnen voorts antwoord geven op de vraag hoe de mobiliteit in de Euregio Rijn-Waal duurzaam verbeterd kan worden. E-mobility, hubs, snelfietsroutes en vraag gestuurd ov op basis van big data vergroten de onderlinge bereikbaarheid. Op deze vragen zou een Euregioonaal mobiliteitsplan antwoord kunnen geven.

- Gezondheidszorg

De gezondheidszorg vormt een van de sterkste economische sectoren in de Euregio Rijn-Waal en de verwachting is dat demografische veranderingen zoals vergrijzing en krimp deze sector de komende jaren alleen maar zal doen groeien. Tegelijkertijd worden met name de landelijke gebieden geconfronteerd met een tekort aan (huis)artsen en wegvallende gezondheidsvoorzieningen. Door samenwerking tussen Nederlandse en Duitse zorginstellingen kunnen de gezondheidsvoorzieningen in de grensregio op peil gehouden worden. De corona-crisis toonde op indrukwekkende wijze aan, hoe belangrijk de contacten tussen Nederlandse en Duitse zorginstellingen zijn. Toen de Nederlandse IC's hun maximale capaciteit dreigden te bereiken, namen Duitse ziekenhuizen patiënten over om zo de Nederlandse ziekenhuizen te ontlasten. Innovatieve ontwikkelingen op het gebied van o.a. e-health zorgen er aan de andere kant ook voor, dat het tekort aan zorgkrachten opgevangen kan worden. Met name de deelthema's innovatie en technologie, preventie, patiënten mobiliteit, opleiding (tekort aan beroepskrachten), arbeidsmarkt en zorgaanbod bieden een toegevoegde waarde voor verdere ontwikkeling op euregionaal niveau.

- Openbare orde en veiligheid

De samenwerking op dit vlak is goed. Bundespolizei en Koninklijke Marechaussee voeren regelmatig samen controles uit. Bij grote evenementen zoals de Nijmeegse 4Daagse of de kerstmarkt in Düsseldorf surveilleren agenten uit beide in landen in gezamenlijke teams en de brandweerkorpsen oefenen regelmatig en ondersteunen elkaar daar waar nodig is. Open vraagstukken zijn er nog op het gebied van de grensoverschrijdende inzet van ambulances en op het gebied van grensoverschrijdende criminaliteit. Veel gemeenten worden geconfronteerd met ondermijning, de gevolgen van de internationale drughandel en grenscriminaliteit als overvallen op geldautomaten. Deze veiligheidskwesties zijn alleen succesvol aan te pakken, als er grensoverschrijdend samengewerkt wordt op alle niveaus, lokaal, regionaal en nationaal.

Waterveiligheid is in de Euregio Rijn-Waal eveneens een belangrijk veiligheidsaspect. Grote delen van de Euregio Rijn-Waal worden beschermd door dijken. Hoogwater vormt daarmee een serieus risico. Laag water vormt eveneens een risico voor de stevigheid van de dijken en de bevaarbaarheid van de grote rivieren. Samenwerking vindt plaats in de Gelderse Commissie Veiligheid Grote Rivieren, waarbij ook de Kreise Kleve en Wesel zijn aangesloten. Tot slot speelt ook digitale veiligheid een steeds grotere rol in ons dagelijks bestaan, zowel voor inwoners als bedrijven. In ons on- en offline bestaan moeten we op onze veiligheid kunnen vertrouwen. Daarvoor is het noodzakelijk dat we investeren in kennis en innovatie door onderwijs, bedrijfsleven en overheden gezamenlijk. Hier bieden de in de Euregio Rijn-Waal gevestigde opleidingsinstituten voor de verschillende veiligheidsorganisaties zoals de politieacademie en het opleidingsinstituut van defensie in Apeldoorn en de Training Base in Weeze goede randvoorwaarden.

- **Inclusie en integratie**

Zowel in Nederland als in Duitsland is het streven naar inclusie een belangrijk politiek speerpunt. Dit betekent dat jongeren, volwassenen, ouderen, mensen die een lichamelijke of geestelijke beperking hebben of mensen met een migratie achtergrond zo gewoon en volledig mogelijk meedraaien in de maatschappij. De afgelopen jaren hebben projecten op het gebied van de integratie van vluchtelingen, het wegnemen van barrières door gemeenten, het omgaan met jongeren met gedragsproblemen en het vergroten van de zelfredzaamheid van kleine kernen laten zien, dat de onderlinge samenhang en de bereidheid tot integratie in grote mate aanwezig is. Het geldt nu deze initiatieven op grotere schaal door te ontwikkelen en te verduurzamen. Een belangrijk subdoel is hierbij het bouwen aan een inclusieve, grensoverschrijdende arbeidsmarkt.

- **Cultuur, recreatie en toerisme**

Het toerisme neemt een steeds belangrijkere rol in de economie in. De overnachtingsaantallen in de Euregio Rijn-Waal nemen aan weerszijden van de grens toe. De Euregio Rijn-Waal heeft dan ook veel te bieden: nationale parken en NATURA 2000 gebieden, een groot cultureel aanbod, zoals de LVR-musea Archeologisch Park en Römermuseum in Xanten en het LVR-Niederrheinmuseum in Wesel, het Landschaftspark in Duisburg, het grote veelzijdige aanbod in Düsseldorf, het Kröller-Müllermuseum in Ede, Paleis Het Loo en de Apenheul in Apeldoorn, het Valkhof Museum in Nijmegen, Burgers Zoo in Arnhem, tientallen grote en kleine musea, kastelen en dierenparken, gezellige en historische steden. Ook op sportief gebied heeft de regio veel te bieden, zoals watersportactiviteiten, wandel-, fiets- en ruiterroutes en internationale sportevenementen. De toeristische en recreatieve sector is in 2020 hard getroffen door de coronapandemie, dit geldt natuurlijk ook voor de Euregio Rijn-Waal. Een gezamenlijke marketing en promotie zet de regio beter op de kaart, ook bij de Euregionale bezoeker. Initiatieven als de Oranjefietsroute en de samenwerking tussen de Hanzesteden vormen hiervan thematische voorbeelden. De gemeenten uit het Land van Cuijk en de Kop van Noord-Limburg werken op toeristisch vlak nauw samen met de steden Goch en Weeze uit de Kreis Kleve. Belangrijk is hier dat samenwerking ook na de looptijd van projecten blijft bestaan en het ontwikkelde aanbod blijft bestaan en geactualiseerd wordt.

- **Leefomgeving**

Een natuurlijke en gezonde leefomgeving draagt in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid van een gebied. De klimaatverandering en de toenemende verstedelijking en bedrijvigheid eisen veel van de natuur. De natuur krijgt minder ruimte, waardoor ecologische verbindingzones onder druk staan, en de biodiversiteit afneemt. Ook de kwaliteit van het water in bijvoorbeeld de Rijn is ondanks internationale afspraken niet verbeterd.

Initiatieven als de Groen Blauwe Rijnalliantie, Fruitboomlanen, Netwerk Natuur en Weichwasserseen an Rhein-Maas in de Euregio Rijn-Waal zijn eerste vormen van samenwerking waarbij natuurbeschermingsorganisaties en overheden in euregionaal verband op zoek gaan naar oplossingen. Deze en soortgelijke initiatieven worden ook de komende jaren ondersteund en gestimuleerd. Daarbij kijken we niet alleen naar natuurherstel in de buitengebieden, maar ook naar de vergroening en klimaatadaptatie van onze steden en de gebouwde omgeving.

VOORBEELDEN VAN ACTOREN

Euregionale identiteit

OVER VIJF JAAR...

- zijn de inwoners zich bewust van de bijzondere grensoverschrijdende verbindingen in de Euregio Rijn-Waal; een accent ligt op het bereiken van jongeren
- dragen de Euregio Rijn-Waal, het INTERREG-programma Deutschland-Nederland en de vele projectpartners samen de positieve meerwaarde van Europa uit
- biedt de Euregio Rijn-Waal haar leden jaarlijks 10 vaste contactmomenten
- kennen de Euregioleden de structuren in het buurland en weten op welke gebieden er voor hun organisatie kansen op samenwerking en synergiën liggen
- hebben de Euregio Rijn-Waal, de Euregioleden en de Euregio-ambassadeurs de zichtbaarheid van de Euregio Rijn-Waal in de regio vergroot

De Euregio Rijn-Waal omvat een zeer groot en divers gebied. Daarnaast zijn er ook belangrijke overeenkomsten herkenbaar, die als uitgangspunt voor een succesvolle Euregionale samenwerking kunnen dienen. Deze overeenkomsten komen voort uit de lange gemeenschappelijke geschiedenis, taal, cultuur, vergelijkbare normen en waarden, de geografische eigenschappen en de ligging tussen Randstad en Ruhrgebied. De immigratie van mensen met andere culturele achtergronden geeft aan weerszijden een extra dynamiek aan de culturele ontwikkeling. Niet iedereen is zich van deze gemeenschappelijkheden bewust. Daarom wil de Euregio Rijn-Waal de komende jaren versterkt inzetten op een euregionaal bewustzijn. Daarbij worden het accent gelegd op:

- **Op weg naar 80 jaar vrede en vrijheid**
Nederland en Duitsland hebben altijd nauwe banden gekoesterd en kijken terug op een lange gezamenlijke geschiedenis die teruggaat tot de Romeinse tijd en het Hertogdom Gelre. In 1940 werden deze vriendschappelijke banden met het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog abrupt verbroken. Na de Tweede Oorlog kwamen de contacten moeizaam en langzaam weer tot stand. Nederland en Duitsland zijn weer goede vrienden en sterke economische en politieke partners in de Europese Unie. De oorlog lijkt met name voor de meeste jongeren ver weg. Deze lange periode van vrede, vrijheid en veiligheid in West-Europa is in de Europese geschiedenis echter uniek en dus geen vanzelfsprekendheid. Het is onze taak om ook het bewustzijn, dat vrede en vrijheid iets zijn om zuinig op te zijn, te behouden en te vergroten. **Gezamenlijk herinneren**, Gezamenlijke herdenkingen, de samenwerking tussen musea, scholenprogramma's e.d. zijn in dit kader belangrijk.

- **Jongeren**

De jeugd heeft de toekomst en die toekomst ligt voor een groot deel van deze jongeren in de regio waarin zij zijn geboren en/of opgegroeid. Voor onze jongeren is deze regio niet alleen Gelderland, Brabant, Limburg of de Neder-rhein, maar de Euregio. Specifiek voor jongeren zouden er daarom uitwisselings-programma's, wedstrijden en stageplekken georganiseerd kunnen worden om hen én beter voor te bereiden op de Euregionale arbeidsmarkt én hen bewust te maken van hetgeen de regio hen te bieden heeft. Versterkt gebruik van social media, samenwerking met vloggers, bloggers en influencers is met het oog op deze doelgroep het overwegen waard.

- **Europa**

Europa heeft gezorgd voor vrede, vrijheid en voor zowel economische alsook culturele en maatschappelijke welvaart. Van verworvenheden als open grenzen en de Euro profiteren de inwoners van de grensstreek elke dag. Deze voordelen worden als vanzelfsprekend ervaren. Door verschillen in wet- en regelgeving, op de arbeidsmarkt, in de zorg en in het openbaar vervoer, of op Europees niveau de aanpak van de vluchtelingen-crisis of de Brexit staat het draagvlak voor de EU onder druk. Hoewel in Nederland en Duitsland de EU door de meerderheid van de bevolking nog steeds als positief wordt gezien, ervaren inwoners de onderlinge verbondenheid toch onvoldoende. Juist de vele grensoverschrijdende projecten laten telkens weer goed de meerwaarde van Europa voor onze regionale samenleving zien. Deze projecten moeten beter worden waargenomen. Hier ligt een gezamenlijke taak voor de Euregio Rijn-Waal, het INTERREG-programma Deutschland-Nederland en de vele projectpartners.

- **Interne verbondenheid**

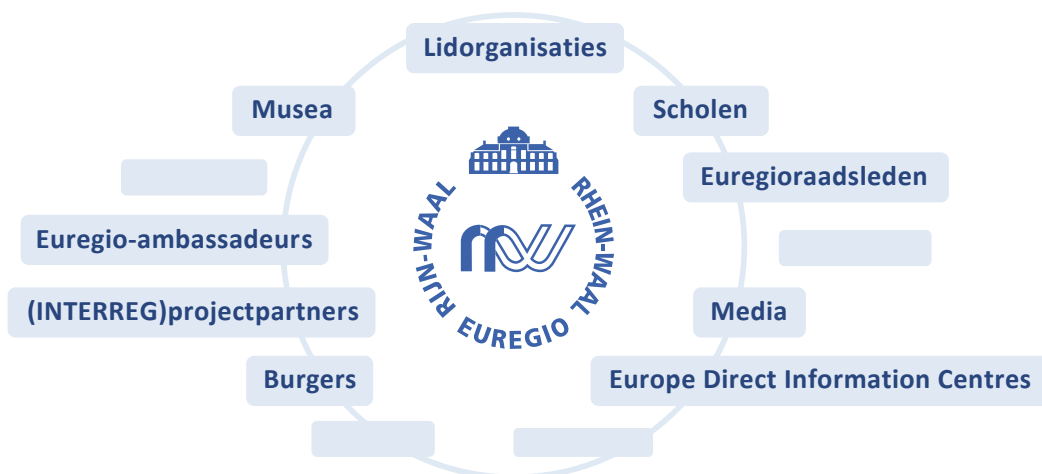
De afgelopen jaren heeft de Euregio Rijn-Waal veel geïnvesteerd in het beter informeren en meer betrekken van haar lidorganisaties. Uit de enquêtes en de diverse bijeenkomsten is gebleken dat deze inspanningen gewaardeerd worden. Aanvullend blijkt er met name behoefte te zijn aan (nog) meer kennis over elkaars structuren en werkwijzen en zou men het prettig vinden als het pro-actief stimuleren en het leggen van verbindingen een groter gewicht zou krijgen tijdens de Euregio-activiteiten. Het programma Euregio-Wegwijzer zal daarom ook in de toekomst regelmatig worden aangeboden en aangepast. Verder is er behoefte aan kennis over geplande en lopende (INTERREG)-projecten. Men weet onvoldoende op welke gebieden er initiatieven zijn, waardoor kansen op samenwerking en synergiën niet verzilverd worden. Een regelmatige projectmarkt, waarop de INTERREG-projecten worden voorgesteld zou een inspirerende bron van informatie kunnen zijn. Voor Euregio-gemeenten zou het aangaan van een Euregionale stedenband actief (met een bijbehorend budget vanuit de gemeenten) gestimuleerd kunnen worden, juist ook om het gevoel

voor en kennis over het buurland te vergroten. Met deze kennis kunnen de gemeenten dan ook de bedrijven, organisaties etc. in hun gemeente beter adviseren en stimuleren met betrekking tot grensoverschrijdende activiteiten.

- Externe bekendheid

De Euregio Rijn-Waal is de organisatie die inwoners, maar ook gemeenten, bedrijven, onderwijsinstellingen en andere organisaties stimuleert om de grens over te gaan. De Euregio Rijn-Waal geldt als servicepunt voor ondernemers en grenspendelaars maar ook scholen en scholieren dienen de weg over de grens te vinden. Deze rol wil de Euregio Rijn-Waal de komende jaren nog beter uitdragen. Projectmarkten, informatiebijeenkomsten, stakeholderbijeenkomsten, werkbezoeken en workshops vergroten het wij-gevoel onder de deelnemers, stimuleren het leggen van nieuwe contacten en bereiken eveneens nieuwe potentiële samenwerkingspartners. Dergelijke bijeenkomsten dienen regelmatig en zeker ook voorafgaand aan bijvoorbeeld de start van INTERREG VI plaats te vinden. Om jongeren te bereiken is versterkt gebruik van social media het overwegen waard. Met betrekking tot de overige doelgroepen blijven de traditionele media eveneens belangrijk. Euregioleden en de Euregio-ambassadeurs kunnen bijdragen aan een zichtbare aanwezigheid van de Euregio Rijn-Waal in de regio. Deelname aan geschikte lokale evenementen, bedrijvendagen of beurzen vergroot, hoewel tijdsintensief, eveneens de zichtbaarheid. Projecten kunnen eveneens bijdragen aan een grotere bekendheid van de Euregio. Daarnaast is de Euregio Rijn-Waal de belangenbehartiger voor haar inwoners en bedrijven in Den Haag, Berlijn, Düsseldorf en Brussel als het gaat om grensoverschrijdende vraagstukken en uitdagingen. Uiteraard brengt de Euregio Rijn-Waal ook de kracht van onze grensregio bij de nationale en Europese overheden voor het voetlicht.

VOORBEELDEN VAN ACTOREN

Op weg naar de toekomst

De Euregio Rijn-Waal is vertegenwoordigd in vele netwerken aan beide zijden van de grens en heeft veel expertise in huis om grensoverschrijdende vragen te kunnen beantwoorden. De Euregio Rijn-Waal is niet alleen expert op het gebied van Europese subsidieprogramma's als INTERREG en EURES, maar is ook het aanspreekpunt voor haar inwoners als het gaat om grensoverschrijdend wonen en werken en studeren. De Euregio Rijn-Waal faciliteert actief de netwerken op het gebied van o.a. gemeentelijke samenwerking, kennisvalorisatie, arbeidsmarkt, gezondheidszorg en openbare orde en veiligheid. Met haar brede kennis wil de Euregio Rijn-Waal haar leden, stakeholders en inwoners motiveren grensoverschrijdend actief te worden.

Bovenstaande doelstelling had de Euregio Rijn-Waal geformuleerd in de *Strategische Agenda 2020 Grensallianties in de Regio Rhein-Waal* en deze doelstelling is nog altijd actueel. De daarbij geformuleerde instrumenten informeren, inspireren, internationaliseren, innoveren en investeren zijn dat ook. Wel is er aanvullend de komende jaren meer aandacht voor duurzaamheid en klimaat.

Daarnaast hebben de laatste jaren op Europees, landelijk en deelstaatniveau diverse ontwikkelingen plaatsgevonden, die nieuwe mogelijkheden bieden en waarvan wij als grensregio kunnen profiteren, zoals de GROS-Governance en het nieuwe EU-beleid voor de structuurfondsen.

GROS Governance

Na de verkiezingen in 2017 hebben zowel de nieuwe Nederlandse regering alsook de deelstaatregering van Nordrhein-Westfalen het buurlandenbeleid tot speerpunt in de regeerakkoorden gemaakt. Nederland en Nordrhein-Westfalen hebben in samenspraak met de grensprovincies, de Bezirksregierungen en de Euregio's een Grenslandagenda met enkele speerpunten opgesteld, waarop zij de samenwerking concreet willen verbeteren. Dit zijn in 2021:

- Arbeidsmarkt
- Onderwijs
- Mobiliteit
- **Veiligheid**

De Grenslandagenda wordt jaarlijks geactualiseerd. Deze samenwerking is door middel van de zogenoemde GROS Governance structuur geborgd, waarbij GROS staat voor GReNsOverschrijdende Samenwerking. Voor de Euregio's is hierin een belangrijke rol weggelegd. Zij vormen een bemiddelende laag tussen de spelers in de regio, zoals de gemeenten en de deelstaat, de provincies en de rijksoverheid. Vanzelfsprekend wil de Euregio Rijn-Waal deze rol zo goed mogelijk vervullen. Want met name met betrekking tot onderwerpen, waar de Euregio zelf niet direct een oplossing voor kan bieden, dient de aandacht die er vanuit Den Haag en NRW voor de grensregio is, optimaal benut te

worden. Dit geldt niet alleen voor de Euregio Rijn-Waal, maar ook voor de individuele lidorganisaties van de Euregio Rijn-Waal.

Europese fondsen

Een belangrijke financieringsbron bieden de vele Europese subsidiefondsen.

In 2018 publiceerde de Europese Commissie haar voorstel voor het cohesiebeleid 2021-2027.

De Commissie heeft vijf beleidsdoelstellingen vastgesteld voor cohesiebeleid:

- Een slimmer Europa door innovatie, digitalisering, economische verandering en steun voor kleine en middelgrote ondernemingen (MKB's),
- Een groener en CO2-arm Europa, dat zich richt op het bereiken van de klimaatdoelstellingen en de transformatie van het energiesysteem en zich richt op circulaire economie,
- Een Europa met meer onderlinge verbindingen op het gebied van mobiliteit en digitale netwerken,
- Een socialer Europa dat sociale integratie en rechten in daden omzet en gelijke toegang tot onderwijs, werkgelegenheid en gezondheidszorg creëert,
- Een Europa dat dichterbij zijn burgers staat, dat de lokale betrokkenheid ondersteunt en de duurzame geïntegreerde ontwikkeling van stedelijke, plattelands- en kustgebieden bevordert.

De nieuwe Europese Commissie heeft bovendien een Green Deal in het leven geroepen, die ervoor moet zorgen, dat Europa versnelt de klimaatdoelstellingen haalt.

Deze doelstellingen sluiten goed aan bij de grensuitdagingen die wij de komende jaren met elkaar willen en moeten aangaan. Het is dan ook zaak om zo efficiënt mogelijk gebruik te maken van de middelen die Europa beschikbaar stelt.

Met het nieuwe programma INTERREG VI 2021-2027 voor het Nederlands-Duitse grensgebied wordt de grensoverschrijdende samenwerking in de Euregio Rijn-Waal voortgezet. De INTERREG-programmapartners hebben in het voorbereidingsproces diverse stakeholders uit het gehele programmagebied gevraagd om input te geven voor thema's die de komende jaren belangrijk zullen zijn voor het gebied. Samen met een strategische analyse en de politiek-bestuurlijke wensen van de INTERREG-partners is vervolgens een thematische focus voor het programma uitgewerkt. Deze focus speelt in op de innovatiekracht, klimaataanpak en de sociale en maatschappelijke ontwikkeling van het programmagebied, waarbij de verbinding wordt gelegd met maatschappelijke vraagstukken. Daarbij is het van belang is om bestaande, maar ook nieuwe actoren te betrekken bij de grensoverschrijdende samenwerking. Daarnaast wordt voor het INTERREG VI-programma sterk ingezet op vermindering van de administratieve lasten van projectuitvoerders, digitalisering en versnelling van de programmaprocedures (voor projectaanvragers en programmapartners).

Voor de Euregio Rijn-Waal is het daarnaast vanzelfsprekend dat het programma People to People (incl. de mini-projecten) een vervolg krijgt. Deze laagdrempelige subsidiemogelijkheid is essentieel uitwisselingen tussen scholen, sportverenigingen en culturele instellingen mogelijk te maken. Daarmee wordt de gewenste euregionale betrokkenheid onder de bevolking vergroot. Daarnaast vormen veel People to People projecten een springplank voor een langdurige samenwerking tussen projectpartners, die daarmee bijdragen aan vervlechtingen in diverse sectoren aan weerszijden van de grens.

Hiermee blijft INTERREG ook de komende jaren het voornaamste financiële instrument om de grensoverschrijdende samenwerking in de Euregio Rijn-Waal te stimuleren.

Dit neemt niet weg dat er ook gekeken moet worden naar andere fondsen binnen en buiten Europa. Zo bieden ook fondsen als Horizon, LIFE, Creative Europe, Erasmus+ en de Connecting Europe Facility mogelijkheden om grensoverschrijdende projecten op het gebied van innovatie, cultuur, onderwijs en mobiliteit en bereikbaarheid te realiseren.

Tenslotte dienen ook de landelijke, regionale of lokale subsidiemogelijkheden en ondersteuning door het bedrijfsleven niet vergeten te worden.

De Euregio Rijn-Waal is een krachtige, dynamische regio, die bereid is om een voortrekkersrol op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking te spelen. Deze herijkte Strategische Agenda biedt de uitgangspunten voor een euregionale samenwerking die bijdraagt aan passende oplossingen op regionaal niveau voor de economische en maatschappelijke uitdagingen, die nationaal, Europees en zelfs globaal onze samenleving zullen bepalen. Aan de slag!

Euregio Rijn-Waal

Postbus 220

7040 AE 's-Heerenberg

Tel: +49-(0)2821-79300

Fax: +49(0)2821-793030

info@euregio.org

www.euregio.org

www.facebook.com/EuregioRheinWaal

www.twitter.com/euregiorijnwaal

Strategische Agenda 2025+

Overzicht reacties schriftelijke consultatieprocedure en standpuntbepaling

Voorstellen tot wijziging van of aanvulling op de Strategische Agenda 2025+ zijn weergegeven in **blauw**. De paginanummering heeft betrekking op de voor de schriftelijke consultatie meegezonden Duitse versie. Kleinere voorgestelde tekstcorrecties worden overgenomen, maar worden hieronder omwille van de leesbaarheid niet allemaal vermeld.

AOK Rheinland/Hamburg

Reactie ontvangen op 23-09-2020

Reactie

De AOK Rheinland/Hamburg ziet in de thematische speerpunten voor de gezondheidszorg veel mogelijkheden voor grensoverschrijdende samenwerking en heeft in principe belangstelling voor de ontwikkeling van een projectaanvraag in het kader van INTERREG VI. De AOK Rheinland/Hamburg stelt een tekstuele wijziging voor:
blz. 20: het begrip 'zorg' te vervangen door '**zorgsystemen**', want daaronder valt ook de dienstverlening van de zorgverzekeringen.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoeg vast dat de AOK Rheinland/Hamburg in de Strategische Agenda goede thematische speerpunten voor de grensoverschrijdende samenwerking heeft gevonden en een INTERREG-projectaanvraag wil ontwikkelen.

De tekstuele wijziging wordt overgenomen.

De reactie van de AOK Rheinland/Hamburg resulteert in bovenstaande wijzigingen in de Strategische Agenda 2025+.

Apeldoorn

Reactie ontvangen op 18-9-2020

Reactie

De gemeente Apeldoorn beschouwt de Strategische Agenda als een nuttig instrument voor de activiteiten van de Euregio Rijn-Waal en INTERREG VI en stelt met genoeg vast dat Apeldoorn als nieuw lid van begin af aan bij het actualiseringsproces is betrokken. Apeldoorn zou het toejuichen als de in Apeldoorn gevestigde veiligheidsorganisaties genoemd zouden worden. Ook stelt Apeldoorn voor om de thema's klimaatadaptatie en biodiversiteit op te nemen en meer aandacht te besteden aan de gevolgen van de coronasituatie. De gemeente Apeldoorn vraagt of concrete doelstellingen kunnen worden geformuleerd en hoe de Euregioraadsleden in Apeldoorn kunnen bijdragen aan een Euregionale identiteit.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoeg vast dat de Strategische Agenda 2025+ voor Apeldoorn een nuttig instrument voor de concretisering van de grensoverschrijdende samenwerking zal zijn en dat de Euregioraadsleden in Apeldoorn een actieve bijdrage willen leveren. Het Euregio-Secretariaat zal Apeldoorn hierbij graag ondersteunen.

Wat de inhoudelijke opmerkingen betreft worden de onderwerpen klimaatadaptatie (blz. 9 en 10) en biodiversiteit (blz. 10) al expliciet aan de orde gesteld.

De coronasituatie wordt op bladzijde 6, 7, 13 en 16 aan de orde gesteld. De samenwerkingsgebieden in de Strategische Agenda 2025+ bieden ook in coronatijden goede aanknopingspunten om de regio gezamenlijk te versterken.

De Euregio Rijn-Waal bedankt de gemeente Apeldoorn voor de opmerking over de in Apeldoorn gevestigde opleidingsinstellingen van diverse veiligheidsorganisaties. Deze zullen in de Strategische Agenda worden benoemd.

Wat betreft de vraag naar de concrete doelstellingen verwijst de Euregio Rijn-Waal naar de doelen die onder het kopje 'Over vijf jaar' voor de vier grensuitdagingen zijn geformuleerd. De realisering van deze doelstellingen hangt zeer sterk af van de bereidheid van o.a. de lidorganisaties om zich in te zetten en actief betrokken te zijn. In dit licht zijn we er heel blij mee als Apeldoorn zijn kennis over bijvoorbeeld groenere binnensteden actief zou inbrengen.

De reactie van de gemeente Apeldoorn resulteert in bovenstaande wijzigingen in de Strategische Agenda 2025+:

Blz. 16 'Openbare orde en veiligheid': "Belangrijk is ook de bewustwording onder de bevolking voor deze thema's, beginnend bij de jeugd. **In dit opzicht hebben de in de Euregio Rijn-Waal gevestigde instellingen voor de verschillende veiligheidsorganisaties – zoals bijvoorbeeld de Politieacademie en het opleidingscentrum van defensie in Apeldoorn en de Training Base in Weeze – het nodige te bieden.**"

Arnhem

Reactie ontvangen op 24-9-2020

Reactie

De gemeente Arnhem is zeer tevreden over de conceptversie van de Strategische Agenda 2025+ en juicht het toe dat ook de gevolgen van corona voor economie en maatschappij aan de orde worden gesteld. Arnhem stelt voor om ook een samenvatting toe te voegen.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoegen vast dat Arnhem zeer te spreken is over de conceptversie van de Strategische Agenda.

Bij de Strategische Agenda 2025+ wordt een inlegblad met een maximaal twee bladzijden tellende samenvatting gevoegd.

Duisburg

Reactie ontvangen op 21-8-2020

Reactie

De Stadt Duisburg bedankt de Euregio Rijn-Waal voor de zorgvuldige procedure voor de opstelling van de Strategische Agenda 2025+ van de Euregio Rijn-Waal.

De Stadt Duisburg heeft de procedure ruim een jaar lang begeleid en suggesties ingebracht die ze in het concept terugvindt. De Stadt Duisburg heeft verder geen opmerkingen en gaat akkoord met het concept.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoegen vast dat de Stadt Duisburg zich in het concept herkent en met het concept instemt.

De reactie van de Stadt Duisburg leidt niet tot wijzigingen van de Strategische Agenda 2025+.

Ede

Reactie ontvangen op 28-9-2020

Reactie

De gemeente Ede gaat akkoord met de inhoud van de Strategische Agenda, maar zou er blij mee zijn als het onderwerp gezonde voeding en innovatie nog iets explicieter benoemd zou worden. Ook wil Ede in samenwerking met Regio Foodvalley graag actief participeren in de kennisuitwisseling en de innovaties op dit gebied.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoegen vast dat de gemeente Ede instemt met het concept en dat Ede en Regio Foodvalley actief betrokken willen worden bij de kennisuitwisseling en de innovaties op het gebied van food in de Euregio Rijn-Waal. Het thema voeding en gezondheid zal in Strategische Agenda expliciet worden benoemd.

De reactie van de gemeente Ede resulteert in de volgende wijziging in de Strategische Agenda 2025+:

blz. 10: Duurzame landbouw. Klimaatslimme landbouw gaat over het verminderen van de milieu- en klimaatimpact van landbouwactiviteiten aan de ene kant, en aan de andere kant over het ontwikkelen van voedselproductiemethoden en teeltsystemen die goed zijn toegerust op het voorkomen van problematische effecten van veranderende klimaatomstandigheden. Energiezuinig, vermindering van de uitstoot van CO₂, stikstof en methaan, biodiversiteit en dierenwelzijn zijn hierbij de sleutelwoorden. **In deze context moet ook aandacht uitgaan naar de productie van gezonde levensmiddelen. Hierbij kunnen innovaties in de voedingssector enerzijds en op het gebied van Life Science anderzijds niet los van elkaar worden gezien.** De Euregio Rijn-Waal wordt gekenmerkt door een sterke agrarische sector en met bijvoorbeeld de WUR, het nieuwe World Food Center in Ede en het Versuchs- und Bildungszentrum Haus Riswick in Kleve is er veel expertise in de regio aanwezig om hier belangrijke voortgang te boeken.

Euregio-ambassadeur Jos Verbeeten

Reactie ontvangen op 23-7-2020

Reactie

Het is een fraai stuk dat een goed perspectief voor de toekomst biedt. De brede inleiding van het concept geeft een goed beeld van het werk van de Euregio tot dusver en van de mogelijkheden die voor ons liggen. Twee opmerkingen:

- Gezien de ervaringen met corona in de afgelopen maanden lijkt het een zinvolle toevoeging te zijn om – met ondersteuning van de Euregio – in de Strategische Agenda de afstemming tussen de landen op te nemen over de te nemen maatregelen met het oog op grote (= per definitie grensoverschrijdende) gebeurtenissen.
- De bevordering van intensieve contacten tussen de mensen in onze Euregio moet onverminderd helemaal bovenaan de agenda blijven staan.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoegen vast dat Euregio-ambassadeur Jos Verbeeten het concept in principe positief beoordeelt.

Wij zijn het met de heer Verbeeten eens over het grote belang van een onderlinge afstemming tussen de buurlanden in crisissituaties. We zijn daarom ook heel blij dat in het kader van de coronacrisis heel snel de Cross Border Taskforce Nordrhein-Westfalen-Nederland-België is opgericht, die deze noodzakelijke afstemming zonder omwegen mogelijk maakt. Deze opmerking wordt in de Strategische Agenda 2025+ opgenomen.

Ook het Dagelijks Bestuur en het Secretariaat van de Euregio Rijn-Waal hechten veel waarde aan de bevordering van intensieve contacten tussen de mensen in onze Euregio; ook op dit punt onderschrijven we dus het standpunt van de heer Verbeeten.

De reactie van de heer Verbeeten resulteert in de volgende wijziging in de Strategische Agenda 2025+:

blz. 6: "Tegelijkertijd heeft de corona-crisis nogmaals in alle duidelijkheid het belang van grensoverschrijdende en Europese samenwerking en afstemming aangetoond. Voor ons een extra stimulans en motivatie om ons ook de komende jaren in te zetten voor de verdere integratie van de Euregio Rijn-Waal. **Een positief voorbeeld in dit verband is de Cross Border Taskforce Nordrhein-Westfalen-Nederland-België, die is opgericht op initiatief van minister-president Armin Laschet van Nordrhein-Westfalen. Dankzij de goede afstemming tussen Nederland en Nordrhein-Westfalen, met input van de Euregio's, kon de Duits-Nederlandse grens als een van de zeer weinige Europese binnengrenzen tijdens de eerste coronagolf open blijven.**"

Euregio-ambassadeur Paul Sars

Reactie ontvangen op 9-9-2020

Reactie

Euregio-ambassadeur Paul Sars heeft de conceptversie van de Strategische Agenda 2025+ besproken met de studenten van de master Nederland-Duitsland-Studies. Hierbij hebben de studenten een aantal vragen gesteld die gericht waren op uitleg en inzicht.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt het zeer op prijs dat Euregio-ambassadeur Paul Sars de Strategische Agenda 2025+ in de masteropleiding aan de orde heeft gesteld. De opmerkingen van de studenten leiden niet tot inhoudelijke wijzigingen van de Strategische Agenda.

Gennep

Reactie ontvangen op 8-9-2020

Reactie

De gemeenteraad van Gennep heeft de Strategische Agenda 2025+ van de Euregio Rijn-Waal ter kennis genomen en brengt zijn erkenning tot uitdrukking voor de zorgvuldige procedure en de heldere beleidsnotitie die de doelen, taken en inspanningen van de Euregio Rijn-Waal concreet en beknopt beschrijft.

De gemeente Gennep ondersteunt de Strategische Agenda zonder voorbehoud en heeft slechts één wens tot concretisering, namelijk dat er op bladzijde 19 concreet op wordt gewezen dat het belangrijk is en blijft om oorlog, bevrijding, bezetting en herinnering in beide landen in de desbetreffende musea aan de orde te stellen.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoegen vast dat de gemeente Gennep volledig achter de Strategische Agenda 2025+ staat. Aan het verzoek om concretisering wordt als volgt voldaan:

Blz. 19: "Het is onze taak om ook het bewustzijn dat vrede en vrijheid iets zijn op zuinig op te zijn, te behouden en te vergroten. **Gezamenlijk herinneren**, gezamenlijke herdenkingen, de samenwerking tussen musea, scholenprogramma's etc. zijn in dit kader belangrijk."

De reactie van de gemeente Gennep resulteert in bovenstaande wijziging in de Strategische Agenda 2025+.

Hogeschool Rhein-Waal

Reactie ontvangen op 21-9-2020

Reactie

De Hogeschool Rhein-Waal bedankt de Euregio Rhein-Waal voor de voortreffelijke uitwerking van de Strategische Agenda 2025+ en stemt volledig in met de inhoud. De Hogeschool Rhein-Waal wil ook graag actief bij gezamenlijke projecten betrokken blijven. De Hogeschool Rhein-Waal heeft het proces ruim een jaar lang begeleid en suggesties ingebracht die ze ook in het concept terugvindt. De Hogeschool Rhein-Waal heeft verder geen opmerkingen en gaat akkoord met het concept.

Standpuntbepaling

De Euregio Rhein-Waal stelt met genoegen vast dat de Hogeschool Rhein-Waal zich volledig kan vinden in de uiteenzettingen in de Strategische Agenda 2025+ en dat de Hogeschool Rhein-Waal ook in de toekomst geïnteresseerd blijft in gezamenlijke projecten.

De reactie van de Hogeschool Rhein-Waal leidt niet tot wijzigingen in de Strategische Agenda 2025+.

Internationale Vakbondsraad Rijn-IJssel

Reactie ontvangen op 23-9-2020

Reactie

Der Internationale Vakbondsraad Rijn-IJssel (IVR) ziet veel overeenkomsten met de eigen agenda. Wel pleit de IVR voor meer aandacht voor de uitbreiding van grensoverschrijdende verbindingen, zowel bij landelijke autosnelwegen en wegen als bij het openbaar vervoer. De Internationale Vakbondsraad zou graag zien dat de reactivering van de spoorverbinding Nijmegen-Kleve expliciet in het concept wordt opgenomen.

Daarnaast zou de IVR graag zien dat de sociale partners beter in de Euregionale samenwerking worden verankerd.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoegen vast dat de Internationale Vakbondsraad Rijn-IJssel zich intensief over de Strategische Agenda 2025+ gebogen heeft en er zijn eigen thema's in terugvindt.

De Euregio Rijn-Waal neemt graag het aanbod aan om met de IVR te bespreken welke mogelijkheden er zijn om de sociale partners sterker bij de Strategische Agenda 2025+ te betrekken.

Bij de opmerkingen over het punt 'Bereikbaarheid' kan de Euregio Rijn-Waal de IVR goed volgen. Aangezien, zoals de IVR zelf ook vaststelt, de Euregio Rijn-Waal en dus ook de Strategische Agenda 2025+ recht moet doen aan de belangen van alle lidorganisaties, zullen wij het voorstel tot reactivering van de spoorverbinding Nijmegen-Kleve niet expliciet opnemen. Tegelijkertijd zijn we het echter met de IVR eens dat de grensoverschrijdende (OV-)verbindingen vatbaar zijn voor verbetering en hebben we dit explicieter geformuleerd. Het Euregionaal Mobiliteitsplan zal hiervoor concrete verbeteringsvoorstellen formuleren.

De reactie van de Internationale Vakbondsraad resulteert in de volgende wijzigingen in de Strategische Agenda 2025+:

Blz. 15, onder 'Bereikbaarheid': "Een goede onderlinge bereikbaarheid is essentieel voor de samenhang van het gebied. Daarnaast is ook een goede ontsluiting van het gebied noodzakelijk. **Een versterking van de grensoverschrijdende infrastructuur en van het grensoverschrijdende OV-netwerk is hierbij een noodzakelijke randvoorwaarde.** Ook in de zoektocht naar verduurzaming kan een goed functionerend, **grensoverschrijdend** OV-netwerk uitkomst bieden."

Blz. 14: De '**sociale partners**' worden toegevoegd aan de netwerkstructuur van 'Arbeidsmarkt en onderwijs'.

Kreis Kleve

Reactie ontvangen op 2-9-2020

Reactie

De Kreis Kleve is van mening dat de Strategische Agenda 2025+ de juiste speerpunten voor thema's en maatregelen formuleert en stemt daarom in principe in met de agenda. Wel zijn er volgens de Kreis Kleve op een aantal punten in de tekst nog enkele redactionele wijzigingen en concretisering c.q. aanvullingen nodig:

- Ik stel voor om op bladzijde 3, 9 en andere 'landbouw' te vervangen door '**land- en tuinbouw**'. Het verdient de voorkeur deze samentrekking overal in de tekst te gebruiken om te verduidelijken dat ook de tuinbouw in onze regio van bijzonder belang is.
- Op blz. 6 van de Duitse versie verdient '1,5 Meter-**Abstand**-Gesellschaft' de voorkeur voor '1,5 Meter Gesellschaft'
- Op blz. 12, Duitstalige versie, moet staan: **Nach fünf Jahren ...** (in plaats van 'Over Vijf Jaar...')
- Op blz. 16 kan in de Duitstalige versie de term 'Krankenwagen' beter worden vervangen door '**Rettungswagen**'.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoegen vast dat de Kreis Kleve vindt dat de juiste speerpunten zijn geformuleerd en dat de Kreis Kleve daarom met de agenda kan instemmen.

De reactie van de Kreis resulteert in de hierboven voorgestelde tekstuele wijzigingen in de Strategische Agenda 2025+.

Lingewaard

Reactie ontvangen op 22-9-2020

Reactie

De gemeente Lingewaard stemt grosso modo in met de geformuleerde ambities en doelstellingen. Bij de grensuitdaging 'Economie en klimaat' zou Lingewaard graag nog de thema's energiebesparing, duurzame energieopwekking en warmtetransitie toegevoegd zien en stelt Lingewaard voor om RES als actor toe te voegen. Daarnaast is Lingewaard van mening dat de begrippen klimaatadaptatie en klimaatverandering niet overal correct worden gebruikt. Lingewaard biedt zich in dit verband aan als expert op het gebied van 'hogetemperatuuropslag'. Voorts ziet Lingewaard Euregionale aanknopingspunten voor het tuinbouwgebied NEXTgarden en voor de logistieke sector (Logistiek Expertise Centrum). De gemeente Lingewaard pleit voor meer aandacht voor de gevolgen van de coronacrisis.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoeg vast dat de gemeente Lingewaard in grote lijnen instemt met de Strategische Agenda.

Bij de grensuitdaging 'Economie en klimaat' zullen de thema's energiebesparing, duurzame energieopwekking en warmtetransitie worden toegevoegd.

De Euregio Rijn-Waal gaat graag in op het aanbod van de gemeente Lingewaard om haar deskundigheid op het gebied van 'hogetemperatuuropslag' in te brengen en kijkt tevens uit naar een intensievere samenwerking met NEXTgarden en met het 'Logistiek Expertise Centrum' en de RES-partners.

Het onderwerp corona wordt op bladzijde 6, 7, 13 en 16 aan de orde gesteld. De samenwerkingsgebieden in de Strategische Agenda 2025+ bieden ook in tijden van corona goede aanknopingspunten om de regio samen te versterken.

De reactie van de gemeente Lingewaard resulteert in de volgende wijzigingen in de Strategische Agenda 2025+:

blz. 9 en 10: De term 'klimaatadaptatie' wordt overal vervangen door '**klimaataanpak**', mede in aansluiting op het voorstel van de Provincie Gelderland.

Mede in navolging van de opmerking van de Provincie Gelderland zal voorts op bladzijde 10 onder 'Energietransitie' als kans voor de toekomst eveneens worden gewezen op **de grensoverschrijdende koppeling van energienetwerken naast energiebesparing, duurzame energieopwekking en warmtetransitie**.

NEXTgarden zal op bladzijde 10 onder 'Duurzame landbouw' worden genoemd: "De Euregio Rijn-Waal wordt gekenmerkt door een sterke agrarische sector en met bijvoorbeeld de WUR, het nieuwe World Food Centre in Ede, **NEXTgarden in de gemeente Lingewaard** en het Versuchs- und Bildungszentrum Haus Riswick in Kleve is er veel expertise in de regio aanwezig om hier belangrijke voortgang te boeken."

In de netwerkstructuur van 'Economie en klimaat' worden '**Logistieke partners**' toegevoegd.

Montferland, Doetinchem en Oude IJsselstreek

Reactie ontvangen op 23-9-2020

Reactie

De gemeenten Montferland, Doetinchem en Oude IJsselstreek willen graag nauwer samenwerken in het kader van de Euregio Rijn-Waal en hebben daarom een gezamenlijke reactie gegeven. De gemeenten hebben in de afgelopen periode suggesties gedaan die ze in het concept terugvinden. De gemeenten Montferland, Doetinchem en Oude IJsselstreek hebben verder geen opmerkingen en gaan akkoord met het concept. De gemeenten willen, in het kader van INTERREG VI en geïnspireerd door de Strategische Agenda 2025+, op de gebieden vrijetijdseconomie, mobiliteit, onderwijs en arbeidsmarkt graag nauwer samenwerken met Kleve en Emmerich en ook met nieuwe gemeentelijke partners, en ook in andere opzichten betrokken worden bij de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking in de Euregio Rijn-Waal.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoeg vast dat de gemeenten Montferland, Doetinchem en Oude IJsselstreek een gezamenlijke positieve reactie hebben gegeven en de samenwerking met de Duitse burens op een groot aantal uiteenlopende gebieden willen intensiveren.

De reactie van de gemeenten Montferland, Doetinchem en Oude IJsselstreek leidt niet tot wijzigingen van de Strategische Agenda 2025+.

Nijmegen

Reactie ontvangen op 22-9-2020

Reactie

De gemeente Nijmegen spreekt haar waardering uit voor de hoge kwaliteit van zowel de inhoud als de procedure en is blij dat de voorstellen uit Nijmegen ook in het concept zijn meegenomen. De thema's duurzaamheid, circulaire economie, digitalisering en mobiliteit sluiten heel goed aan op de doelstellingen van de gemeente Nijmegen. Bij het onderwerp mobiliteit verzoekt de gemeente Nijmegen het thema 'schone binnenvaart' expliciet te benoemen.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoeg vast dat de gemeente Nijmegen zich kan vinden in de inhoud en de procedure en dat zij in de Strategische Agenda voldoende aanknopingspunten ziet voor de komende jaren.

'Schone binnenvaart' is een onderwerp dat heel goed kan worden opgepakt in het kader van het 100.000+-netwerk en dat ook goed past in een Euregionaal mobiliteitsplan. In de Strategische Agenda is in dit verband de volgende formulering opgenomen: "Ook de inzet van emissieloze vervoersmodaliteiten levert een belangrijke bijdrage aan de energietransitie. Er liggen mogelijkheden bij het *duurzaam inrichten van verkeer- en vervoerssystemen*, het zuiniger maken van voertuigen en het *inzetten van hernieuwbare brandstoffen en de omschakeling naar elektrische aandrijvingen waar mogelijk in de personenmobiliteit en het goederenvervoer*. Hierbij dient gekeken te worden naar het vervoer over de weg, het water en per spoor.

De reactie van de gemeente Nijmegen leidt niet tot wijzigingen in de Strategische Agenda 2025+.

Overbetuwe

Reactie ontvangen op 24-9-2020

Reactie

De gemeente Overbetuwe heeft geen aanvullingen etc. op de conceptversie.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoeg vast dat de gemeente Overbetuwe geen opmerkingen heeft over de conceptversie van de Strategische Agenda 2025+.

De reactie van de gemeente Overbetuwe leidt niet tot wijzigingen in de Strategische Agenda 2025+.

Provincie Gelderland

Reactie ontvangen op 15-9-2020

Reactie

De Provincie Gelderland is blij dat de schriftelijke consultatieprocedure intern de mogelijkheid bood om zich intensiever met de Euregio Rijn-Waal bezig te houden, en zij beschouwt de Strategische Agenda als een goed en sluitend concept. De Provincie Gelderland zou graag nog een 1 tot 2 bladzijden tellende samenvatting zien.

De provincie stelt voor het begrip 'klimaatadaptatie' te vervangen door 'klimaatmitigatie en klimaatadaptatie' of 'klimaataanpak' en stelt voor om te inventariseren of er in Gelderland mogelijkheden zijn voor een hoogspanningsleiding tussen Duitsland en Nederland, om stroomoverschotten en -tekorten ook grensoverschrijdend te kunnen opvangen.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoegen vast dat de Provincie Gelderland zich in de nieuwe Strategische Agenda kan vinden en zich uitvoeriger met de Euregio Rijn-Waal heeft beziggehouden.

Bij de Strategische Agenda 2025+ wordt een inlegblad gevoegd met een maximaal twee bladzijden tellende samenvatting.

Verder wordt, mede in aansluiting op de opmerking van de Provincie Gelderland, de term 'klimaatadaptatie' op bladzijde 9 en 10 van de Strategische Agenda vervangen door '**klimaataanpak**'.

Mede in aansluiting op de opmerking van de Provincie Gelderland wordt op bladzijde 10 onder 'Energietransitie' ook gewezen op **de grensoverschrijdende koppeling van energienetwerken** als kans voor de toekomst.

De reactie van de Provincie Gelderland resulteert in de bovenstaande wijzigingen in de Strategische Agenda 2025+.

Provincie Limburg

Reactie ontvangen op 23-9-2020

Reactie

Volgens de Provincie Limburg biedt de Strategische Agenda 2025+ veel overeenkomsten met de inhoudelijke speerpunten van de Provincie Limburg; expliciet genoemd worden duurzaamheid, veiligheid, Euregionale arbeidsmarkt, buurtaal en -cultuur en agrofood. Ook juicht de Provincie Limburg het toe dat de Strategische Agenda 2025+ de burger op de voorgrond stelt en meeneemt. Daarnaast heeft de Provincie Limburg de volgende opmerkingen:

Blz. 13: Arbeidsmigranten. Hierbij zouden de GrensInfoPunten een rol moeten spelen.

Blz. 13: Kennis van buurtaal en -cultuur. De Provincie Limburg zal geen vervolg geven aan het initiatief van de Euregio Profielscholen en zou graag zien dat de Euregio op dit punt actie onderneemt.

Blz. 14: Digitalisering en infrastructuur. Het verband met 'arbeidsmarkt en onderwijs' is niet duidelijk.

Blz. 15: 'Leefbaarheid'. Voorgesteld wordt om de doelstelling 'Staat het onderwerp veiligheid op de Grenslandagenda' iets ambitieuzer te formuleren.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoegen vast dat de Provincie Limburg zich herkent in de Strategische Agenda 2025+.

Het GrensInfoPunt van de Euregio Rijn-Waal heeft in de afgelopen vier jaar regelmatig informatiebijeenkomsten voor de doelgroep 'Oost-Europese arbeidsmigranten' georganiseerd en staat met zijn kennis ook gemeenten ter zijde.

De Euregio Rijn-Waal betreurt het dat de Provincie Limburg zich wil terugtrekken uit het initiatief van de Euregio Profielscholen en zou graag zien dat de grensprovincies en de Bezirksregierungen in NRW op dit punt gezamenlijk actie ondernemen.

De tekst over digitalisering en infrastructuur zal opnieuw worden herzien.

De Euregio Rijn-Waal is het met de Provincie Limburg eens dat de doelstelling ambitieuzer kan worden geformuleerd.

De reactie van de Provincie Limburg resulteert in de volgende wijzigingen in de Strategische Agenda 2025+:

Blz. 14: De tekst over digitalisering en infrastructuur wordt nogmaals herzien.

Blz. 15:

Over vijf jaar... **is de samenwerking tussen de Duitse en Nederlandse overheden bij de bestrijding van georganiseerde criminaliteit verbeterd en is de grensoverschrijdende inzet van ambulances geformaliseerd doordat deze onderwerpen aan de orde zijn gesteld.**

Renkum

Reactie ontvangen op 22-9-2020

Reactie

De gemeente Renkum is tevreden over het concept en ziet voldoende aanknopingspunten om de grensoverschrijdende samenwerking ook in de komende jaren voort te zetten. Met name de onderwerpen klimaat en duurzaamheid zijn voor Renkum van belang; hierbij beoordeelt de gemeente Renkum het als positief dat niet alleen de Euregio-leden, maar ook andere stakeholders is gevraagd een actieve bijdrage te leveren. De gemeente Renkum stelt de vraag hoe de doelstellingen worden gerealiseerd en welke instrumenten de Euregio hiervoor zal gebruiken. Daarnaast wil de gemeente Renkum zelf ook actiever worden en samen met de Euregio Rijn-Waal de in Renkum gevestigde inwoners, organisaties en bedrijven informeren over de kansen die de Euregio Rijn-Waal biedt.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoeg vast dat de gemeente Renkum te spreken is over het concept en aanknopingspunten voor de komende jaren ziet. De Euregio Rijn-Waal biedt aan met de gemeente Renkum de mogelijkheden te bespreken van een intensievere samenwerking en een grotere betrokkenheid vanuit Renkum, en om daarbij de verbindende rol van de Euregio Rijn-Waal en het instrument INTERREG voor de uitvoering van concrete projecten toe te lichten.

De reactie van de gemeente Renkum leidt niet tot wijzigingen in de Strategische Agenda 2025+.

Wageningen

Reactie ontvangen op 14-9-2020

Reactie

De gemeente Wageningen kan zich heel goed vinden in de conceptversie. Met name de onderwerpen circulaire economie, duurzaamheid, openbare orde en veiligheid en Euregionale identiteit/Op weg naar 80 jaar vrede en vrijheid bieden voor Wageningen belangrijke aanknopingspunten. Wageningen wil met name een actieve bijdrage leveren op de gebieden economie en duurzaamheid, leefbaarheid en '80 jaar vrijheid' en jongeren. De gemeente Wageningen doet het volgende wijzigingsvoorstel: onder het kopje 'Bereikbaarheid' in de zin "Creatieve oplossingen en maatwerk kunnen voorts antwoord geven op de vraag hoe de mobiliteit in de Euregio Rijn-Waal vergroot kan worden" zou de

gemeente Wageningen het begrip 'vergroten' graag vervangen en daarbij het accent op duurzaamheid willen leggen.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoegen vast dat de gemeente Wageningen zich in het concept herkent en veel aanknopingspunten voor Euregionale samenwerking ziet. De Euregio Rijn-Waal zou met name blij zijn met een nauwe samenwerking in het kader van '80 jaar vrijheid'.

De reactie van de gemeente Wageningen resulteert in de volgende wijziging in de Strategische Agenda 2025+:

Blz. 15 'Bereikbaarheid': "Creatieve oplossingen en maatwerk kunnen voorts antwoord geven op de vraag hoe de mobiliteit in de Euregio Rijn-Waal **duurzaam** kan worden **verbeterd**."

Wesel

Reactie ontvangen op 1-9-2020

Reactie

De Stadt Wesel heeft geen aanvullingen etc. op de conceptversie.

Standpuntbepaling

De Euregio Rijn-Waal stelt met genoegen vast dat de Stadt Wesel geen opmerkingen heeft over de conceptversie van de Strategische Agenda 2025+.

De reactie van de Stadt Wesel leidt niet tot wijzigingen in de Strategische Agenda 2025+.

Opmerkingen n.a.v. de commissievergaderingen

Bovenstaande standpuntbepalingen zijn op 26 oktober in de Commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding, op 28 oktober in de Commissie voor Economische Aangelegenheden en op 29 oktober in de Commissie voor Financiën en Projecten besproken.

De commissies hebben enkele voorstellen ter verandering gedaan. Deze voorstellen zijn in een schriftelijke procedure vervolgens aan het Dagelijks Bestuur voorgelegd. Onderstaand zijn de voorgestelde veranderingen en de reactie van het Dagelijks Bestuur hierop weergegeven.

Voorstellen tot wijziging van of aanvulling op de Strategische Agenda 2025+ zijn weergegeven in **blauw**.

- De gemeenten Arnhem en Nijmegen pleiten er voor, dat de „Regio Arnhem Nijmegen in de netwerkspin op blz. 12 expliciet genoemd wordt.

Standpuntbepaling: Er wordt voorgesteld om de netwerkspin uit te breiden met „**gemeentelijke samenwerkingsverbanden**“. Als de Regio Arnhem-Nijmegen expliciet genoemd zou worden, dienen ook de andere regio's met naam genoemd te worden, zoals bijvoorbeeld de Regio Achterhoek, Rivierenland, Noord- en Midden-Limburg, het Land van Cuijk en vergelijkbare samenwerkingsverbanden aan Duitse zijde. .

- De Gemeente Nijmegen verzoekt nogmaals om het onderwerp „schone binnenscheepvaart op blz. 10 expliciet te noemen.

Standpuntbepaling: ‘Schone binnenvaart’ is een onderwerp dat heel goed kan worden opgepakt in het kader van het 100.000+-netwerk en dat ook goed past in een Euregionaal mobiliteitsplan. In de Strategische Agenda is in dit verband de volgende formulering opgenomen: “Ook de inzet van emissieloze vervoersmodaliteiten levert een belangrijke bijdrage aan de energietransitie. Er liggen mogelijkheden bij het *duurzaam inrichten van verkeer- en vervoerssystemen*, het zuiniger maken van voertuigen en het *inzetten van hernieuwbare brandstoffen en de omschakeling naar elektrische aandrijvingen waar mogelijk in de personenmobiliteit en het goederenvervoer*. Hierbij dient gekeken te worden naar het vervoer over de weg, het water en per spoor.

Het verzoek van de gemeente Nijmegen leidt niet tot wijzigingen in de Strategische Agenda 2025+.

- De Gemeente Apeldoorn heeft verzocht om de ambities m.b.t. de rol, die de Euregio Rijn-Waal als kennisregio op het gebied van veiligheid op zich zou kunnen nemen, concreter te formuleren en heeft daartoe volgend tekstvoorstel geformuleerd:

Belangrijk is in dit kader ook het vergroten van het bewustzijn voor dit thema onder de bevolking, te beginnen bij de jeugd. **Tot slot speelt ook digitale veiligheid een steeds grotere rol in ons dagelijks bestaan, zowel voor inwoners als bedrijven. In ons on- en offline bestaan moeten we op onze veiligheid kunnen vertrouwen. Daarvoor is het noodzakelijk dat we investeren in kennis en innovatie door onderwijs, bedrijfsleven en overheden gezamenlijk.** Hier bieden de in de Euregio Rijn-Waal gevestigde opleidingsinstituten voor de verschillende veiligheidsorganisaties zoals de politieacademie en het opleidingsinstituut van defensie in Apeldoorn en de Training Base in Weeze goede randvoorwaarden.

Standpuntbepaling: Het voorstel van de Gemeente Apeldoorn wordt in de Strategische Agenda 2025+ overgenomen.

- De gemeente Apeldoorn heeft verzocht om de ambities m.b.t. het thema „Leefomgeving“ concreter te formuleren en heeft daartoe het volgende tekstvoorstel geformuleerd:

Een natuurlijke en gezonde leefomgeving draagt in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid van een gebied. De klimaatverandering en de toenemende verstedelijking en bedrijvigheid eisen veel van de natuur. De natuur krijgt minder ruimte, waardoor ecologische verbindingzones onder druk staan, en de biodiversiteit afneemt. Ook de kwaliteit van het water in bijvoorbeeld de Rijn is ondanks internationale afspraken niet verbeterd. Initiatieven als de Groen Blauwe Rijnalliantie, Fruitboomlanen, Netwerk Natuur en Weichwasserseen aan Rhein-Maas in de Euregio Rijn-Waal zijn eerste vormen van samenwerking waarbij natuurbeschermingsorganisaties en overheden in euregionaal verband op zoek gaan naar oplossingen. Deze en soortgelijke initiatieven worden ook de komende jaren ondersteund en gestimuleerd. **Daarbij kijken we niet alleen naar natuurherstel in de buitengebieden, maar ook naar de vergroening en klimaatadaptatie van onze steden en de gebouwde omgeving.**

Standpuntbepaling: Het voorstel van de Gemeente Apeldoorn wordt in de Strategische Agenda 2025+ overgenomen.

Grenslandagenda 2021 en Grenslandconferentie

De Grenslandagenda NRW-NL 2019/2020 werd op 9 mei 2019 in Venlo door minister Holthoff-Pförtner en staatssecretaris Knops vastgesteld. In het kader van deze Grenslandagenda werd afgesproken om de onderwerpen onderwijs, arbeidsmarkt en mobiliteit te stimuleren.

Helaas is er het afgelopen jaar op deze thema's relatief weinig vooruitgang geboekt, omdat de onderwerpen ov, onderwijs en arbeidsmarkt sterk zijn getroffen door de Corona-beperkingen. De samenwerking op deze terreinen richtte zich daardoor met name op de omgang met de gevolgen van de pandemie.

Desondanks hebben Nederland, de Nederlandse grensprovincies, de deelstaat Nordrhein-Westfalen, de Bezirksregierungen en de Euregio's zich intensief in deze thema's verdiept en concrete doelstellingen voor het komende jaar uitgewerkt en deze aan de stuurgroep bestaande uit minister Holthoff-Pförtner, staatssecretaris Knops en gouverneur Bovens voorgelegd, met doel in het komende jaar met behulp van een nieuwe Grenslandagenda de grensoverschrijdende samenwerking verder te versterken. De concept-grenslandagenda is bijgevoegd.

De onderwerpen onderwijs, arbeidsmarkt en mobiliteit blijven op de Grenslandagenda staan en het thema veiligheid met de subthema's ondermijning, noodhulp en natuurbranden zal aan de agenda worden toegevoegd. Bovendien zal er rekening worden gehouden met de te verwachten gevolgen van corona op deze terreinen.

De Grenslandagenda NRW-NL voor 2020/2021 zal op 2 december tijdens de Grenslandconferentie in Duisburg worden gepresenteerd. De Grenslandconferentie zal **digitaal** plaatsvinden. U kunt de Grenslandconferentie op 2 december tussen 14.00 en 15.00 uur live volgen via <https://www.mbei.nrw/grenzlandconferentie>.

Besluitvoorstel:

Ter bespreking en kennisneming

Concept Stuurgroep Grenslandagenda 2021
Entwurf Steuerungsgruppe Grenzlandagenda 2021

Grenslandagenda NRW-NL 2021 28 oktober 2020	Grenzlandagenda NRW-NL 2021 28. Oktober 2020
<p>1. Corona in de grensregio</p> <p>Als een van de weinige in Europa bleef de grens tussen Duitsland en Nederland tijdens de eerste golf van de pandemie geopend. Zowel in Nederland als in Noordrijn-Westfalen waren in die periode veel beperkende maatregelen van kracht zoals thuiswerken, 1,5 m. afstand houden, sluiting van scholen etc. maar de grens vormde hierin geen extra belemmering. Men moest zich aan de regels houden van het land waar men op dat moment was. Hierdoor kon het verkeer over de grens doorgaan en konden mensen naar hun werk. Met alle beperkingen van dien ging de grensregio niet op slot.</p> <p>Wel werd – met name tijdens drukke weekends en feestdagen - het grensoverschrijdend winkelen en toerisme (campings e.d.) aan de grens ontmoedigd teneinde (lokaal/regionaal) te grote toeloop naar bepaalde plaatsen of regio's te vermijden.</p> <p>Grensinfopunten en instanties belast met het crisisbeheer draaiden overuren; de bestaande grensoverschrijdende structuren en contacten bewezen hun meerwaarde. Tegelijkertijd was ook duidelijk dat we niet op een dergelijke crisis waren voorbereid. Het kostte veel tijd en inzet om alle crisismaatregelen (ontmoedigingsbeleid) en de steunmaatregelen grensoverschrijdend goed te laten functioneren; in een aantal gevallen is dat ook niet gelukt of besliste men anders. Mede hierdoor ontvingen niet alle bedrijven de steun waar men op hoopte en konden inwoners in de grensregio niet altijd duidelijk en tijdig geïnformeerd worden.</p> <p>Op dit moment is nog niet met zekerheid te zeggen wanneer vaccins beschikbaar komen en deze crisis achter ons ligt. Daarom blijft Corona in de grensregio onze volle aandacht vragen.</p>	<p>1. Corona in der Grenzregion</p> <p>Die Grenze zwischen den Niederlanden und Deutschland ist eine der wenigen Grenzen in Europa, die während der ersten Welle der Pandemie geöffnet blieb. Sowohl in den Niederlanden als auch in Nordrhein-Westfalen gab es zu dieser Zeit viele restriktive Maßnahmen wie Home-Office, Abstandsregeln, Schließung von Schulen etc. Die Grenze sollte hierbei kein zusätzliches Hindernis darstellen. Unter der Voraussetzung, sich stets an die örtlich geltenden Regeln zu halten, konnte der offene Grenzverkehr aufrechterhalten werden und die Grenzpendler weiterhin ihrer Arbeit nachgehen. Trotz verschiedenster Einschränkungen, konnte die Grenzregion verbunden bleiben.</p> <p>Dennoch wurde – besonders zu Wochenenden und Feiertagen - vom grenzüberschreitenden Einkaufen und touristischen Ausflügen (Campingplätze u.Ä.) über die Grenze abgeraten, um eine (lokale/regionale) Überfüllung bestimmter Orte und Regionen zu vermeiden.</p> <p>Die Grenzinfopunkte und Krisenstäbe waren stark ausgelastet; bestehende grenzübergreifende Strukturen und Kontakte erwiesen sich als großer Mehrwert. Zugleich wurde deutlich, dass wir auf eine solche Krise nicht vorbereitet waren. Es war aufwändig die unterschiedlichen Schutz- und Unterstützungsmaßnahmen grenzübergreifend abzustimmen und Lücken zu schließen; nicht immer war dies einfach oder möglich. Dies hatte zur Folge, dass nicht alle Unternehmen die erhoffte Unterstützung erhielten und die Bewohner der Grenzregion nicht immer zeitnah und genau informiert werden konnten.</p> <p>Es ist weiterhin unsicher, wann Impfstoffe verfügbar sein werden und diese Krise hinter uns liegen wird. Die Corona-Pandemie fordert weiterhin die volle Aufmerksamkeit der Grenzregion.</p>
<p><i>Onze ambitie</i></p> <p>Onze ambitie is om grensoverschrijdend beter voorbereid te zijn op toekomstige corona-ontwikkelingen zodat de grens ook bij volgende uitbraken wederom open kan blijven. Daarin willen we een voorbeeldregio voor Europa zijn.</p>	<p><i>Unser Bestreben</i></p> <p>Unser Bestreben ist es, grenzüberschreitend besser auf künftige Corona-Entwicklungen vorbereitet zu sein, damit die Grenze auch im Falle späterer Ausbrüche offenbleiben kann. Wir wollen eine Vorbildfunktion für Europa einnehmen.</p>

Concept Stuurgroep Grenslandagenda 2021
Entwurf Steuerungsgruppe Grenzlandagenda 2021

<i>Doelen voor 2021 e.v.</i>	<i>Ziele für 2021 und darüber hinaus</i>
<p>Doel voor 2021: door middel van nader onderzoek leren van de ervaringen in 2020 om daardoor in 2021 nog beter voorbereid te zijn voor een grensoverschrijdende aanpak van de Coronacrisis en toekomstige crises.</p>	<p>Ziel für 2021: auf Grundlage tiefergehender Untersuchungen aus den Erfahrungen im Jahr 2020 lernen, um im weiteren Verlauf der Pandemie und möglichen zukünftigen Krisen vorbereitet zu sein und gemeinsam grenzüberschreitend damit umzugehen.</p>
<p><i>Concrete actiepunten voor 2021</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Een onderzoek naar Corona-ervaringen in de grensregio moet het inzicht bieden in wat wel en niet goed liep. Op basis van concrete ervaringen zal worden aangegeven op welke punten verbeteringen nodig zijn, bijvoorbeeld in de structuur van samenwerking, de afstemming van maatregelen of de communicatie naar de burger. Dit onderzoek zal hiertoe concrete aanbevelingen geven. - Een epidemiologisch onderzoek is erop gericht om meer inzicht te bieden in hoe het Coronavirus zich in de grensregio in 2020 heeft verspreid. Mogelijk zal dit onderzoek op basis hiervan wetenschappelijke aanbevelingen kunnen doen. - De aanbevelingen die uit deze (en andere) onderzoeken voortvloeien, zullen binnen de GROS-governance samenwerking worden besproken en door de stuurgroep aan het bevoegde politieke niveau van beide landen worden voorgelegd. 	<p><i>Konkrete Maßnahmen 2021</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Eine Untersuchung der Corona-Erfahrungen in der Grenzregion soll Aufschluss darüber geben, was gut und was schlecht gelaufen ist. Anhand konkreter Erfahrungen wird aufgezeigt, wo Verbesserungsbedarf besteht, zum Beispiel bei der Struktur der Zusammenarbeit, der Koordination von Maßnahmen oder der Kommunikation mit Bürgern. Die Untersuchung soll zudem konkrete Handlungsempfehlungen liefern. - Eine epidemiologische Studie soll mehr Einblick in die Verbreitung des Coronavirus in der Grenzregion im Jahr 2020 geben. Möglichst soll auch diese Untersuchung konkrete Handlungsempfehlungen liefern. - Die Empfehlungen, die sich aus diesen (und anderen) Studien ergeben, werden im Rahmen der GROS-Governance-Kooperation besprochen. Die Steuerungsgruppe wird die Ergebnisse mit den zuständigen politischen Ebene beider Länder teilen.
<p>2. Arbeidsmarkt</p>	<p>2. Arbeitsmarkt</p>
<p>Eind 2019 kwam structurele financiering van de Grensinfopunten tot stand; dit was een belangrijke stap voor de grensregio. Door middel van een grensbreed kwaliteitsplan wordt gewerkt aan verdere professionalisering en uitbreiding van het takenpakket. Tijdens de pandemie hebben de grensinfopunten belangrijk werk gedaan.</p> <p>Door het open blijven van de grens bleef de grensoverschrijdende arbeidsmarkt functioneren. Wel moesten de Servicepunten Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling hun reguliere werkzaamheden tijdelijk stoppen waardoor ze geen nieuwe mensen naar werk konden begeleiden. Het is dus van belang om de reguliere werking van de SGA's coronaproof te maken:</p>	<p>Ende 2019 konnte eine mehrjährige Finanzierung der Grenzinforpunkte erreicht werden; dies war ein wichtiger Schritt für die Grenzregion. Mit Hilfe eines grenzübergreifenden Qualitätsplans wird an einer weiteren Professionalisierung und Erweiterung des Aufgabenspektrums gearbeitet. Während der Pandemie leisteten die Grenzinforpunkte wichtige Arbeit.</p> <p>Indem die Grenze offengehalten wurde, konnte der grenzüberschreitende Arbeitsmarkt weiterhin funktionieren. Die Grenzüberschreitenden Arbeitsvermittlungsstellen (SGA) mussten jedoch ihre Tätigkeiten vorübergehend einstellen, was dazu führte, dass sie nicht in der Lage waren, neue Menschen in Arbeit zu vermitteln. Es ist daher</p>

Concept Stuurgroep Grenslandagenda 2021
Entwurf Steuerungsgruppe Grenzlandagenda 2021

<p>digitale dienstverlening als permanente ondersteuning en als tijdelijk alternatief, wanneer fysieke adviesgesprekken niet mogelijk zijn. In Venlo is een nieuw SGA van start gegaan, de officiële opening moest worden uitgesteld tot 2021.</p> <p>Aandacht voor de grensoverschrijdende diploma-erkenning blijft de komende jaren nodig. De euregio's organiseren ter plaatse de advisering en doorverwijzing naar de bevoegde instanties. Het is aan de betreffende ministeries om de formele erkenning over en weer te verbeteren, waarbij het vertrouwen in elkaars opleiding de basis vormt voor erkenning.</p>	<p>wichtig, den regulären Betrieb der SGAs Corona-sicher zu gestalten: digitale Dienste als permanente Unterstützung und als vorübergehende Alternative, wenn eine physische Beratung nicht möglich ist. Eine neue SGA wurde in Venlo eröffnet, die offizielle Eröffnung musste jedoch auf 2021 verschoben werden.</p> <p>Die Aufmerksamkeit für die grenzüberschreitende Anerkennung von Diplomen wird in den kommenden Jahren weiterhin notwendig bleiben. Die Euregios organisieren Beratung vor Ort sowie Verweisberatung an zuständige Behörden. Es obliegt den zuständigen Ministerien, die formale Anerkennung auf beiden Seiten zu verbessern, wobei das Vertrauen in die Ausbildung des jeweils anderen die Grundlage für die Anerkennung bildet.</p>
<p><i>Onze ambitie</i></p> <p>Het is onze ambitie om – in navolging van de Grensinfopunten – een tweede grote stap in de grensoverschrijdende arbeidsmarkt te zetten door langs de hele grens tot structurele Servicepunten voor Grensoverschrijdende Arbeidsbemiddeling (SGA) te komen, bij voorkeur onder één dak met de Grensinfopunten (one stop shop). Intensivering en professionalisering van de samenwerking horen hierbij. Dit is een opgave voor meerdere jaren.</p>	<p><i>Unser Bestreben</i></p> <p>Es ist unser Bestreben – dem Vorbild der Grenzinforpunkte folgend -einen zweiten großen Schritt auf dem grenzüberschreitenden Arbeitsmarkt zu gehen, indem wir grenzüberschreitende Arbeitsvermittlungsstellen entlang der gesamten Grenze einrichten, vorzugsweise unter einem Dach mit den Grenzinforpunkten (one stop shop). Dazu gehört die Intensivierung und Professionalisierung der Zusammenarbeit. Dies ist eine Aufgabe für mehrere Jahre.</p>
<p><i>Doelen voor 2021 e.v.</i></p>	<p><i>Ziele für 2021 und darüber hinaus</i></p>
<p>Doelen voor 2021: de dienstverlening van de SGA's wordt in 2021 Coronaproof georganiseerd. Het netwerk van SGA's in de grensregio wordt compleet gemaakt (Kleve). Tevens wordt een plan opgesteld om de SGA's voor de toekomst in het hele grensgebied structureel te kunnen behouden en door te ontwikkelen. Diploma-advisering en doorverwijzing wordt een regulier onderdeel van het takenpakket van de Grensinfopunten.</p>	<p>Ziele für 2021: Die Dienstleistungen der SGAs werden 2021 Corona-sicher organisiert. Das Netzwerk der SGAs in der Grenzregion wird vervollständigt (Kleve). Gleichzeitig wird ein Plan entwickelt, wie die SGA in der gesamten Grenzregion zukünftig erhalten und weiterentwickelt werden können. Die Beratung zur Vergleichbarkeit von Abschlüssen sowie die Verweisberatung werden regulärer Bestandteil der Aufgaben der Grenzinforpunkte.</p>
<p><i>Concrete actiepunten voor 2021</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - De Grensinfopunten nemen vanaf 2021 de diploma-advisering voor niet-gereguleerde beroepen en doorverwijzing bij gereguleerde beroepen op in het reguliere 	<p><i>Konkrete Maßnahmen 2021</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ab 2021 nehmen die Grenzinforpunkte die Anerkennungsberatung für nicht reglementierte Berufe und die Verweisberatung für reglementierte Berufe zu ihren regulären

Concept Stuurgroep Grenslandagenda 2021
Entwurf Steuerungsgruppe Grenzlandagenda 2021

<p>takenpakket. Hiertoe worden medewerkers opgeleid en wordt documentatie digitaal toegankelijk gemaakt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er wordt een gezamenlijk plan opgesteld om te komen tot structurele SGA's langs de gehele grens. - Er wordt gewerkt aan de totstandkoming van een SGA Kleve. - De SGA's worden coronaproof gemaakt. 	<p>Aufgaben hinzu. Die Mitarbeiter werden zu diesem Zweck geschult und notwendige Materialien digital zugänglich gemacht.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Es wird ein gemeinsamer Plan entwickelt, um strukturelle SGA entlang der gesamten Grenze zu ermöglichen. - Es wird an der Schaffung einer SGA Kleve gearbeitet. - Die SGA werden Corona-sicher aufgebaut.
<p>3. Onderwijs</p>	<p>3. Bildung</p>
<p>Grensoverschrijdend onderwijs blijft een belangrijke sleutel tot de economische ontwikkeling van de grensregio. De leerlingen en studenten van nu zijn de ondernemers en werknemers van de toekomst die de grensregio economisch verder zullen ontwikkelen. Dit geldt met name voor het beroepsonderwijs. Vandaar dat in de Grenslandagenda 2019 ingezet is op versterking van buurtaalonderwijs en vergroting van het aanbod van grensoverschrijdende stages in het beroepsonderwijs. Er moest eerst veel inzet gepleegd worden om de vele partners uit het zeer diverse onderwijsveld bijeen te brengen en inzicht te krijgen in de bestaande situatie en mogelijkheden. Tijdens online-workshops begin oktober 2020 is duidelijk geworden dat langs de grens reeds vele goede initiatieven bestaan, maar dat het aan gezamenlijke uitvoeringskracht ontbreekt om de stap naar structureel grensoverschrijdend onderwijs te zetten. Vanuit de workshops is de aanbeveling gedaan om een euregionaal scholennetwerk op te zetten om de uitwisseling tussen scholen te bevorderen en contact te leggen met bedrijven in het buurland. Dit moet ook de uitwisseling van informatie over bestaande uitwisselings- en financieringsmogelijkheden stimuleren en het mogelijk maken dat de verschillende doelgroepen (studenten, docenten, scholen en bedrijven) van de mogelijkheden op de hoogte worden gebracht. Vanuit dergelijke netwerken kunnen tal van activiteiten zoals schooluitwisselingen, grensoverschrijdende inzet van docenten, buurtaalonderwijs, bedrijfsbezoeken, stages, cursussen, sportactiviteiten het best georganiseerd worden. Verder hebben de deelnemers gevraagd om de inzet van docenten voor taalonderwijs in het</p>	<p>Die grenzüberschreitende Bildung bleibt ein wichtiger Schlüssel für die wirtschaftliche Entwicklung der Grenzregion. Die Schüler und Studenten von heute sind die Unternehmer und Mitarbeiter der Zukunft, welche die Grenzregion wirtschaftlich weiterentwickeln werden. Dies gilt insbesondere für die berufliche Bildung. Deshalb konzentrierte sich die Grenzlandagenda 2019 auf das berufliche Bildungsangebot in der Praxis sowohl durch Unterricht in der jeweiligen Nachbarsprache als auch durch grenzüberschreitende Betriebspraktika und Lehrstellen. Es bedurfte zunächst großer Anstrengungen, die vielen Partner aus dem sehr facettenreichen Bildungssektor zusammenzubringen und einen Überblick der Ausgangslage sowie der Möglichkeiten zu erhalten. Während Online-Workshops Anfang Oktober 2020 wurde bestätigt, dass es bereits viele gute Initiativen entlang der Grenze gibt, aber die Kapazitäten fehlen, um den Schritt zu einer strukturellen grenzüberschreitenden Bildung zu schaffen. In den Workshops wurden verschiedene Empfehlungen erarbeitet. Z.B. das Schaffen eines euregionalen Schulnetzwerks, um den Austausch zwischen den Schulen zu fördern und Kontakte zu Betrieben im Nachbarland herzustellen. Hierdurch soll auch der regelmäßige Austausch über vorhandene Austausch- und Fördermöglichkeiten zwischen verschiedensten Zielgruppen (Schüler, Lehrer, Schulen und Betriebe) angeregt werden. Von solchen Netzwerken aus lassen sich zahlreiche Aktivitäten wie Schüleraustausch, grenzüberschreitender Einsatz von Lehrern, nachbarsprachlicher Unterricht, Betriebsbesichtigungen, Praktika, Kurse, sportliche Aktivitäten am besten organisieren. Darüber hinaus haben die Teilnehmer darum gebeten, den Einsatz von Lehrkräften für den</p>

Concept Stuurgroep Grenslandagenda 2021
Entwurf Steuerungsgruppe Grenzlandagenda 2021

<p>buurland te vergemakkelijken en de identificatie met de euregio en de buurtaal al op jonge leeftijd te stimuleren.</p> <p>Als gevolg van de eerste Coronagolf zijn de meeste grensoverschrijdende onderwijsactiviteiten tot stilstand gekomen. Deze situatie zal een deel van 2021 nog aanhouden. Aan beide kanten is intensief ingezet op digitale lesmethoden en digitaal lesgeven. Digitaal onderwijs biedt kansen om scholen aan weerszijden van de grens efficiënt en creatief met elkaar in contact te brengen.</p>	<p>Sprachunterricht im Nachbarland zu erleichtern und die Identifikation mit der Euregio und der Nachbarsprache von klein auf zu fördern.</p> <p>Als Folge der ersten Coronawelle sind die meisten grenzüberschreitenden Bildungsaktivitäten zum Erliegen gekommen. Diese Situation wird 2021 andauern. Auf beiden Seiten wurden intensive Bemühungen um digitale Lehrmethoden und digitalen Unterricht unternommen. Digitale Bildung bietet Möglichkeiten, Schulen auf beiden Seiten der Grenze effizient und kreativ miteinander in Kontakt zu bringen.</p>
<p><i>Onze ambitie</i></p> <p>Het is onze ambitie om in de praktijk van het middelbaar beroepsonderwijs het aanbod van zowel buurtaalonderwijs als grensoverschrijdende stages en leerwerkplekken te vergroten en het leren van de buurtaal als ook de identificatie met de Euregio al op jonge leeftijd mogelijk te maken. Een goede samenwerking tussen scholen, bedrijfsleven en overheid op het niveau van de euregio is hierbij nodig. Tevens is een goede balans nodig tussen initiatieven van onderop en coördinatie, ondersteuning en ontzorging van bovenaf. Dit is een grote meerjarige opgave die om regie, inzet en middelen vraagt.</p>	<p><i>Unser Bestreben</i></p> <p>Es ist unser Bestreben, sowohl den Unterricht in der Nachbarsprache als auch grenzüberschreitende Praktika und Lehrstellen vermehrt anzubieten und das Lernen der Nachbarsprache sowie die Identifizierung mit der Euregio schon im jungen Alter zu ermöglichen. Hier ist eine gute Zusammenarbeit zwischen Schulen, Betrieben und Behörden in den Euregios erforderlich. Notwendig ist auch ein gutes Gleichgewicht zwischen Initiativen und Koordination im Kleinen, sowie Unterstützung und Entlastung im Großen. Dies ist eine wichtige mehrjährige Aufgabe, die Führung, Engagement und Ressourcen erfordert.</p>
<p><i>Doelen voor 2021 e.v.</i></p>	<p><i>Ziele für 2021 und darüber hinaus</i></p>
<p>Doel voor 2021: Het is ons doel om in de praktijk van het middelbaar beroepsonderwijs het aanbod van zowel taalonderwijs als grensoverschrijdende stages en leerwerkplekken te vergroten.</p>	<p>Ziel für 2021: das berufliche Bildungsangebot in der Praxis sowohl durch Unterricht in der jeweiligen Nachbarsprache als auch durch grenzüberschreitende Betriebspraktika und Lehrstellen zu erweitern.</p>
<p><i>Concrete actiepunten voor 2021</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Scholen in het beroepsonderwijs ontwikkelen coronaproof weer gezamenlijke activiteiten, uitwisselingen en stages, waar mogelijk fysiek en/of digitaal. - Een euregionaal scholennetwerk opzetten om de uitwisseling tussen scholen te bevorderen en contact te leggen met bedrijven in het buurland. Dit moet ook de uitwisseling van informatie over bestaande uitwisselings- en financieringsmogelijkheden stimuleren en het mogelijk maken dat de verschillende 	<p><i>Konkrete Aktionspunkte für 2021</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Die Berufsschulen werden wieder coronafeste gemeinsame Aktivitäten, Austauschprogramme und Praktika entwickeln, wenn möglich physisch und/oder digital. - Ein euregionales Schulnetzwerk schaffen, um den Austausch zwischen den Schulen zu fördern und Kontakte zu Betrieben im Nachbarland herzustellen. Hierdurch soll auch der regelmäßige Austausch über vorhandene Austausch- und Fördermöglichkeiten zwischen verschiedensten

Concept Stuurgroep Grenslandagenda 2021
Entwurf Steuerungsgruppe Grenzlandagenda 2021

<p>doelgroepen (studenten, docenten, scholen en bedrijven) van de mogelijkheden op de hoogte worden gebracht.</p> <p>Concreet zal in het jaar 2021 een structuur voor een euregionaal schoolnetwerk worden ontwikkeld en zal gewerkt worden aan een integraal plan om de euregionalisering van het beroepsonderwijs in de grensregio te versterken.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De certificering van Euregioprofiel scholen regionaal en naar verschillende soorten scholen (ook Berufskollegs/mbo-scholen) uitbreiden. - Beschikbaarheid van euregionaal lesmateriaal op een centraal platform, bijvoorbeeld door onderhoud en behoud van het platform euregioonderwijs.nl. - Ondersteunen van scholen bij de euregionalisering van opleidingen door middel van pilotprojecten. 	<p>Zielgruppen (Schüler, Lehrer, Schulen und Betriebe) angeregt werden.</p> <p>Konkret soll im Jahr 2021 eine Struktur für ein euregionales Schulnetzwerk entwickelt werden und ein Plan zur Stärkung der Euroregionalisierung der beruflichen Bildung in der Grenzregion entwickelt werden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Die Zertifizierung von Euregioprofiel schulen regional und auf verschiedene Schulformen (auch Berufskollegs/MBO) ausweiten. - Die Verfügbarkeit euregionaler Unterrichtsmaterialien auf einer zentralen Plattform sicherstellen, z.B. durch die Pflege und den Erhalt der Plattform euregioonderwijs.nl. - Schulen in der Euregionalisierung von Ausbildungsgängen mit Hilfe von Pilotprojekten unterstützen, um aus Pilotprojekten zu lernen.
<p>4. Mobiliteit</p>	<p>4. Mobilität</p>
<p>Grensoverschrijdend openbaar vervoer vraagt in de eerste plaats om grensoverschrijdende bus- en treinverbindingen waarbij een aantrekkelijke dienstregeling wordt aangeboden. Aan diverse nieuwe trein- en busverbindingen tussen Nederland en Noordrijn-Westfalen wordt momenteel gewerkt. Daarnaast dient het aanbod gebruiksvriendelijk te zijn in de grensoverschrijdende informatievoorziening en aankoop van tickets. Door middel van de projecten EasyConnect en MaaS-pilot Limburg wordt gewerkt aan een klantvriendelijk grensoverschrijdend elektronisch ticket-systeem. Om het grensoverschrijdend OV-gebruik onder studenten te bevorderen worden grensoverschrijdende Semester-tickets ontwikkeld. Vanzelfsprekend heeft dit in 2020 weinig prioriteit gehad aangezien het hoger onderwijs vanwege Corona was overgeschakeld op digitaal onderwijs.</p> <p>Ook het grensoverschrijdend openbaar vervoer is zwaar getroffen door de coronamaatregelen, ondanks het feit dat de grens open bleef voor bus en trein. Verwacht wordt dat het nog zeker 1 à 2 jaar zal duren voor het OV-gebruik weer op het oude niveau is. Dit is een flinke terugslag.</p>	<p>Grenzüberschreitender öffentlicher Nahverkehr erfordert in erster Linie grenzüberschreitende Bus- und Bahnverbindungen mit attraktiven Fahrplänen. Verschiedene neue Bahn- und Busverbindungen zwischen den Niederlanden und Nordrhein-Westfalen befinden sich derzeit im Aufbau.</p> <p>Darüber hinaus muss das Angebot der grenzüberschreitenden Informationsbereitstellung und beim Kauf von Fahrkarten benutzerfreundlich gestaltet sein. Mit Hilfe der Projekte EasyConnect und MaaS-Pilot Limburg wird ein kundenfreundliches grenzüberschreitendes elektronisches Ticketsystem entwickelt.</p> <p>Um die grenzüberschreitende Nutzung des öffentlichen Nahverkehrs durch Studierende zu fördern, werden grenzüberschreitende Semestertickets entwickelt. Offensichtlich hatte dies im Jahr 2020 wenig Priorität, da die Hochschulbildung wegen Corona auf digitale Bildung umgestiegen war.</p> <p>Auch der grenzüberschreitende ÖPNV wurde hart von Corona getroffen, obwohl die Grenze für Bus und Bahn offen blieb. Es wird erwartet, dass es noch mindestens ein bis zwei Jahre dauern wird, bis die Nutzung der öffentlichen Verkehrsmittel wieder auf</p>

Concept Stuurgroep Grenslandagenda 2021
Entwurf Steuerungsgruppe Grenzlandagenda 2021

	das alte Niveau zurückgeht. Dies ist ein großer Rückschlag.
<p><i>Onze ambitie</i></p> <p>Onze inzet blijft ook in de komende jaren gericht op het uitbouwen van grensoverschrijdend openbaar vervoer, ondanks de terugslag als gevolg van corona. Toekomstgericht wordt doorgewerkt aan de ontwikkeling van grensoverschrijdende e-ticketing. Voor zover de coronamaatregelen dit toelaten wordt het grensoverschrijdend openbaar vervoer in stand gehouden, en wordt verder gewerkt aan de ontwikkeling van Semestertickets.</p>	<p><i>Unser Bestreben</i></p> <p>In den kommenden Jahren werden sich unsere Bemühungen trotz des durch Corona verursachten Rückschlags weiterhin auf die Entwicklung des grenzüberschreitenden öffentlichen Nahverkehrs konzentrieren. Die zukunftsorientierte Arbeit an der Entwicklung des grenzüberschreitenden E-Ticketing wird fortgesetzt. Soweit es die Corona-Schutzmaßnahmen erlauben, wird der grenzüberschreitende öffentliche Nahverkehr aufrechterhalten und die Arbeit an der Entwicklung von Semestertickets fortgesetzt.</p>
<i>Doelen voor 2021 e.v.</i>	<i>Ziele für 2021 und darüber hinaus</i>
<p>Doelen voor 2021: De grensoverschrijdende ID-ticketing technologie die via het ETC-project succesvol is ontwikkeld, zal in 2021 in samenwerking tussen Easy Connect en MaaS-pilot verder worden doorontwikkeld en geïntegreerd tot een systeem waarmee zonder belemmeringen grensoverschrijdend met het openbaar vervoer gereisd kan worden. Dit vereist intensieve samenwerking tussen de betrokken instanties in NL en NRW.</p>	<p>Ziele für 2021: Die im Rahmen des ETC-Projekts erfolgreich entwickelte grenzüberschreitende ID-Ticketing-Technologie wird 2021 in Zusammenarbeit zwischen Easy Connect und dem MaaS-Pilotprojekt zu einer benutzerfreundlichen Smartphone-Anwendung weiterentwickelt und in ein System integriert, das einen ungehinderten grenzüberschreitenden öffentlichen Nahverkehr ermöglicht. Dies erfordert eine intensive Zusammenarbeit zwischen den zuständigen Behörden in NL und NRW.</p>
<p><i>Concrete actiepunten voor 2021</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling en vergaande koppeling tussen Easy Connect en MaaS-pilot, gericht op het realiseren van gebruiksvriendelijke smartphone applicatie(s), • Ontwikkeling en uitbreiden van bestaande en nieuwe grensoverschrijdende Semestertickets, anticiperend op het weer opstarten van fysiek onderwijs op universiteiten en hogescholen. 	<p><i>Konkrete Maßnahmen 2021</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Weiterentwicklung und weitreichende Verbindung zwischen Easy Connect und MaaS-Pilotprojekt, das auf die Realisierung benutzerfreundlicher Smartphone-Anwendungen abzielt, • Entwicklung und Erweiterung bestehender und neuer grenzüberschreitender Semestertickets bei Wiederaufnahme des Präsenzunterrichts an Universitäten und Hochschulen.
5. Veiligheid	5. Sicherheit
<p>Ondanks dat veiligheid vanaf het begin een geprioriteerd thema was, konden in de Grenslandagenda 2019 nog geen concrete</p>	<p>Obwohl das Thema Sicherheit von Anfang an eine Priorität darstellte, konnten in der Grenzlandagenda 2019 noch keine konkreten Maßnahmen genannt</p>

Concept Stuurgroep Grenslandagenda 2021 Entwurf Steuerungsgruppe Grenzlandagenda 2021

actiepunten worden opgenomen. Wel is op verzoek van de eerste Grenslandconferentie van mei 2019 in Venlo in de Agenda 2019 opgenomen dat dit thema verder uitgewerkt zal worden.

Bij het thema veiligheid in de grensregio wordt doorgaans onderscheid gemaakt tussen enerzijds de grensoverschrijdende crisisbeheersing (samenwerking bij ongelukken, brand, rampen etc.) en anderzijds grensoverschrijdende criminaliteitsbestrijding.

Bij de grensoverschrijdende crisisbeheersing is in 2020 uiteraard alle aandacht uitgegaan naar de coronapandemie. Hiertoe was intensieve samenwerking nodig tussen de crisisinstanties aan weerszijden van de grens. Het onderzoek dat onder punt 1 van deze agenda 'Corona in de grensregio' is genoemd, zal hier aandacht aan besteden.

Hieronder willen we de aandacht op overige 'reguliere' veiligheidsthema's richten, namelijk grensoverschrijdende ambulancezorg, grensoverschrijdende aanpak van natuurbranden en grensoverschrijdende aanpak van ondermijning:

- In de ambulancezorg zijn in de grensregio op operationeel niveau al veel afspraken gemaakt over de grensoverschrijdende inzet. Ambulances gaan hierdoor daadwerkelijk de grens over, maar geheel zonder problemen gaat dit nog altijd niet. De belangrijkste reden hiervan is dat de wetgeving in beide landen met elkaar wringt, bijvoorbeeld ten aanzien van de bevoegdheden van het ambulancepersoneel, het medicijngebruik, alarmsignalen, aansprakelijkheid.
- In het grensgebied van Noordrijn-Westfalen en Nederland liggen uitgestrekte natuurgebieden. Door periodes van droogte en hoge temperaturen komen steeds vaker natuurbranden voor. Het is van belang dat een adequate grensoverschrijdende aanpak wordt ontwikkeld, niet alleen voor het blussen van branden, maar integraal gericht op beheer en preventie.
- Helaas weet ook de onderwereld gebruik te maken van de grens. De bestrijding van criminele activiteiten in de grensregio brengt extra barrières met zich mee, zoals bijvoorbeeld het niet mogen inzien van elkaars bevolkingsregisters. Effectieve bestrijding van

worden. Auf Ersuchen der ersten Grenzlandkonferenz in Venlo im Mai 2019 wurde jedoch in die Agenda 2019 aufgenommen, dieses Thema weiter auszuarbeiten

Beim Thema Sicherheit in der Grenzregion wird generell zwischen grenzüberschreitendem Krisenmanagement (Zusammenarbeit bei Unfällen, Bränden, Katastrophen etc.) einerseits und grenzüberschreitender Verbrechensbekämpfung andererseits unterschieden.

Die grenzüberschreitende Krisenbewältigung widmete sich im Jahr 2020 natürlich hauptsächlich der Corona-Pandemie. Dies erforderte eine intensive Zusammenarbeit zwischen den Krisenstäben auf beiden Seiten der Grenze. Die unter Punkt 1 dieser Agenda als "Corona in der Grenzregion" bezeichnete Studie wird dies aufarbeiten.

Im Folgenden möchten wir die Aufmerksamkeit auf andere "reguläre" Sicherheitsthemen lenken, nämlich die grenzüberschreitende Notfallhilfe, grenzüberschreitende Feuerwehreinätze und die grenzüberschreitende Bekämpfung organisierter Kriminalität:

- In der grenzüberschreitenden Notfallversorgung sind auf operativer Ebene in der Grenzregion bereits viele Vereinbarungen getroffen worden. So können Krankenwagen die Grenze passieren, vollkommen problemlos geht dies jedoch nicht. Der Hauptgrund dafür ist, dass die Gesetzgebung in beiden Ländern sehr unterschiedlich ist, z.B. in Bezug auf die Befugnisse des Rettungspersonals, die Verwendung von Medikamenten, Alarmsignale, Haftung etc.
- Im Grenzgebiet zwischen Nordrhein-Westfalen und den Niederlanden erstrecken sich Naturschutzgebiete. Aufgrund von Dürreperioden und hohen Temperaturen kommt es immer häufiger zu natürlichen Bränden. Es ist wichtig, dass ein adäquater grenzüberschreitender Ansatz entwickelt wird, nicht nur für das Löschen von Bränden, sondern ganzheitlich auf Management und Prävention ausgerichtet.
- Leider wissen auch Kriminelle Nutzen aus der Grenze zu ziehen. Die Bekämpfung krimineller Aktivitäten in der Grenzregion schafft zusätzliche Barrieren, wie z.B. das Verbot, gegenseitig Einsicht in die Bevölkerungsregister zu nehmen. Eine wirksame Bekämpfung der Kriminalität in

Concept Stuurgroep Grenslandagenda 2021
Entwurf Steuerungsgruppe Grenzlandagenda 2021

<p>criminaliteit in de grensregio vraagt om meer juridische mogelijkheden en intensieve samenwerking. Een brede bestuurlijke aanpak is nodig om ondermijnende criminaliteit te bestrijden, ondersteund door wetenschappelijke expertise. Met deze opdracht is in 2019 EURIEC opgericht.</p>	<p>der Grenzregion erfordert mehr rechtliche Möglichkeiten und eine intensive Zusammenarbeit. Zur Bekämpfung der organisierten Kriminalität ist ein breiter administrativer Ansatz erforderlich, der sich auf wissenschaftliche Expertise stützt. EURIEC wurde 2019 mit dieser Mission gegründet.</p>
<p><i>Onze ambitie</i></p> <p>Wij willen de veiligheid in de grensregio verhogen door de samenwerking grensbreed te versterken en grensknelpunten op te lossen.</p>	<p><i>Unser Bestreben</i></p> <p>Wir wollen die Sicherheit in der Grenzregion erhöhen, indem wir die Zusammenarbeit über die Grenze hinweg stärken und Grenzengpässe beseitigen.</p>
<p><i>Doelen voor 2021 e.v.</i></p>	<p><i>Ziele für 2021 und darüber hinaus</i></p>
<p>Doelen voor 2021: in 2021 dient zowel voor de grensoverschrijdende ambulancezorg als voor de grensoverschrijdende aanpak van natuurbranden als voor de bestrijding van grensoverschrijdende ondermijnende criminaliteit een gezamenlijke grensbrede aanpak gestart te worden.</p>	<p>Ziele für 2021: Im Jahr 2021 soll ein gemeinsamer grenzübergreifender Ansatz sowohl für grenzüberschreitende Rettungsdienste als auch für die Bekämpfung von Naturbränden und grenzüberschreitender organisierter Kriminalität begonnen werden.</p>
<p><i>Concrete actiepunten voor 2021</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Riec-Oost en EURIEC starten samen met bevoegde instanties in Noordrijn-Westfalen een onderzoek om ondermijningsfenomenen in beeld te brengen waarbij – vanwege de actualiteit – de focus wordt gelegd op het thema arbeidsmigranten. Zij doen dit in nauwe samenwerking met het Nederlandse aanjaagteam en met de betreffende interministeriële werkgroep in Noordrijn-Westfalen. Omdat de samenwerking op dit terrein relatief nieuw is, zal begonnen worden met het formuleren van een grensoverschrijdend begrippenkader. - Het Secretariaat-Generaal van de Benelux wordt gevraagd om met de bevoegde overheid in Duitsland in contact te treden om tot een gezamenlijk voorstel te komen voor een juridische regeling voor de grensoverschrijdende ambulancezorg. - De Veiligheidsregio Noord-Limburg zal samen met de Kreis Kleve en de Kreis Viersen een plan ontwikkelen om tot een integrale grensbrede 	<p><i>Konkrete Maßnahmen 2021</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Riec-Oost und EURIEC führen gemeinsam mit den zuständigen Behörden in Nordrhein-Westfalen eine Untersuchung zur Identifizierung von Phänomenen der organisierten Kriminalität durch. Ein besonderer Fokus wird hierbei - aufgrund aktueller Ereignisse - auf das Thema Arbeitsmigranten gelegt. Die Untersuchung wird in enger Absprache mit dem niederländischen sogenannten ‚Aanjaagteam‘ (ad-hoc-Arbeitsgruppe) und der zuständigen interministeriellen Arbeitsgruppe in Nordrhein-Westfalen durchgeführt. Da die Zusammenarbeit in diesem Bereich relativ neu ist, wird mit der Formulierung eines grenzüberschreitenden konzeptionellen Rahmens begonnen. - Das Generalsekretariat der Benelux-Staaten wird gebeten, sich mit den zuständigen Behörden in Deutschland in Verbindung zu setzen, um zu einem gemeinsamen Vorschlag für eine gesetzliche Regelung für grenzüberschreitende Ambulanzdienste zu gelangen. - Die Sicherheitsregion Nord-Limburg wird gemeinsam mit dem Kreis Kleve und dem Kreis Viersen einen Plan entwickeln, um zu einem integrierten grenzübergreifenden Ansatz zur

Concept Stuurgroep Grenslandagenda 2021
Entwurf Steuerungsgruppe Grenzlandagenda 2021

<p>aanpak voor preventie en bestrijding van grensoverschrijdende natuurbranden te komen.</p>	<p>Prävention und Bekämpfung von grenzüberschreitenden Naturbränden zu gelangen.</p>
<p>6. Doorontwikkeling governance</p>	<p>6. Weiterentwicklung der Governance</p>
<p>Voor u ligt een nieuwe Grenslandagenda met forse ambities en doelen die zich over meerdere jaren uitstrekken. Tegelijkertijd zijn concrete actiepunten benoemd die in 2021 opgepakt dienen te worden. Een effectieve omzetting vraagt om een effectieve governance met voldoende capaciteit. Uitgangspunten hierbij zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De ervaringen bij de omzetting van de Agenda 2019 hebben ons geleerd dat het voor alle partners lastig is om tijdig voldoende capaciteit vrij te maken. Dit geldt zowel de partners die belast zijn met de coördinatie en algemene taken als de partners die belast zijn met concrete actiepunten. Het is belangrijk dat de partners hun verantwoordelijkheid nemen om mee te werken aan de uitvoering van deze Grenslandagenda. • Plannen worden zoveel mogelijk in overleg met partners grensbreed ontwikkeld; op die manier leren we maximaal van elkaar en ontstaat 'kritische massa'. Tegelijkertijd moet er voldoende ruimte blijven voor maatwerk en initiatief van onderop. Dit alles vraagt om veel interactie en coördinatie. <p>In het Verkenningsrapport (2018) dat ten grondslag ligt aan de huidige governance zijn in het hoofdstuk 'Doorontwikkeling governance' twee onderwerpen aan de orde gesteld, namelijk een methodiek om juridisch/administratieve grensknelpunten te adresseren en monitoring van de grensoverschrijdende dynamiek. Tot nu toe zijn deze punten niet opgepakt.</p>	<p>Ihnen liegt eine Grenzlandagenda mit ambitionierten Bestrebungen und Zielen vor, die sich über mehrere Jahre erstrecken. Gleichzeitig wurden konkrete Maßnahmen identifiziert, die im Jahr 2021 aufgegriffen werden müssen. Eine wirksame Umsetzung erfordert eine effektive Governance mit ausreichenden Kapazitäten. Die Ausgangspunkte in dieser Hinsicht sind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Die Erfahrung mit der Umsetzung der Agenda 2019 hat uns gelehrt, dass es für alle Partner schwierig ist, rechtzeitig ausreichende Kapazitäten freizusetzen. Dies gilt sowohl für die mit der Koordinierung und den allgemeinen Aufgaben betrauten Partner als auch für die Partner, die für konkrete Aktionspunkte zuständig sind. Es ist wichtig, dass die Partner die Verantwortung übernehmen und zur Umsetzung dieser Grenzlandagenda beitragen. • Pläne werden so weit wie möglich in Absprache mit Partnern über die Grenzen hinweg entwickelt; sodass wir so viel wie möglich voneinander lernen und ein guter Überblick gewonnen wird. Gleichzeitig muss genügend Raum für Anpassungen und Initiativen vom Kleinen ins Große geben. All dies erfordert ein hohes Maß an Interaktion und Koordination. <p>Im Erkundungsbericht (2018), der die Grundlage der derzeitigen Governance bildet, wurden unter dem Kapitel "Weiterentwicklung der Governance" zwei Fragen aufgeworfen, nämlich eine Methodik für den Umgang mit rechtlichen/administrativen Grenzübergängen und die Überwachung der grenzüberschreitenden Dynamik. Bislang sind diese Fragen noch nicht behandelt worden.</p>
<p><i>Onze ambitie</i></p> <p>De governance behoeft verdere doorontwikkeling om de gestelde ambities waar te kunnen maken.</p>	<p><i>Unsere Bestrebungen</i></p> <p>Die Governance muss weiter entwickelt werden, um die erklärten Ziele erreichen zu können.</p>
<p><i>Doelen voor 2021 e.v.</i></p>	<p><i>Ziele für 2021 und darüber hinaus</i></p>

Concept Stuurgroep Grenslandagenda 2021
Entwurf Steuerungsgruppe Grenzlandagenda 2021

<p>Doelen voor 2021: Wij stellen ons ten doel om de capaciteit van de gros-governance in overeenstemming te brengen met de gestelde ambities. Hiertoe zal in 2021 een ontwikkelplan worden opgesteld.</p>	<p>Ziele für 2021: Wir setzen uns als Ziel, die Kapazitäten der GROS (Grenzüberschreitenden)-Governance mit den gesetzten Bestrebungen in Einklang zu bringen. Hierfür wird 2021 ein Plan zur Weiterentwicklung ausgearbeitet.</p>
<p><i>Concrete actiepunten voor 2021</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - De stuurgroep stelt in 2021 een ontwikkelplan op dat antwoord geeft op de volgende vragen: <ul style="list-style-type: none"> o Niet alle thema's zijn al voldoende ambtelijk (en bestuurlijk) grensbreed georganiseerd. Wat hebben de partners in de themagroepen nodig (in termen van capaciteit en ondersteuning) om voor hun thema zelfstandig te functioneren en actiepunten uit te voeren? Hierbij zal ook gekeken worden naar de mogelijkheden die het volgende Interreg-programma Duitsland-Nederland biedt voor financiële ondersteuning van grensbrede thematische activiteiten, o Wat is nodig om de coördinatie en algemene taken adequaat te kunnen uitvoeren? - De provincie Limburg maakt een opzet voor het documenteren en oplossen van grensknelpunten, hierbij aansluiting zoekend bij een methodiek die ontwikkeld wordt voor de samenwerking Vlaanderen-Nederland. - De provincie Overijssel maakt een opzet voor de monitoring van grensoverschrijdende dynamiek, hierbij aansluiting zoekend bij een methodiek van Grenswerk Twente. 	<p><i>Konkrete Maßnahmen 2021</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Der Steuerungsgruppe wird 2021 einen Plan zur Weiterentwicklung erstellen, der die folgenden Fragen adressiert: <ul style="list-style-type: none"> o Nicht alle Themen sind in den Institutionen und Verwaltungen entlang der Grenze ausreichend organisiert. Was benötigen die Partner in den Themengruppen (in Bezug auf Kapazität und Unterstützung), um ihre Themenbereiche eigenständig weiterzuentwickeln und die Maßnahmen umzusetzen? Hierbei soll auch geprüft werden, inwiefern das nächste Interreg-Programm Deutschland-Niederlande Möglichkeiten der finanziellen Unterstützung bietet, um die Weiterentwicklung der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit zu befördern. o Was ist erforderlich, um eine angemessene Koordination und die Umsetzung allgemeiner Aufgaben zu gewährleisten? - Die Provinz Limburg entwickelt einen Plan zur Dokumentation und Lösung von Grenzgängen, in Anlehnung an die Methodik für die grenzüberschreitende Zusammenarbeit zwischen den Niederlanden und Flandern. - Die Provinz Overijssel befindet sich in der Entwicklung eines Monitorings der grenzüberschreitenden Dynamik, in Anlehnung an eine vom Grenswerk Twente angewandte Methode.

Stand van zaken INTERREG VA Deutschland-Nederland

De INTERREG-Stuurgroep van de Euregio Rijn-Waal heeft tot nu toe 42 projecten goedgekeurd.

In de vergadering van de INTERREG-Stuurgroep Euregio Rijn-Waal van **25 juni 2020** werd het volgende regionale project ten laste van het regionale budget van prioriteit 2 goedgekeurd:
'Nachrichten – Nieuws' (Kosten: 693.357,83 € - EU-middelen: 346.678,91 €).

In de vergadering van de INTERREG-Stuurgroep Euregio Rijn-Waal van **8 oktober 2020** werd het volgende regionale project ten laste van het regionale budget van prioriteit 2 goedgekeurd:
'Euregionaler Mobilitätsplan – Euregionaal Mobiliteitsplan' (Kosten: 160.000,00 € - EU-middelen: 80.000,00 €).

Beide projecten werden door de commissies reeds positief geadviseerd; de adviezen zijn door de Euregioraad overgenomen.

Het bijgevoegde projectoverzicht INTERREG VA bevat een overzicht van alle goedgekeurde projecten en projectconcepten die bij het Regionale Programmamanagement bij de Euregio Rijn-Waal zijn ingediend. Tevens is er een overzicht met projectbeschrijvingen per prioriteit bijgevoegd.

Van het budget voor Strategische Initiatieven (bovenregionaal INTERREG-budget € 104 Mio.) in **prioriteit 1** (Economie & Technologie) zijn op totaal programmaniveau inmiddels 100% van de middelen in projecten vastgelegd. Via de Euregio Rijn-Waal zijn hiervoor 9 projecten met een totaal volume van € 34,7 milj. aan INTERREG-middelen goedgekeurd. Ca. 34% van de middelen voor Strategische Initiatieven komen daarom direct ten goede aan projecten uit de Euregio Rijn-Waal.

In de Overige Sectoren (regionaal INTERREG budget € 8,9 milj.) in prioriteit 1 (Economie & Technologie) zijn inmiddels 100 % van de middelen in projecten vastgelegd. Hier werden tot nu toe 9 projecten goedgekeurd.

Dit betekent dat er momenteel in prioriteit 1 voor nieuwe projecten geen INTERREG-middelen meer beschikbaar zijn.

In **prioriteit 2** (maatschappelijke thema's) zijn inmiddels 99,9% van de regionale middelen (INTERREG budget € 20,8 milj.) in 23 projecten vastgelegd.

Er is op dit moment in Prioriteit 2 nog een INTERREG-restbudget ter hoogte van 3.477,55 € beschikbaar.

Vorbereitung Interreg VI Deutschland-Niederland

In juli 2020 is door de Europese Ministerraad onder Duits voorzitterschap het Meerjarig Financieel Kader van de Europese Unie voor de periode 2021 – 2027 vastgesteld. Daarin zijn ook de financiële randvoorwaarden voor het nieuwe Interreg VI programma 2021-2027 opgenomen. Voor het Interreg VI programma is iets minder dan 8 miljard euro beschikbaar. Dit budget wordt verdeeld over de EU-lidstaten en deze verdelen het budget dan weer over de diverse Interreg-programma's.

Nederland en Duitsland krijgen waarschijnlijk een met de huidige periode (2014 – 2020) vergelijkbaar budget. Hoeveel budget beschikbaar komt voor het Interreg VI A programma Nederland-Duitsland is nog niet bekend.

De Interreg-verordening van de EU waarin de spelregels staan van het Interreg VI programma is nog niet definitief. Naar verwachting wordt de nieuwe Interreg VI-verordening eind 2020 of begin 2021 definitief vastgesteld door de Europese Commissie en het Europees Parlement.

De Interreg-partners van het Interreg VI A programma Nederland-Duitsland zijn al geruime tijd bezig met de inhoudelijke voorbereiding van het nieuwe Interreg-VI A programma. Er hebben stakeholderbijeenkomsten (o.a. in Kalkar) plaatsgevonden en er is gekeken naar de toekomstvisies van Rijk, Provincies, Länder en Euregio's.

Op basis daarvan en op basis van de concept-Interreg verordening, zijn een aantal maatschappelijke uitdagingen geformuleerd die (voorlopig) leiden tot een drietal prioriteiten voor het nieuwe Interreg VI A programma Nederland-Duitsland:

1. Een innovatiever programmagebied
2. Een groener programmagebied
3. Samen werken aan een verbonden grensgebied

Deze prioriteiten sluiten goed aan bij de Herijking van de Strategische agenda van de Euregio Rijn-Waal en bieden volop kansen om voor de Euregio belangrijke initiatieven financieel te ondersteunen.

Volgens de huidige tijdsplanning kan het nieuwe Interreg VI A programma Nederland-Duitsland voor de zomer 2021 in Brussel bij de EU ingediend worden. Goedkeuring van het programma zou dan nog in de tweede helft van 2021 plaats kunnen vinden.

Besluitvoorstel:

Bespreking en kennisname

Übersicht Projektideen und -konzepte INTERREG Deutschland-Niederland

Prio	Strategische Initiative	Projektname	Kurzbeschreibung Projekt	Lead Partner	RPM	Budget	EFRE-Förderung	Status
I	AgriFood	Food-ProTecTs	<p>Combinatieproject met vooraf geformeerde clusters, o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling nieuwe systemen voor dier-behandeling als alternatief voor antibiotica. • Nieuwe fluids-technology controle systemen voor dier-gezondheid. • Ontwikkeling nieuwe real-time sensor technologie voor kwaliteits- en veiligheids-bewaking in de vlees-industrie • Ontwikkeling nieuwe technologie en tools voor recycling en upcycling van bio-massa producten uit de levensmiddelen-keten. • Bijscholing MKB food-experts. <p>Kombinationsprojekt mit vorab gebildeten Clustern, u.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Entwicklung neuer Systeme zur Tierbehandlung als Alternative für den Einsatz von Antibiotika. • Neue fluid-technology Kontrollsysteme für die Tiergesundheit. • Entwicklung neuer real-time Sensortechnologie zur Qualitäts- und Sicherheitsüberwachung in der Fleischindustrie • Entwicklung neuer Technologie und Werkzeuge für das Recycling und Upcycling von Biomasse- Produkten aus der Lebensmittelkette. • Fort- und Weiterbildung von KMU food-experts. 	GIQS e.V.	ERW	9.984.334,89 €	4.992.167,45 €	Genehmigt durch LA
I	HTSM	ROCKET	<p>Combinatieproject.</p> <p>Stimulering nieuwe hoogwaardige technologische producten (Composites, lightweight materials, MEMS, sensors, Microfluidics, Photonics).</p> <ul style="list-style-type: none"> • MKB-subsidieregeling feasibility studie • MKB-subsidieregeling product-clusters technologische ontwikkeling <p>Kombinationsprojekt.</p> <p>Förderung neuer hochwertiger technologischer Produkte (Composites, lightweight Materials, MEMS, Sensoren, Microfluidics, Photonics).</p> <ul style="list-style-type: none"> • KMU-Förderregelung Machbarkeitsstudie • KMU-Förderregelung Produkt-cluster technologische Entwicklung 	Oost NV	ERW	9.994.868,76 €	4.997.434,38 €	Genehmigt durch LA
I	HTSM	Druide	<p>Cluster van technologiebedrijven en kenniscentra welke gezamenlijk innovatieve systemen ontwikkelen voor drukbare RFID-tags voor massaproductie.</p> <p>Cluster von Technologie-Unternehmen und Forschungseinrichtungen, die gemeinsam innovative Systeme für Druckbare RFID-Tags für Massenmärkte entwickeln möchten.</p>	ID4US GmbH	ERW	4.969.806,50 €	2.484.903,25 €	Genehmigt durch LA
I		Internationaal Netwerkbureau	<p>Intergemeentelijk servicepunt voor grensoverschrijdend-actief MKB.</p> <p>Interkommunaler Servicepunkt für grenzüberschreitend Aktive KMU's.</p>	Gemeente Oude IJsselstreek	ERW	234.744,20 €	116.674,20 €	Genehmigt durch LA
I	HTSM	Spectors	<p>Cluster van technologiebedrijven en kenniscentra welke gezamenlijk mobiele en geïntegreerde multisensorsystemen ontwikkelen voor innovatieve toepassingen.</p> <p>Cluster von Technologie-Unternehmen und Forschungseinrichtungen, die gemeinsam mobile und integrierte Multisensorsysteme für innovative Anwendungen entwickeln.</p>	ISIS IC GmbH	ERW	9.884.989,00 €	4.942.494,00 €	Genehmigt durch LA

Übersicht Projektideen und -konzepte INTERREG Deutschland-Niederland

I	Energie	E-Bus 2020	Cluster van technologiebedrijven en launching-customers werkt samen aan ontwikkeling, bouw en praktijktest van een hybride (ook bovenleidingloos) E-trolley-bus. Cluster von Technologieunternehmen und Launching Customers arbeitet gemeinsam an der Entwicklung, Bau und Praxistest eines Hybrid (auch oberleitungsfreien) E-Trolley-Busses.	Vosloh Kiepe GmbH	ERW	8.656.818,00 €	4.328.409,00 €	Genehmigt durch LA
I	HTSM	DIGIPRO	Ontwikkeling van innovatieve technologisch intelligente producten (Smart Products, Industrie 4.0, innovatieve High-Techproducten). Modulair van opbouw analoog aan „Mechatronika voor MKB“. IO positief. Entwicklung innovativer technologisch intelligenter Produkte (Smart Products, Industrie 4.0, innovative High-Tech-Produkte) in KMU. Modularer Aufbau analog zu „Mechatronik durch KMU“. IO Positiv.	Oost NV	ERW	9.975.980,00 €	4.987.991 €	Genehmigt durch LA
I	HTSM	XTC-ID	Cluster van technologiebedrijven en kenniscentra welke gezamenlijk innovatieve geïntegreerde systemen ontwikkelen voor “Automatische Kapillarsäulenidentifikation mittels Radiofrequenz-Identifikation in Hochtemperaturöfen von Gas-Chromatografen”. IO positief. Cluster von Technologie-Unternehmen und Forschungseinrichtungen, die gemeinsam innovative integrierte Systeme zur “Automatischen Kapillarsäulenidentifikation mittels Radiofrequenz-Identifikation in Hochtemperaturöfen von Gas-Chromatografen” entwickeln möchten. IO positiv.	IMST GmbH	ERW	3.569.936,25 €	1.784.968,63 €	Genehmigt durch LA
I	Energie	Clean Energy Crossings	De stichting kiEMT en de EnergieAgentur.NRW ontwikkelen in nauw overleg met de regionale overheden een cleantech innovatieproject met MKB-clusters rondom de aandachtsgebieden elektrische mobiliteit, smart-homes & smart-grids en duurzame en decentrale opwekking . Die Stichting kiEMT und die EnergieAgentur.NRW entwickeln in enger Abstimmung mit den regionalen Behörden ein Cleantech Innovationsprojekt mit KMU Clustern rundum die Interessensgebiete elektrische Mobilität, Smart-Homes & Smart-Grids und nachhaltige und dezentrale Gewinnung.	Stichting Kiemt	ERW	4.855.807,30 €	2.427.903,65 €	Genehmigt durch LA
I	Logistik	I-AT	Ontwikkeling van innovatieve technologische producten en systemen t.b.v. autonoom zelfrijdende auto's. Entwicklung von innovatieven technologischen Produkten und Systemen für autonom selbstfahrende PKW.	Provincie Gelderland	ERW	8.466.591,84 €	3.784.191,84 €	Genehmigt durch LA
I	AgriFood	Regional Skills Labs	Versterking van het regionale MKB (Agribusiness en food sector) door training van toekomstgericht beroepsvaardigheden van jonge talenten. Stärkung der regionale KMU (Agrobusiness und Food Sektor) durch Training von zukunftsorientierten Brufspraktiken für junge Talente.	IMBSE (über RPM ERMN)	ermn	2.218.060,00 €	554.510,00 €	Genehmigt durch LA
I	Energie	Enerpro	Innovatieproject met MKB product-clusters rondom duurzame energie. Innovationsprojekt mit KMU Produkt-Clustern rundum nachhaltige und erneuerbare Energie.	Zentrum für Innovative Energiesy	ERW	4.230.005,00 €	2.115.002,50 €	Genehmigt durch LA

Übersicht Projektideen und -konzepte INTERREG Deutschland-Niederland

I	Agrifood	Bel Air	Ontwikkeling van een nieuw technologisch systeem dat de uitstoot van endotoxinen aan de bron (pluimveehouderijen) en daarmee ademproblemen bij omwonenden reduceert. Entwicklung neuartiges technologisches System, welches den Ausstoß von Endotoxinen an der Quelle (Geflügelhaltungsbetriebe) und damit Atemwegserkrankungen reduziert.	GIQS e.V.	ERW	2.661.690,88 €	1.330.845,44 €	Genehmigt durch LA
I		Heavy Duty	Entwicklung Intelligenter asynchroner Elektromotor für die Verwendung in der Hebezeugtechnik, in und auf Schiffen und im allgemeinen Maschinenbau. Ontwikkeling van een intelligente asynchrone electromotor voor gebruik in tiltechniek in/en op schepen en voor de algemene machinebouw.	RF-Frontend	ERW	1.994.479,83 €	996.479,83 €	Genehmigt durch LA
I	HTSM	TPRT Adaptive tyre-Pressure	Ontwikkeling van een nieuw systeem voor zelfvulbare (motor-)fietsbanden.	Hubtech BV	ERW	1.787.572,61 €	893.814,42 €	Genehmigt durch LA
I	LS&Health	Digipee	Ontwikkeling van nieuwe systemen voor de zorgsector. Entwicklung neuartige Systeme für Gesundheitsversorgung.	MediPee	ERW	1.441.067,00 €	720.533,50 €	Genehmigt durch LA
I	Logistik	Vision assisted Truck-Docking	Ontwikkeling van nieuwe systemen voor Vision Assisted Truck-Docking. Entwicklung neuartige Systeme für Vision Assisted Truck-Docking.	HAN	ERW	2.148.635,00 €	1.074.318,00 €	Genehmigt durch LA
I	HTSM	Internet of Agriculture	Regionaal LoRa (Low Range) sensor netwerk. Regionales LoRa (Low Range) Sensornetzwerk	Het Internethuis BV	ERW	1.312.712,00 €	606.055,50 €	Genehmigt durch LA
I	HTSM	Rocket reloaded	Stimulering nieuwe hoogwaardige technologische producten (Composites, lightweight materials, MEMS, sensors, Microfluidics, Photonics). • MKB-subsidieregeling product-clusters technologische ontwikkeling Förderung neuer hochwertiger technologischer Produkte (Composites, lightweight Materials, MEMS, Sensoren, Microfluidics, Photonics). • KMU-Förderregelung Produkt-cluster technologische Entwicklung	Oost NV	ERW	2.546.979,97 €	1.221.313,26 €	Genehmigt durch LA
I	Logistik	Disruptiv	Cluster van technologiebedrijven en kenniscentra welke gezamenlijk innovatieve systemen ontwikkelen voor drukbare RFID-tags voor de logistieke. Cluster von Technologie-Unternehmen und Forschungseinrichtungen, die gemeinsam innovative Systeme für Druckbare RFID-Tags für Logistik entwickeln möchten.	ID4US GmbH	ERW	1.604.624,87 €	802.312,44 €	Antrag/ausgearbeitetes Konzept
I	HTSM	Digipro Continued	Ontwikkeling van innovatieve technologisch intelligente producten (Smart Products, Industrie 4.0, innovatieve High-Techproducten). Modulair van opbouw analoog aan „Mechatronika voor MKB“. Entwicklung innovativer technologisch intelligenter Produkte (Smart Products, Industrie 4.0, innovative High-Tech-Produkte) in KMU. Modularer Aufbau analog zu „Mechatronik durch KMU“.	Oost nv	ERW	520.000,00 €	260.000,00 €	Idee/Grobkonzept
I	Agrifood	Hybride aardappelclusters	Ontwikkeling nieuwe aardappelsoorten. Entwicklung neuer Kartoffeltypen.	Het Idee BV (Solynta)	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	HTSM	Clecan	Entwicklung innovativer technologisch intelligenter Produkte (Smart Products, Industrie 4.0, innovative High-Tech-Produkte) in KMU. Modularer Aufbau analog zu „Mechatronik durch KMU“. IO Positiv.	Abarka Packaging Solutions BV	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	LS&Health	SecuPrint	Ontwikkeling nieuwe gezondheidsproducten. Entwicklung neuer Gesundheitsprodukte	Heinrich Heine Universität	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	LS&Health	Aktiv aus dem Stimmungstief	Bevordering van een actieve levensstijl door innovatieve oplossingen in sport, voeding en gezondheidszorg. Förderung eines aktiven Lebensstils durch innovative Lösungen in Sport, Ernährung und im Gesundheitswesen.	Sport & Technology	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv

Übersicht Projektideen und -konzepte INTERREG Deutschland-Niederland

I		The Next Stage	Ondersteuning innovatieve jonge bedrijven. innovatieve Jungunternehmen.	Förderung	KplusV				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I		Business Angels ohne Grenze	Pilotproject waarbij Business Angels en jonge ondernemingen separaat en gezamenlijk worden voorbereid op grensoverschrijdende financiering door Business Angels. Pilotproject wobei Business Angels und Jung Unternehmen separat undf gemeisam vorbereitet werden auf Grenzüberschreitende Finanzierung durch Business Angels.		Angels Funding Germany		ERW		zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I		Talent Pool	Talent-Pool voor TOP-afgestudeerden bemiddelt grensoverschrijdend tussen TOP-afgestudeerden en MKB in het buurland. Doel is de uitstroom van TOP-afgestudeerden uit de grensregio te reduceren. Talent-Pool von TOP-Absolventen vermittelt Absolventen grenzüberschreitend in KMU im Nachbarland. Ziel ist die Abwanderung von TOP-AbsolventInnen aus der Grenzregion zu reduzieren.		Radboud Universiteit		ERW		zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	LS&Health	Heathy Additives	Bevordering van een actieve/gezonde levensstijl door innovatieve oplossingen in voeding . Förderung eines aktiven/gesunden Lebensstils durch innovative Lösungen in Ernährung.		Radboud UMC		ERW		zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	LS&Health	Tympagel	Ontwikkeling van innovatieve producten t.b.v. trommelvlies herstel. Entwicklung neuartiger Produkte für Trommelfellbesserung.		BioMed Elemets BV		ERW		zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	Energie	Smart Energy Enablers	Ontwikkeling van nieuwe energie-managementsystemen. Ontwikkeling neuartige Energie-Managementsysteme.		Movements Group BV		ERW		zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	Energie	Neue Sanitation	Ontwikkeling van nieuwe technieken en processen t.b.v. afvalwaterzuivering gecombineerd met experimenten door bewoners/gebruikers. Entwicklung neue Techniken und Verfahren von Abwasserreinigung kombiniert mit Experimenten von Bewohnern/Benutzern.		Sweco Nederland		ERW		zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I		Nachhaltig Bauen	Ontwikkeling van nieuwe systemen voor duurzaam bouwen. Ontwikkeling neuartige Systeme für nachhaltig bauen.		?		ERW		zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	HTSM	Sprachtechnologie	Ontwikkeling van nieuwe spraaktechnologische industrie-systeme. Entwicklung von neuartige sprechtechnologische Industrie-Systeme.		Radboud		ERW		zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	LS&Health	Asbest	Ontwikkeling van innovatieve methoden ter reductie van asbest-risico's en versnelling van de afbouw van de asbestproblematiek. Ontwikkeling innovativer Methoden zur Reduzierung des Asbestrisikos sowie der beschleunigte Abbau der Asbest-problematik.		?		ERW		zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	LS&Health	Epistop	Ontwikkeling van innovatieve bloedingstoppende producten gebaseerd op kogelvormige nano-particles van biopolymeren. Ontwikkeling innovativer Blutstillungs-Produkte basierend auf kugelförmige Nano-particles von Biopolymere.		BioMed Elemets BV		ERW		Antrag/ausgearbeitetes Konzept
I	Logistik	Automatic Couriers	Ontwikkeling zelfrijdende koerierrobot. Entwicklung selbstfahrende Kurierroboter.		Teleretail		ERW		zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	HTSM	Alfred	Terminal Front-end 5e generatie mobielezenders. Terminal Front-end 5. Generation Mobil-Funk.		IMST GmbH		ERW		zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	Logistik	Transport Tür zu Tür	Innovatieve keten van huis tot huis personenvervoer. Innovative Kette Haus zu Haus Personentransport.		Crossing Bridges		ERW		zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I		GAME2GAMES	Netwerkontwikkeling en uitwisseling en co-creatie van nieuwe produkten binnen de sector van interactieve games. Netwerkentwiklung, Austausch und Co-Entwicklung von neuen Produkten innerhalb des Bereiches für interaktive Games.		u.a. Games Bundesverband e.v.		ERW		zurückgezogen/nicht mehr aktiv

Übersicht Projektideen und -konzepte INTERREG Deutschland-Niederland

I		IISI	Versterking van de samenwerking tussen en internationalisering van jonge kennisintensieve bedrijven van beide zijden van de grens. Stärkung der Kooperation zwischen und internationalisierung von junge wissensintensive Unternehmen beider Seiten der Grenze.	Euregio Rhein-Waal	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	Energie	Ecovat	Ontwikkeling van nieuwe energie-managementsystemen (thermal energy storage for residential areas). Entwicklung neuartige Energie-Managementsysteme (thermal energy storage for residential areas).	?	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	AgriFood	Nextgarden	Ontwikkelen van grensoverschrijdende MKB partnerships in de levensmiddelenketen (groeten en fruit) op het gebied van marktgestuurde produktinnovaties, marketing, verkoop en logistiek. Entwicklung grenzüberschreitender KMU-Partnerschaften in der Lebensmittelkette (Gemüse- und Obstanbau) im Bereich marktgesteuerter Produktinnovationen, Marketing, Verkauf und Logistik.	Gemeente Lingewaard	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	Energie	Waterstof		Waterstofnet.eu	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I		Crossborder Incubator Accelerator	Internationaliserings- en co-creatie-programma voor jonge internationaal georiënteerde bedrijven gevestigd in incubator-centra bij en rondom de kenniscentra in het grensgebied. Internationaliserings- und co-Entwicklungs-Programm für junge international orientierte Unternehmen sesshaft in Inkubator-Centern, in und rund um die Institutionen im Grenzgebiet.	ERW/Oost NV	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I		Industrial Desgin	Samenwerking, netwerkontwikkeling en uitwisseling binnen de creatieve sector (MKB) ter versterking van de creatieve economie. Zusammenarbeit, Netzwerkentwicklung und Austausch innerhalb des Kreativsektors (KMU) zur Stärkung der Kreativwirtschaft.	Oost NV/Artez	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	Energie	Skeiron	Skeiron ontwikkelt een hoog efficiënte vliegende windturbine. Skeiron entwickelt eine hoch-effiziente fliegende Windturbine.	Qconcepts D&E BV	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	LS&Health	Neuregio 2.0	Ontwikkeling van systemen voor o.a. vroegherkenning van neurofysiologische storingen. Systementwicklung zur Früherkennung von neurophysiologischen Störungen.	Hochschule Rhein-Waal	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	LS&Health	Nanosense 2.0	In dit project worden innovaties ontwikkeld geschikt voor vroegtijdige opsporing, preventie en detectie van kankercellen en ziektekiemen. In diesem Projekt werden mehrere Innovationen entwickelt, für die Früherkennung, Prävention und Erkennung von beispielsweise Krebszellen, und Pathogenen.	CBMR Scientific BV	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	Logistik	Acces	Co-creatie van innovatieve transnationale transport strategien in de grensregio. Entwicklung innovativer transnationaler Transportstrategien in der Grenzregion.	Provincie Gelderland	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I		MKB Digitrans	Nu onderdeel van project Digipro. Jetzt Bestandteil Projekt Digipro.	Provincie Gelderland	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	AgriFood	Improvement	Technologieën voor een duurzaam management van gewas, ziekten en plagen, onkruid en water in de moderne pot- en containerteelt (buiten). Produkten für ein nachhaltiges Management von Krankheiten, Schädlingen, Unkräutern und Wasser in moderner Produktion von Topf- und Containerpflanzen (Freiland).	DLO/WUR	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv

Übersicht Projektideen und -konzepte INTERREG Deutschland-Niederland

I	AgriFood	BioRaft-ND	Mobiele installatie voor maaien en raffineren van gras en andere gewassen. Het door de raffinage verkregen eiwit kan in de levensmiddel en voer-industrie worden ingezet ter vervanging van soja. Mobile Mäh- und Raffinerie-Einheit für Gras und andere Gewächse. Das durch die Raffinierung gewonnene Eiweiß kann in der Lebensmittel- und Futterindustrie als Sojaersatz eingesetzt werden.	Waterschap Aa en Maas	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	AgriFood	Wijnbouw grensregio	Ontwikkeling van (virtueel) NL/D wijnbouw-kenniscentrum. Entwicklung eines (virtuellen NL/D Kompetenzzentrums – Weinbau.	De Colonjes BV	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	Energie	Healthy and Energy efficient Lighting for hospitals	Intelligent verlichtingssysteem voor ziekenhuizen. Intelligentes Beleuchtungssystem für Krankenhäuser.	ISIS GMBH,	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	Energie	Energie Effizienz E-Bike	Systemen voor betere energie-efficiency voor E-Bikes. Cluster von Technologie-Unternehmen und Systeme für die verbesserte Energie-Effizienz bei E-Bikes.	Hochschule Rhein-Waal	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	Energie	Transitiemodel duurzame energie	Onderzoek transitie model voor duurzame energie. Studie Transitionsmodell für nachhaltige Energie.	MEA	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	HTSM	I-Lab. Bridging Science to Business	Stimuleren (begeleiding, advies, financiering) startups, spin-off's en jonge bedrijven inzake nieuwe hoogwaardige technologische producten. Fördern (Begleitung, Beratung, Finanzierung) von Startups, Spin-off's und junge Unternehmen in Sachen neuer hochwertiger technologischer Produkte.	Euregio Rijn-Waal Hochschule Rhein-Waal	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	HTSM	Dijk van de toekomst	Nieuwe technologische systemen voor bewaking/monitoring en alternatieve benutting van dijken. Neuer technologischer Systeme zur Bewachung /Monitoring und alternativer Nutzung von Deichen.	Universiteit Nijmegen	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	HTSM	High –Efficiency Si-based Tandem Photovoltaic technology	Innovatieve zonnencel-systemen. Innovative Solarzellen-Systeme.	Radboud Universiteit	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	HTSM	SAIL-PRO – Safe and Amplified Industrial Laser Processing	Nu onderdeel van project Rocket. Jetzt Bestandteil Projekt Rocket.	Uni DUE	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	HTSM	Kingdom (Cluster Diamond)	Sensor-gebaseerde innovatieve systemen voor het meten van 'non-invasively blood glucose levels' bij diabetes. Systeme zur Messung von 'non-invasively blood glucose levels' bei Diabetes.	2M Engineering	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I		E-Laad	Grensoverschrijdend slim laden voor elektrische auto's Grenzüberschreitendes Intelligentes Landen für Elektroautos	Stichting E-Laand-NL	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	HTSM	Gar-Go-Boat	Ontwikkeling nieuw amfibisch transportmiddel voor door-to-door goedertransport. Entwicklung neuer amphibischer Transportmittel für Door-to-Door Gütertransport.	De Jong Scheepsservice BV	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
I	HTSM	Printerreg	Ontwikkeling van nieuwe materialen voor RFID antennesystemen bij 3D-Printing. Entwicklung neuer Materialien für 3D-gedruckte RFID-Antennensysteme.	RF Frontend	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv

Prio	Projektname	Kurzbeschreibung Projekt	Lead Partner	RPM	Budget	EFRE-Förderung	Status
II	Plug-In	Aktivitätenprogramm gerichtet auf die Verstärkung des Unternehmertums von jungen Künstlern und Kuratoren und auf die Förderung des kreativen Potenzials von Unternehmern. Aktivitätenprogramm zur Stärkung unternehmerischen Engagements junger Künstler und Kuratoren und zum Ziel der Förderung des Kreativpotenzials von Unternehmern.	Stadt Hamminkeln	ERW	778.364,42 €	389.182,21 €	Genehmigt durch LA
II	Rahmenprojektt Prio. 2	Kaderprojekt Förderung grenzüberschreitender Zusammenarbeit Rahmenprojekt Förderung grenzüberschreitender Zusammenarbeit	Euregio Rhein-Waal	ERW	4.633.328,00 €	2.316.664,00 €	Genehmigt durch LA
II	Zorg verbindet	Clusterprojekt Förderung grenzüberschreitender Gesundheitsversorgung Clusterprojekt Förderung grenzüberschreitender Gesundheitsversorgung	Euregio Rhein-Waal	ERW	4.640.682,04 €	2.320.341,02 €	Genehmigt durch LA
II	Ler(n)ende Euregio doet het!	Bevordering grensoverschrijdend beroepsonderwijs Förderung grenzüberschreitender Berufsausbildung	ROC Nijmegen	ERW	4.754.387,00 €	2.377.193,50 €	Genehmigt durch LA
II	KRAKE: Krachtige Kernen/ Starke Dörfer	Bovenregionaal activiteitenprogramma stimuleren leefbaarheid op het platteland en in kleinen kernen. Gebaseerd op 11 deelclusters met elke een eigen thematiek en een eigen regionale verankering. Überregionales Aktivitätenprogramm Förderung Wohn- und Lebensqualität im ländlichen Raum und sog. kleiner Kerne. Ausgangspunkt sind elf Teilcluster mit jeweils eines eigenen Themas und einer eigenen regionalen Verankerung.	Hogeschool Arnhem Nijmegen	ERW	3.769.701,98 €	1.884.850,99 €	Genehmigt durch LA
II	Grenzen bewegen	Bijscholingsprogramma voor werkzoekenden voor de arbeidsmarkt in het buurland. Qualifizierungsprogramm für Arbeitssuchenden für den Arbeitsmarkt in jeweiligen Nachbarland.	Theodor Brauer-Haus	ERW	788.035,00 €	394.017,50 €	Genehmigt durch LA
II	Grensinfopunkt	Informatie- en service punt voor grensbewoners en grenspendelaars. Informations- und Servicepunkt für Grenzbewohner und Grenzpendler	Euregio Rhein-Waal	ERW	1.911.236	955.618,02 €	Genehmigt durch LA
II	Qualifizierung Waldarbeit	Stimulering van de mobiliteit van kleine bosbouw dienstverlenende bedrijven door implementatie van nieuwe bijscholingsstandards. Förderung der Mobilität von kleinen forstwirtschaftlichen Dienstleistungsunternehmen durch Implementierung grenzübergreifender Qualifizierungsstandards.	Landesbetrieb Wald und Holz NRW	ERW	429.499,31 €	214.749,65 €	Genehmigt durch LA
II	Ein Blick auf heute und damals / Zicht op heden en verleden	Versterking toeristische potentieel grensoverschrijdend natuurgebied Bergherbos en Eltenberg door betere kennis van natuur, cultuur, geschiedenis en landschap en door betere ontsluiting/infrastructuur. Erhöhung des touristischen Potenzials von Bergherbos und Eltenberg durch verbesserte Erkenntnis von Natur, Kultur, Geschichte und Landschaft und eine verbesserte Erschließung/Infrastruktur der Gegend.	Gemeente Montferland	ERW	2.222.586,00 €	1.111.293,00 €	Genehmigt durch LA

II	Dynamic Borders	Interlokaal ontwikkelingsprogramma van grensgemeenten inzake o.a. oprichting NL/D agro-business-platform, oprichting NL/D stagebureau. Interlokales Entwicklungsprogramm von Grenzkommunen mit als Ziel u.a. Einrichtung NL/D Agro-Business-Plattform, NL/D Praktikumsbüro.	Gemeinde Weeze	ERW	726.831,50 €	363.415,75 €	Genehmigt durch LA
II	Rheijn.Land.Experience	Samenwerkingsprogramma van NL/D erfgoedinstellingen en musea. Kooperationsprogramm NL/D Museen.	Coop. Gelders Erfgoed	ERW	1.759.354,00 €	879.677,00 €	Genehmigt durch LA
II	Nachbarsprache / Buurcultuur	Uitwisselingsprogramma en ontwikkeling van tools voor scholieren en docenten t.b.v. voortgezet onderwijs in de taal- en cultuur van het buurland. Austausch- und Entwicklungsprogramm von Tools für Schüler und Dozenten (weiterführenden Schulen) zwecks Unterricht in Sprachen und Kultur des Nachbarlandes.	Universiteit Nijmegen	ERW	3.419.995,80 €	1.709.997,80 €	Genehmigt durch LA
II	In het spoor van de Oranjes	Grensoverschrijdende fietsroute Apeldoorn-'s-Heerenberg-Kleve-Moers met het koningshuis Oranje-Nassau als verbindend thema. Grenzüberschreitende Fahrradroute (Apeldoorn-'s-Heerenberg-Kleve-Moers) mit den verbindende Thema - Köningshaus Oranje-Nassau.	Gemeente Montferland	ERW	184.889,08 €	92.444,54 €	Genehmigt durch LA
II	Arbeitsmarkt in Grenregionen NL-D	Duurzame data-infrastruuk voor overheden inzake de ontwikkeling van de arbeidsmarkt in de NL_grensregio. Dauerhafte Dateninfrastruktur für Behörden zur Entwicklung des Arbeitsmarktes in der NL-D Grenzregion.	IT.NRW	ERW	527.795,70 €	263.897,85 €	Genehmigt durch LA
II	The Green & Blue Rhine Alliance	Versterking en ontwikkeling van watergebonden rivier-habitats en eco-corridors voor o.a. vissen en otters langs de Rijn. Verstärkung und Entwicklung des wassergebundenen Flußhabitats und Eco-Corridors für u.a. Fische und Otter entlang des Rheins.	Stichting Ark Natuurontwik.	ERW	3.545.380,81 €	1.772.690,40 €	Genehmigt durch LA
II	Het verhaal van Oorlog en vrijheid	Museaal-programma rondom de thema's vrede en vrijheid in verbinding met de 2e Wereldoorlog. Museumsprogramm rund um die Themen Frieden und Freiheit in Verbindung mit dem 2. Weltkrieg.	Bevrijdingsmuseum	ERW	1.698.600,25 €	849.300,12 €	Genehmigt durch LA
II	GIP ERW Extra	Informatie- en service punt voor grensbewoners en grenspendelaars. Informations- und Servicepunkt für Grenzbewohner und Grenzpendler	Euregio Rhein_waal	ERW	421.913,37 €	210.959,69 €	Genehmigt durch LA
II	Perspektive 360° (Grenzen Bewegen 2.0)	Bijscholingsprogramma voor werkzoekenden voor de arbeidsmarkt in het buurland. Qualifizierungsprogramm für Arbeitssuchenden für den Arbeitsmarkt in jeweiligen Nachbarland.	Theodor Brauer Haus	ERW	598.845,87 €	299.422,94 €	Genehmigt durch LA
II	Hanzesteden	Toeristische route/campagne rondom de Hanzesteden in de grensregio. Touristischer Route/Kampagne rund um Hansestädte in der Grenzregion.	RBT KAN	ERW	1.992.394,46 €	994.751,90 €	Genehmigt durch LA
II	Sprache verbindet / Taal verbindt	Bevordering grensoverschrijdend beroepsonderwijs Förderung grenzüberschreitender Berufsausbildung	ROC Nijmegen	ERW	1.974.681,60 €	987.340,80 €	Genehmigt durch LA
II	Endo-Care	Projekt inzake gezondheidszorg (Endoscopie). Bereich Gesundheitsversorgung (Endoskopischen Versorgung) .	Radboud UMC	ERW	577.603,20 €	288.801,82 €	Genehmigt durch LA
II	Zorg: Korter, sneller, beter	Netwerkproject bevordering grensoverschrijdende gezondheidszorg Netzwerkprojekt Förderung grenzüberschreitender Gesundheitsversorgung	Euregio Rhein-Waal	ERW	239.980,85 €	119.990,43 €	Genehmigt durch LA
II	Volunteers 2.0	Professionalisering ehrenamliche Tätigkeiten. Professionalisierung van vrijwilligerswerk	Hochschule Rhein-Waal	ERW	563.197,39 €	281.598,59 €	Genehmigt durch LA
II	Nachbarsprache/buurcultuur Pilot Grundscho	Uitwisselingsprogramma en ontwikkeling van tools voor scholieren en docenten t.b.v. basisonderwijs in de taal- en cultuur van het buurland. Austausch- und Entwicklungsprogramm von Tools für Schüler und Dozenten (Grundschulen) zwecks Unterricht in Sprachen und Kultur des Nachbarlandes.	Universiteit Nijmegen	ERW	- €	- €	Idee/Grobconcept
II	Mobiliteitsplan ERW	Euregionaal mobiliteitsplan. Mobilitätsplan.	Euregio Rhein-Wasal	ERW	160.000,00 €	80.000,00 €	Genehmigt durch LA
II	Digit., Demografie - Diversität (3DDD)	Förderung gesellschaftlicher Beteiligung aller Gesellschaftsgruppen. maatschappelijke participatie van alle maatschappelijke groepen.	Hochschule Rhein-Waal	ERW	263.285,00 €	131.642,00 €	Idee/Grobconcept
II	Nachrichten - Nieuws	Grensoverschrijdende media-samenwerking. Grenzüberschreitende Medienkooperation.	Regio8	ERW	690.253,49 €	345.126,76 €	Genehmigt durch LA
II	O.K.-Regio(n)	Ontwikkeling van nieuwe werkwijzen/systemen t.b.v. de versterking van de circulaire economie. Entwicklung neuartige Arbeitsweisen/Systeme zur Stärkung der Kreislauf-Wirtschaft.	Cirkelstad U.A.	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv

II	Matchbox-Pflege	Projekt inzake gezondheidszorg (Digitalisering). im Bereich Gesundheitsversorgung (Digitalisierung) .	Projekt	KCR	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Leonardo Davinci Innovation	Dynamiseringsproject voor jongeren en bedrijven rondom technologie en creativiteit. Dynamisierungsprojekt für Jugendliche und Unternehmen rundum Technologie & Kreativität.		CIVON	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Liberation Trial Bike & Hike	Toeristische route/campagne rondom 2de wereldoorlog in de grensregio. Touristischer Route/Kampagne rund um 2. Weltkrieg in der Grenzregion.		RBT KAN	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Öffentliche Parteien in Energiemarkt	Erkundungs- und austauschprojekt mit Kommunen und Partners der Energiewirtschaft um die Energiewende und den Klimaschutz auch vor ort umzusetzen. Studie- en uitwisselingsproject van gemeenten en en partners uit de energiesector gericht op energietransitie en klimaatbescherming.		Alliander/Prov. Gelderland	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Wilden Kerle	Ontwikkeling van nieuwe praktijk-methoden ter versterking van de sociale-activering en -participatie van jongeren met problematisch uitdagend gedrag. Entwicklung neuer Praxis-methoden zur Stärkung der sozialer-Aktivierung und - Partizipation von Jugendlichen mit problematisch herausforderndem Verhalten.		Haus Freudenberg GmbH	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Demokratieschiff	Faciliteiten voor een duurzaam educatief jeugdprogramma rondom de thema's vrede, vrijheid en democratie in verbinding met Europa. Fazilitäten für ein nachhaltiges edukatives Jugendprogramm rund um die Themen Frieden, Freiheit und Demokratie in Verbindung mit Europa.		Gemeente Wageningen	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Hallo Europa / Blick über die Grenze	Programma/campagne rondom de thema's Europa en grensregio. Programm/Kampagne rund um die Themen Europa und Grenzregion.		Provincie Gelderland	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Fruitboomlint; Sterke Verbinding , Groene g	Klimaatbevordering/biodiversiteit in gemeenten Förderung kommunaler Klimaschutz/Biodiversität		Stichting ECNC	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Gezonde lucht aan Rijn en Waal	De steden Nijmegen, Arnhem, Duisburg, Düsseldorf willen in gezamenlijkheid werken aan gezonde lucht en leren van elkaar. Ze willen ondanks verschillen in wetten en beleid per land toch tot reductiedoelstellingen en bijbehorende aanpakken komen die richtinggevend moeten worden voor lokaal en regionaal beleid gericht op teruggingdringen van uitstoot van roet en NOx/NO2 (en passant ook van PM10). Die Städte Nijmegen, Arnhem, Duisburg und Düsseldorf möchten gemeinsam am Thema Luftreinhaltung arbeiten und voneinander lernen. Trotz der unterschiedlichen nationalen Gesetzgebungen und Politiken möchte man die Reduzierungszielsetzungen und die dazugehörigen Vorgehensweisen erarbeiten, die für die lokale und regionale Umweltpolitik richtungweisend sein soll, um den Ausstoß von Ruß und NOx/NO2 zu verringern (beiläufig ebenfalls für PM10)		Gemeente Nijmegen	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	City Food Gardens	Ontwikkeling van stedelijke foodgardens als drager nieuwe sociale community's. Entwicklung von Städtische Foodgardens als Trägern von neue Soziale Community's.		Stichting Landwaard	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Die Dorfmacher	Stimulering leefbaarheid op het platteland en in kleinen kernen op basis van nieuwe methoden. Förderung Wohn- und Lebensqualität im ländlichen Raum und sog. kleiner Kerne auf der Grundlage neuer Methoden.		Hochschule Rhein-Waal	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Mint –LAB on Tours	Aktiviteitenprogramma met jeugd en scholen op kastelen met als doel jongeren te interesseren voor wiskunde, natuurkunde en techniek Aktivitätenprogramm mit Jugendlichen und Schulen auf Schlössern mit dem Ziel, Jugendliche für Mathematik, Naturwissenschaften und Technik zu interessieren.		Förderverein Biotechnologie NRW	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Jeugdzorg				ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Samenwerking NL/D politie Flughafen Weeze				ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Actief over de grens Regionaal	Regionaal activiteitenprogramma ter bestrijding van de jeugdwerkosheid. Regionales Aktivätenprogramm zur Bekämpfung von Jugendarbeitslosigkeit.			ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	School IT 2	Vervolgprojekt School IT Folgeprojekt School-IT		Universität Duisburg-Essen	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	BPASS Euregio	(organisatorische) Maatregelen ter versterking van het grensgebied als regio zonder barrieres (voor gehandicapten) (organisatorische) Maßnahmen zur Stärkung des Grenzgebietes als Region ohne Barrieren (für Menschen mit Behinderungen und Einschränkungen)		Eukoba	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Aquakultur zur Flächen-einsparung			LWK	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Blended Learning Agrarservice			LWK	ERW			zurückgezogen/nicht mehr aktiv

II	Q-Koorts	NL/D onderzoek naar de effecten van inenting tegen Q-koorts en naar wat de invloed is van herhaalde vaccinatie NL/D Studie zu den Effekten von Impfungen gegen Q-Fieber und zu den Einflüssen wiederholter Impfungen.	Innatos Laboraties	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Community Breaking Barriers, 70 jaar vrijheid		Stichting Breaking Barriers	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Berufe mit Perspektive für junge Türkinnen und Türken	Aktiviteitenprogramma ter versterking van de arbeidsmarkt-participatie van Duitse en Nederlandse jongeren van Turkse afkomst. Aktivitätenprogramm zur Stärkung der Teilhabe am Arbeitsmarkt deutscher und niederländischer Jugendlicher türkischer Abstammung.	VIA e.V	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Afstemming (logistieke) arbeidsmarkt in grensgebied	Studie en activiteitenprogramma gericht op het opheffen van fricties op de arbeidsmarkt voor de logistieke sector in het grensgebied. Studien- und Aktivitätenprogramm mit dem Ziel Hindernisse auf dem Arbeitsmarkt für Logistiksektor abzubauen.		ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Baumschulproduktion		LWK	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	In die Mitte der Gesellschaft	In scholing/vorming investeren, armoede bestrijden; versterking van de participatie-kansen en –mogelijkheden van kinderen, jongeren en hun ouders. Armut bekämpfen; Stärkung der Teilhabechancen und -Möglichkeiten von Kindern, Jugendlichen und deren Eltern.	Esta Bildungswerk	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	ISOS	Gezamenlijke NL/D ontwikkeling van een opleiding tot sportverenigings-ondersteuner. Gemeinsame NL/D Entwicklung eines Ausbildungscurriculums – “(Sport)Vereinsassistenten”	Hogeschool Arnhem-Nijmegen	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Poortpassage	NL stations worden binnenkort volledig afgesloten; men kan enkel nog naar binnen of naar buiten met een NS OV-Card. Voor passagiers met een Duits reisproduct zijn aanpassingen nodig; NL en D spoorbedrijven willen hiertoe een pilot in Arnhem. NL Bahnhöfe werden in Kürze vollständig abgeschlossen; man kann diese dann nur noch mit einer OV-Karte betreten oder verlassen. Für Reisende mit einem deutschen Reiseprodukt sind Anpassungen erforderlich; NL und D Bahnunternehmen möchten hierfür ein Pilotprojekt in Arnhem entwickeln.	NS	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Wasserschutz	Rampenbestrijding extreem hoogwater. Katastrophenschutz extrem Wasserstände	Kreis Wesel/Gelderse Cie.	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Ökonomische Effekte und potenzielle kooperativer Sportstättenentwicklung	Bundeling en analyse van data aangaande economische effecten en het synergie-potentieel van sport in het grensgebied en een leveren van een basis voor de planning van sportsteden en sportaanbod door gemeenten en sportaanbieders. Sammlung und Analyse von Daten über Wirtschaftseffekte und Synergiepotenziale des Sports im Grenzgebiet und eine notwendige Grundlage für die Sportstätten- und Sportangebotsplanung von Kommunen und Sportanbietern.	Hogeschool Arnhem-Nijmegen	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv
II	Euregioschool	Nu onderdeel project Nachbarsprache. Jetzt Bestandteil Projekt Nachbarsprache.	Euregio Realschule	ERW				zurückgezogen/nicht mehr aktiv

Begroting 2021

De begroting 2021 is opgesteld met inachtneming van de begrotingsprincipes volgens het NKF. Rekening houdend met alle kosten en opbrengsten is er een positief bedrijfsresultaat voorzien van 6.255,00 €

In principe is bij de planning van de ramingen zo te werk gegaan dat de te verwachten kosten en opbrengsten c.q. stortingen en uitbetalingen zijn bepaald door extrapolatie van de werkelijke waarden uit het boekjaar 2019. Daarbij zijn de gemiddelde waarden tot nu toe met inachtneming van de te verwachten prijsstijgingen voortgezet. Bij de planning van de projectkosten zijn de desbetreffende waarden van de planningsjaren op de afzonderlijke rekeningen omgeslagen.

Alle tot nu toe bekende gegevens voor de INTERREG V-subsidieperiode zijn onder productgebied 01 intern beheer onder productgroep P 018 Interreg V A begroot. Voor de jaren 2021 en 2022 zijn hier ook middelen begroot voor het project "Euregionaal Mobiliteitsplan", dat goedgekeurd is met de Euregio Rijn-Waal als lead partner. Het Interreg V A programma loopt tot 31-12-2022. De voorwaarden voor het vervolgprogramma Interreg VI zijn nog niet bekend in zoverre dat de planningsgegevens vanaf 2023 zouden kunnen worden benut.

Voor de Interreg Europe-projecten KissMe, BRESE en EU Cycle werden de overeenkomstige begrotingsposten geraamd.

De financiële middelen voor het arbeidsmarktprogramma EURES/Easy worden als partner in het programma alleen voor het jaar 2021 beschikbaar gesteld en werden dienovereenkomstig geraamd.

In de eigen begroting van de Euregio Rijn-Waal zijn voor de jaren 2021 tot 2024 middelen voor de Scholierenwedstrijd en 50 jaar ERW opgenomen.

GrensInfoPunt is vanaf 2021 een zelfstandige activiteit van de Euregio Rijn-Waal. De bijbehorende middelen zijn in de begroting opgenomen.

Bij de bijgevoegde begroting zijn slechts de totale winst- en verliesrekening en de liquiditeitsrekening bijgevoegd. De complete begroting 2021 is als download beschikbaar op de website www.euregio.org → Organisatie → Organisatiestructuur → Financiën van de Euregio Rijn-Waal.

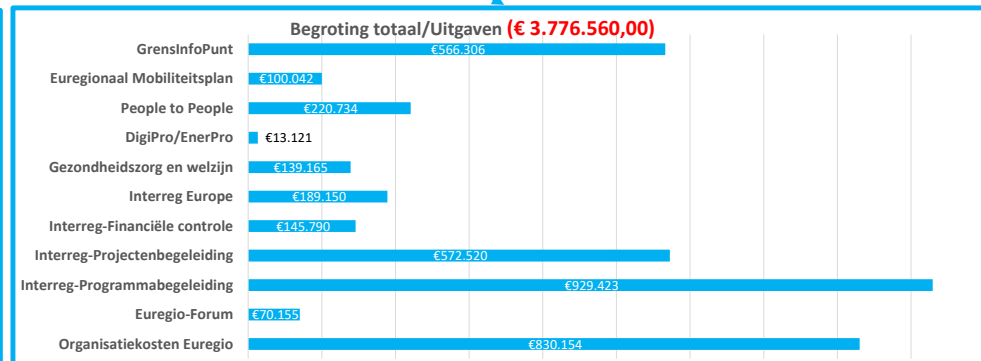
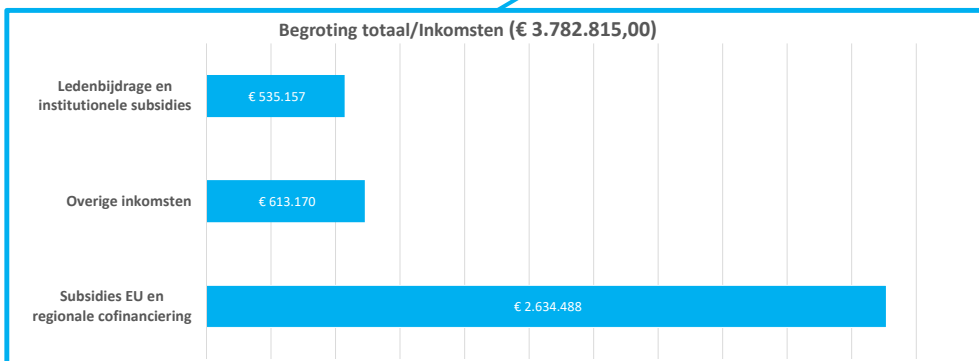
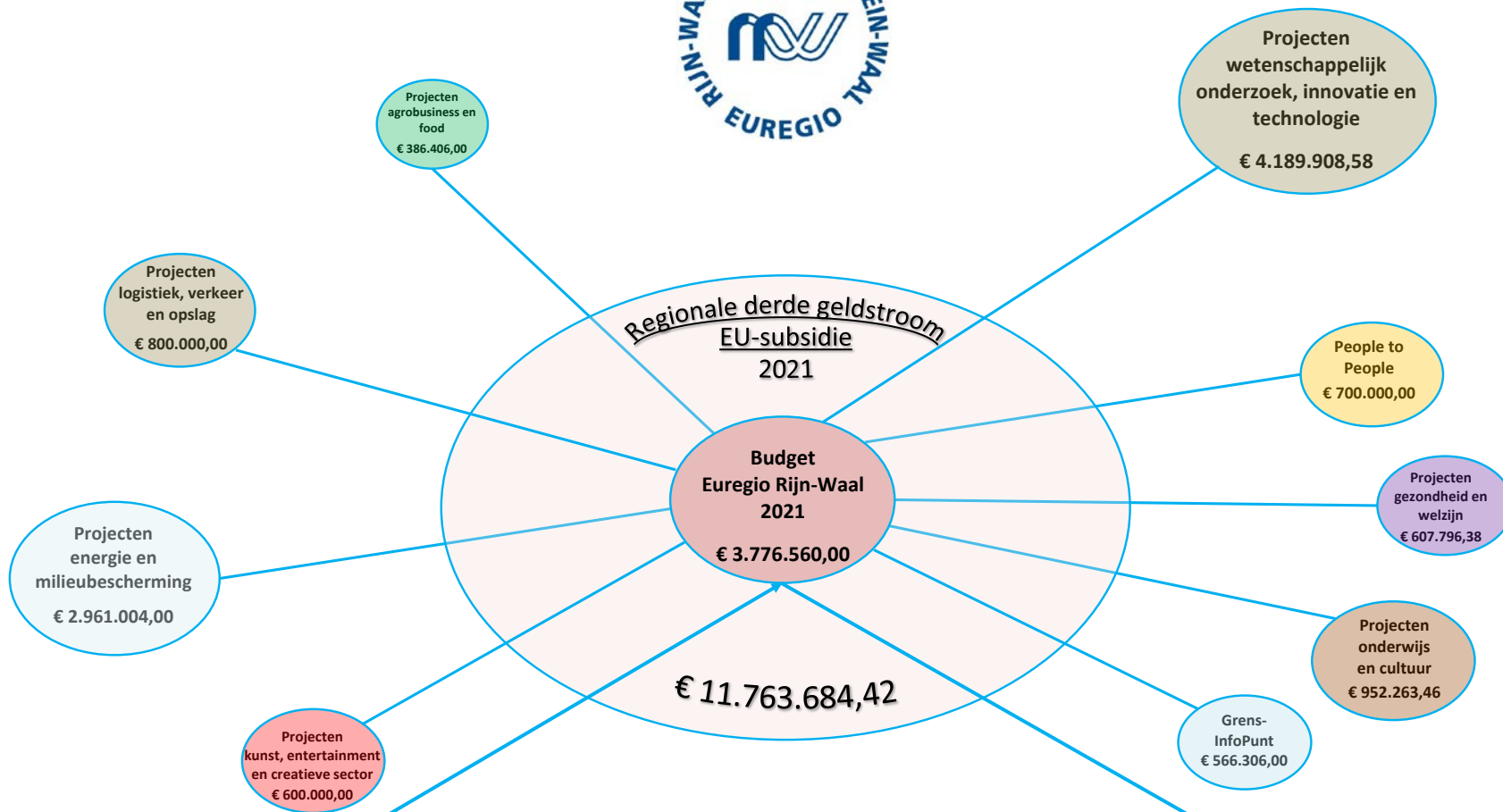
De begroting 2021 is op 29.10.2020 in de commissie voor Financiën en Projecten besproken en wordt met een positief advies aan de Euregioraad voorgelegd.

De Nederlandse versie van de begroting wordt nagestuurd.

Besluitvoorstel:

Goedkeuring van de begroting 2021 inclusief bijlagen.

Begroting 2021

Begroting 2021

1. Inhoudsopgave

Begroting 2021	1
1. Algemeen	3
Begrotingstatuten	3
Voorverslag	4
P Euregio Rijn-Waal totale resultatenplan	17
P Euregio Rijn-Waal totale financieelplan	18
Bijlagen	
Begrotings doorsnede 2021	19
Balans per 31.12.2019	20
Winst- en verliesrekening per 31.12.2019	22
Liquiditeitsrekening per 31.12.2019	26
Ontwikkeling eigen vermogen 2021	33
Opsomming verplichtingen 2021	34
Formatieplatenplan 2021	35

**Begroting
van de Euregio Rijn-Waal
voor het boekjaar 2021**

Op grond van §§ 78 e.v. van de *Gemeindeordnung* voor het Land Nordrhein-Westfalen in de versie van de bekendmaking van 14 juli 1994 (GV NW 1994 p. 666), gewijzigd door de wet van 14 april 2020 (GV.NRW S.218b.ber.S.304.a) en de statuten van het openbaar lichaam Euregio Rijn-Waal van 1 november 1993, laatstelijk gewijzigd op 6. Juni 2019, heeft de Raad van de Euregio Rijn-Waal op 26 november 2020 de hiernavolgende begroting aangenomen:

§ 1

De begroting (Haushaltsplan) voor het boekjaar 2021, die de voor de vervulling van de taken van de Euregio Rijn-Waal vermoedelijke opbrengsten en ontstane kosten, alsmede de inkomende stortingen en te verrichten betalingen en noodzakelijke vastleggingskredieten bevat, wordt

in het resultatenplan (Ergebnisplan) met

totaalbedrag van opbrengsten op	3.626.996,00 €
totaalbedrag van kosten op	3.620.741,00 €

in het financieel plan (Finanzplan) met

totaalbedrag van stortingen uit lopende administratieve activiteit op	3.513.585,00 €
totaalbedrag van uitbetalingen uit lopende administratieve activiteit op	3.380.319,00 €

totaalbedrag van stortingen uit de investeringsactiviteit en de financieringsactiviteit op	00,00 €
--	---------

totaalbedrag van uitbetalingen uit de investeringsactiviteit en de financieringsactiviteit op	00,00 €
---	---------

vastgesteld.

§ 2

Kredieten voor investeringen worden niet begroot.

§ 3

Vastleggingskredieten worden niet begroot.

§ 4

De vermindering van de vereffeningreserve ter vereffening van het resultatenplan wordt op 0,00 EUR vastgesteld.

§ 5

Op kredieten ter verzekering van de liquiditeit wordt geen aanspraak gemaakt.

§ 6

De bijdragen van de lidorganen worden overeenkomstig §19 GKG en § 13 (1) van de statuten van het openbaar lichaam op € 481.125,00 vastgesteld.

Kleve, 26 november 2020
Voor de Euregioraad

U. Francken
Voorzitter Euregioraad

J.P.M. Kamps
Secretaris

Voorverslag
bij de begroting 2021
van de
Euregio Rijn-Waal

De begroting 2021 is opgesteld met inachtneming van de regelingsvoorstellen voor het lopende financieel beheer van de gemeenten in Nordrhein-Westfalen (NKF-Finanzmanagement-NKF Fivo NRW).

1. Algemeen

Inhoud van het voorverslag

In het voorverslag wordt een overzicht gegeven van de stand en de ontwikkeling van het begrotingsbeheer. De in de begroting gestelde randvoorwaarden worden in geconcentreerde vorm toegelicht. Bovendien geeft het voorverslag een vooruitblik, vooral op wezenlijke veranderingen in de randvoorwaarden van de planning en op de ontwikkeling van belangrijke onderdelen van de planning. Het voorverslag heeft betrekking op de totale planningsperiode en bevat ook toelichtingen over afzonderlijke winst- en verliesposten en financiële posten van de begroting.

De begroting is opgesteld met de planningssoftware DATEV „Haushaltsplanung pro“.

Bestanddelen van de begroting

De begroting van de Euregio Rijn-Waal bestaat overeenkomstig § lid 1 KomHVO NRW uit:

- het resultatenplan (Ergebnisplan),

- het financieel plan (Finanzplan),

- de productgerichte deelplannen bestaande uit

- de deelresultatenplannen

- de financiële deelplannen

Het resultatenplan bevat alle kosten (middelenverbruik) en opbrengsten (middelenomvang). Aan de hand van te vormen totalen moet worden aangetoond of de opbrengsten de kosten dekken, dan wel of er eventueel een tekort ontstaat. De geraamde bedragen vormen een totale volmacht voor kosten en opbrengsten van het boekjaar.

Het financieel plan bevat een overzicht van alle stortingen en uitbetalingen. Het plan dient om de liquiditeitstoestand weer te geven en te plannen. De verandering van het middelenbestand ten opzichte van het bestand bij aanvang wordt aan het einde van de planningsperiode in de cijfers opgenomen. Daarmee vormt het financieel plan de basis voor de ontwikkeling van financieringstechnieken.

De totaalplannen (totaal resultatenplan / totaal financieel plan) vormen een samenvatting van de bijbehorende deelplannen.

De deelplannen worden op het niveau van de productgebieden gehanteerd. Het totaal van alle deelplannen komt overeen met de waarden van het totaalplan.

Productgerichte indeling van de deelplannen

De deelplannen worden ingedeeld in de volgende productgebieden:

- 01 Intern beheer
- 16 Algemeen financieel beheer
- 90 Extern/doorlopend

De inhoudelijke betekenis van de afzonderlijke productgebieden blijkt uit het productplan, dat in de bijlage wordt opgevoerd.

En

Bijlagen bij de begroting

Bij de begroting is overeenkomstig § 1, lid 2 KomHVO NRW bijgevoegd:

- het voorverslag (Vorbericht),
- het formatieplaatsenplan (Stellenplan),
- begrotings doorsnede
- de balans van twee jaar geleden, resultatenplan financiële berekening van twee jaar geleden
- een overzicht van de vermoedelijke stand van de verplichtingen aan het begin van het boekjaar,
- ontwikkeling van het eigen vermogen

Een overzicht van de vastleggingskredieten is niet nodig, omdat vastleggingskredieten volgens de begroting (Haushaltsatzung,) niet zijn voorzien.

Toelichting bij het resultatenplan en financieel plan van de Euregio Rijn-Waal voor het boekjaar 2021

In principe is bij de planning van de ramingen zo te werk gegaan dat de te verwachten kosten en opbrengsten c.q. stortingen en uitbetalingen zijn bepaald door de werkelijke waarden uit het boekjaar 2019 te extrapoleren. Daarbij zijn de gemiddelde waarden tot nu toe met inachtneming van de te verwachten prijsstijgingen voortgezet. Bij de planning van de projectkosten zijn de desbetreffende waarden van de planningsjaren op de afzonderlijke rekeningen omgeslagen.

De huidige bekende gegevens voor de Interreg V-subsidieperiode zijn onder de productgebieden 01 intern beheer op productbeheer P018 Interreg V A begroot. Interreg V A heeft een looptijd tot het jaar 2022. Het Interreg VI A programma is in voorbereiding. De preciese gegevens zijn helaas nog niet bekend zodat vanaf het jaar 2023 geen begroting voor het Interreg VI programma is opgenomen. Voor de Interreg EUROPE projecten "Kiss ME", "BRESE" en "EU Cycle" werden de geraamde financiële middelen onder de rubriek Interreg Europe begroot.

Financiële middelen voor het arbeidsprogramma EURES worden als programmapartner in het programma enkel nog maar voor het jaar 2021 ter beschikking gesteld en overeenkomstig begroot.

De Euregio Rijn-Waal geeft de beschikkingen voor de Interreg Projecten Digipro en Enerpro af. Het financiële gedeelte hiervoor is onder Interreg V A begroot.

Financiële middelen voor een scholierenproject en 75 jaar Vrijheid zijn eveneens onder productgebied 01 begroot.

De GrensInfoPunt Rijn-Waal wordt vanaf 2021 een eigen activiteit van de Euregio Rijn-Waal. De financiële middelen hiervoor zijn onder de kostenplaats P01416 begroot.

Toelichting bij het resultatenplan

Het resultatenplan voorziet voor 2021

- een resultaat uit lopende administratieve activiteit van	13.033,00 €
- een gewoon bedrijfsresultaat van	6.255,00 €
- en een jaarresultaat van	6.255,00 €

Opbrengsten

Subsidies en algemene omslagen

Van de leden worden jaarlijks financiële bijdragen geheven. De hoogte van de ledenbijdragen richt zich naar het aantal inwoners. De ledenbijdragen bedragen voor 2021 € 481.125,00.

Ook worden hier de subsidiemiddelen voor de in het kader van de INTERREG V-projecten, Interreg EUROPE projecten, verrekeningsprojecten, Scholierenwedstrijd, het project 75 jaar vrijheid en het arbeidsmarktprogramma EURES gemaakte kosten opgenomen.

Bovendien worden hier de middelen voor ter hoogte van 40.600,00 € van het Land NRW voor de ondersteuning van grensoverschrijdende activiteiten, 80.000,00 € voor het scholenproject en de institutionele subsidie door de Provincie Limburg ter hoogte van 13.272,00 € aan de Euregio Rijn-Waal begroot.

Subsidiemiddelen worden door de EU, de deelstaat Nordrhein-Westfalen, de deelstaat Niedersachsen, het Ministerie van Economische Zaken, de provincie Gelderland, de provincie Noord-Brabant en de provincie Limburg beschikbaar gesteld.

Publiekrechtelijke prestatievergoedingen

Van publiekrechtelijke prestatievergoedingen is bij de Euregio Rijn-Waal geen sprake.

Privaatrechtelijke prestatievergoedingen

Van privaatrechtelijke prestatievergoedingen is bij de Euregio Rijn-Waal geen sprake.

Onkostenvergoedingen en doorbelastingen

Voor de toetsing van de middelenafroepen heeft de beheers autoriteit een eigen toets instantie opgericht (First Level Control). De First Level Control is momenteel met twee medewerkers bezet waarvan eentje deeltijd werkt. De kosten hiervoor worden met 100 % vergoed.

Voor alle GrensInfoPunten langs de duits/nederlandse grens heeft het ministerie voor sociale Zaken en Werkgelegenheid een bijdrage ter hoogte van 926.850 € ter beschikking gesteld. De Euregio Rijn Waal werd met et financiële beheer van deze middelen betrouwd. Hiervoor krijgt de Euregio Rijn waal een onkostenvergoeding.

Overige gewone opbrengsten

Bei de overige gewone opbrengsten worden de opbrengsten uit de verkoop, verschillende inkomsten en middelen uit de opheffing van opgebouwde reserves, in het bijzonder de reserves voor personeelskosten tekorten bij de Interreg V A projecten.

Opbrengsten uit interne dienstverleningsrelaties

De opbrengsten uit interne dienstverleningsrelaties omvatten alle opbrengsten die door verrekening tussen de productgerichte deelplannen ontstaan.

Kosten

Personeelskosten

De personeelskosten zijn samengesteld uit de volgende bestanddelen:

- a) Lopende inkomens van de secretaris en de functionarissen incl. bijkomende personele kosten (bijdrage sociale verzekeringen, prestatievergoedingen, enz.)
- b) Voorzieningen voor gewerkte overuren en niet opgenomen verlof. De op de balansdatum niet gebruikte verlofdagen en het verrichte overwerk dienen te worden geregistreerd, beoordeeld en in de zin van een periode specifieke vastlegging van de personeelskosten als voorziening te worden opgenomen.

De hoogte van de personeelskosten richt zich vooral naar de verwachte invulling van de formatieplaatsen. In het formatieplaatsenplan worden in totaal 32,2 in te vullen formatieplaatsen opgenomen, waarvan momenteel 25,93 formatieplaatsen (stand 06/2020) zijn ingevuld.

Kosten voor betalingen voor materiële kosten en diensten

Hier dienen alle kosten te worden opgenomen die economisch samenhangen met administratieve handelingen of kosten dan wel administratieve opbrengsten. De kosten voor betalingen van materiële kosten en diensten omvatten daarom onder meer kosten van energie, water, afvalwater, kosten voor instandhouding (incl. reparatie- en onderhoudskosten) en het beheer van de vaste activa.

Tot de kosten voor betalingen van materiële kosten en diensten behoren alle kosten van verrichtingen door derden, welke niet in direct verband staan met de totstandbrenging van de productie (bijv. kosten voor huur en energie, schoonmaak van de dienstruimten en overige exploitatiekosten). Ook worden hier de kosten voor *public relations* en evenementen opgenomen. De berekening is gebaseerd op geëxtrapoleerde ervaringsgegevens of op concrete prognoses.

Afschrijvingen op de balans

De afschrijvingen op de balans vormen het waarde verbruik of middelenverbruik van de vaste activa binnen een boekjaar.

Interne doorbelasting

Hier zijn de toewijzingen voor de overige sectoren, die de cofinanciering door de Euregio Rijn-Waal aan enkele projecten in het kader van het Interreg VA programma, EURES en de projecten uit het programma Interreg Europe betreffen, begroot.

Overige gewone kosten

De overige gewone kosten omvatten alle kosten die niet aan de tot nu toe genoemde kostenposten, rentekosten en soortgelijke kosten kunnen worden toegewezen. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om juridische kosten en advieskosten, controlekosten, nascholings- en reiskosten van medewerkers en om representatiekosten. De berekening is gebaseerd op geëxtrapoleerde ervaringsgegevens of op concrete prognoses.

Financiële opbrengsten

Basis voor de berekening van de financiële opbrengsten en renteopbrengsten zijn de op prognose gebaseerde gemiddelde liquiditeitsvoorraden en de vermoedelijke hoogte van de financiële vaste activa. Momenteel zijn geen financiële opbrengsten te verwachten omdat het rentepercentage bij de banken in het min gezakt is.

Toelichting bij het financieel plan

De verschillen tussen het resultatenplan (Ergebnisplan) en het financieel plan (Finanzplan) bestaan hierin dat in het financieel plan alleen de daadwerkelijke kapitaalstroom wordt weergegeven en in het resultatenplan ook de voor het resultaat effectieve ramingen die geen kapitaalstroom vormen.

Hierbij gaat het bij de subsidies en algemene omslagen in detail om de overboeking van bijzondere posten en voorzieningen, bij de kosten voor betalingen in natura en diensten om de balansafschrijvingen. Umlagen, um die

Transferaufwendungen und um die Auflösung von Sonderposten und Rückstellungen, bei den Aufwendungen für Sach- und Dienstleistungen um die bilanziellen Abschreibungen und bei den Zinsen und ähnlichen Entgelten um den sonstigen Zinsertrag.

Stortingen

Subsidies en algemene omslagen

Het verschil met het resultatenplan komt voort uit de in het resultatenplan geraamde opheffing van bijzondere posten uit subsidies ter hoogte van € 48.310,00, opheffing van reserves ter hoogte van € 65.151,00. Bij de uitbetalingen resulteert het verschil uit de afschrijvingen van € 79.536,00, de rente voor een lening ter hoogte van € 6.778,00 en opheffing van reserves voor niet opgenomen vakantiedagen van € 9.010,00 en interne doorbelasting van € 151.876,00.

Publiekrechtelijke en privaatrechtelijke prestatievergoedingen

Van publiekrechtelijke prestatievergoedingen is bij de Euregio Rijn-Waal geen sprake.

Overige stortingen

De overige stortingen omvatten de geplande gemengde inkomsten en de rentestortingen.

Uitbetalingen

Uitbetalingen aan personeel

De hoogte van de uitbetalingen aan personeel komt overeen met de hoogte van de lopende inkomens van de functionarissen incl. bijkomende personele kosten

Uitbetalingen ten behoeve van sociale voorzieningen

Bij de Euregio Rijn-Waal komen geen uitbetalingen ten behoeve van sociale voorzieningen voor.

Uitbetalingen van materiële kosten en voor diensten

De betalingen in natura en diensten zijn conform de geraamde kosten in volle omvang uitbetaald.

Rentes en overige uitbetalingen

Hier worden rentekosten en kredietverwervingskosten uit het gebruik van vreemd vermogen ter hoogte van € 2.394,00 begroot en de bijkomende kosten geldverkeer ter hoogte van € 4.384,00 opgenomen.

Formatieplaatsenplan

Het formatieplan is niet gewijzigd.

Algemene informatie begroting 2021

Sinds de introductie van INTERREG in 1991 is het subsidieprogramma met succes geïmplementeerd in het Duits-Nederlandse grensgebied. INTERREG I (tot 1993) bracht mensen, organisaties en bedrijven aan beide kanten van de grens dicht bij elkaar. Daarnaast werden hiaten in de grensoverschrijdende infrastructuur gelokaliseerd en verholpen. De vier Duits-Nederlandse grensregio's (Eems Dollard Regio, EUREGIO, Euregio Rijn-Waal, euregio rijn-maas-noord) werden opgedeeld in vier afzonderlijke programmagebieden. In de tweede fase (INTERREG II; 1994-1999) werd de grensoverschrijdende samenwerking verder verdiept en de kwaliteit van de projecten verbeterd.

INTERREG IIIA (looptijd 2000-2006) breidde de samenwerking tussen wetenschappelijke instellingen en de economie rechts en links van de grens uit en leverde daarmee een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van grensoverschrijdende netwerken. Voor het eerst werden de vier afzonderlijke programma's samengevoegd tot twee programmagebieden. Enerzijds was er een gezamenlijk programma, dat de EUREGIO, de Euregio Rijn-Waal en de euregio rijn-maas-noord omvatte. In het noordelijke grensgebied werd het programma van de Eems Dollard Regio uitgevoerd (zie Programmagebied). De nauwere samenwerking tussen de grensregio's maakte ook de uitvoering van grote, transregionale projecten mogelijk.

In INTERREG IV A (looptijd 2007-2013) werd deze ontwikkeling consequent voortgezet: de voorheen twee afzonderlijke programmagebieden werden samengevoegd tot één programmagebied dat zich uitstrekt van de Noordzeekust tot de Nederrijn. De bestaande grensoverschrijdende structuren en netwerken werden verder uitgebouwd en belangrijke innovatieve projecten werden uitgevoerd.

Deze ontwikkeling wordt voortgezet met het programma INTERREG V. Met een vereenvoudigde opzet en met de focus op twee prioriteiten wordt de innovatiekracht van het programmagebied verder vergroot en wordt bijgedragen aan het verminderen van de barrièrewerking van de Duits-Nederlandse grens. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is het behalen van concrete en meetbare resultaten.

Het financieringsgebied van het INTERREG-programma Deutschland-Nederland strekt zich uit van de Noordzeekust tot de Nederrijn. Dat is ongeveer 460 km langs de grens. De uitbreiding van het programmagebied in 2014 resulteerde in nog meer mogelijkheden voor samenwerking in het kader van INTERREG.

De Europese Unie financiert het INTERREG V A-programma Deutschland-Nederland 2014-2020 met ongeveer 222 miljoen euro uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. Nationale ministeries, provincies en andere openbare instellingen op regionaal en lokaal niveau zorgen voor aanvullende financiering. In totaal kan zo tot en met 2020 bijna een half miljard euro worden geïnvesteerd in grensoverschrijdende projecten. Het INTERREG V A-programma loopt af op 31 december 2022.

Vorbereitung INTERREG VI Nederland-Deutschland

In juli 2020 heeft de Raad van ministers van de Europese Unie onder voorzitterschap van Duitsland het Meerjarig Financieel Kader van de Europese Unie voor de periode 2021-2027 aangenomen. Hierin zijn ook de financiële randvoorwaarden voor het nieuwe INTERREG VI-programma opgenomen. Voor het INTERREG VI-programma is iets minder dan 8 miljard euro beschikbaar. Dit budget wordt verdeeld over de EU-lidstaten, die het budget op hun beurt verdelen over de verschillende INTERREG-programma's.

Nederland en Duitsland krijgen waarschijnlijk een budget dat vergelijkbaar is met het budget in de huidige periode (2014-2020). Hoeveel budget er beschikbaar komt voor het INTERREG VI A-programma Nederland-Deutschland is nog niet bekend.

De INTERREG-verordening van de EU, waarin de spelregels van het INTERREG VI-programma worden vastgelegd, is nog niet definitief. De verwachting is dat de nieuwe INTERREG-verordening eind 2020 of begin 2021 definitief zal worden aangenomen door de Europese Commissie en het Europees Parlement.

De INTERREG-partners in het INTERREG VI A-programma Nederland-Deutschland zijn al geruime tijd bezig met de inhoudelijke voorbereiding van het nieuwe INTERREG VI A-programma. Er hebben stakeholderbijeenkomsten plaatsgevonden (onder andere in Kalkar) en er is gekeken naar de toekomstvisies van staat, provincies, deelstaten en Euregio's.

Op basis hiervan en op basis van de concept-INTERREG-verordening is een aantal maatschappelijke uitdagingen geformuleerd die (voorlopig) in drie prioriteiten voor het nieuwe INTERREG VI A-programma uitmonden:

1. Een innovatiever programmagebied
2. Een groener programmagebied
3. Samen werken aan een verbonden grensgebied

Deze prioriteiten passen goed bij de actualisering van de Strategische Agenda van de Euregio Rijn-Waal en bieden veel mogelijkheden om initiatieven die voor de Euregio belangrijk zijn financieel te ondersteunen.

Volgens de huidige planning kan het nieuwe INTERREG VI A-programma Nederland-Deutschland voor de zomer van 2021 worden ingediend bij de EU in Brussel. Het programma zou dan in de tweede helft van 2021 kunnen worden goedgekeurd.

Interreg V A-projecten

Programmamanagement

Het programmamanagement van de Euregio Rijn-Waal is belast met de technische ondersteuning voor de uitvoering van INTERREG V A in het programmagebied. Het programmamanagement ondersteunt, adviseert en begeleidt de projectdragers bij de ontwikkeling en uitvoering van de projecten, controleert de aanvragen zowel inhoudelijk als financieel, zorgt voor de communicatie met de INTERREG-partners en bereidt de vergaderingen van de stuurgroep voor.

Gemeenschappelijk Interreg-Secretariaat

Voor het INTERREG-programma Deutschland-Nederland is er in overeenstemming met artikel 14, lid 1 van Verordening 1080/2006 een gemeenschappelijk technisch secretariaat opgericht (Gemeenschappelijk INTERREG-secretariaat, GIS), dat alle technisch-administratieve taken op zich neemt die verband houden met de afwikkeling van het programma en dat de beheersautoriteit en in voorkomende gevallen de auditautoriteit bij hun administratieve taken ondersteunt.

Naast de bovengenoemde taken behoort de ontwikkeling van strategische initiatieven tot de nieuwe taken van het Gemeenschappelijk Secretariaat. Daarnaast moet er meer aandacht uitgaan naar de efficiëntie- en kwaliteitsborging van de projecten binnen het totale programma.

Kaderproject Prioriteit II

Het kaderproject "Prioriteit II" is ingediend vanwege de enorme vraag naar verschillende "People II People"-maatregelen in de afgelopen subsidieperiode. Ondanks de onverdeeld positieve resultaten en talrijke effecten op de verdere ontwikkeling van de Duits-Nederlandse grenscontacten, zijn er nog steeds tekorten op het gebied van informatie, communicatie, integratie en economie. Doelstellingen van het project zijn, naast de in het programma van het Communautair Initiatief ETZ/Interreg V A genoemde doelen, het blijvend terugdringen van de hierboven beschreven tekorten, met als doel de grensoverschrijdende contacten (zowel economisch als maatschappelijk en sociaal) permanent te verdiepen.

Kaderproject "Prioriteit II" is bedoeld als basis voor potentiële projectpartners om elkaar binnen de concrete projectwerkzaamheden te leren kennen. Na de aanmeldingsfase moeten de projecten bij de projectpartners een zodanige eigen dynamiek ontwikkelen dat er ook na beëindiging van een project samenwerking/netwerkvorming mogelijk is en dat de meerwaarde van het project op de lange termijn behouden blijft. Het grensoverschrijdende karakter van het project heeft automatisch positieve effecten op de economie en arbeidsmarkt. Het vormen van netwerken enerzijds en het verlagen van drempels anderzijds bevorderen en vergroten de economische samenwerking in de grensregio.

Zorg verbindt

De gezondheidszorg is in beweging: het zorglandschap verandert, stijgende kosten en verschillende maatschappelijke ontwikkelingen dwingen de zorgstelsels tot een andere benadering van de zorgactiviteiten, in de zorgberoepen en bij de patiënten. Zo leiden de vergrijzing van de bevolking (demografische verandering), het afnemende inwoneraantal in de grensregio, de toenemende medisch-technologische mogelijkheden (innovatie op het gebied van gezondheidstechnologie) en de noodzaak van preventie en van het behoud van de autonomie van de patiënt, tot een andere, mogelijk uitgebreidere interpretatie van het begrip "Zorg". Ook hier in het Nederlands-Duitse grensgebied. Het project Zorg verbindt is op 29 februari 2020 afgesloten.

Gezondheidszorg: korter, sneller, beter

Door de nauwere samenwerking en grensoverschrijdende afstemming kunnen het aanbod en de verstrekking van zorg voor alle burgers in de Euregio's worden verbeterd. De innovatie op het gebied van zorgverlening en maatschappelijke dienstverlening wordt benaderd in een Euregionale context om in te spelen op ontwikkelingen op het gebied van levenskwaliteit en levensstijl. Onderwerpen zijn onder andere leefgewoonten (voedselallergieën, eetgedrag, gezondheidsgedrag) of zelfs herseninfarct, mede in verband met de vergrijzing en de jeugd.

Het potentieel in de gezondheidszorg is nog niet ten volle benut en biedt veel mogelijkheden om in te spelen op toekomstige ontwikkelingen. Wacht- en behandeltijden moeten korter, behandelingen moeten sneller, beter en kostenefficiënter worden. Door Duitse en Nederlandse zorginstellingen, MKB-technologie en innovatie bij elkaar te brengen, kan de gezondheidszorg efficiënter werken en tegelijkertijd betaalbaar blijven. Dit project is voortgekomen uit het project Zorg verbindt. De focus ligt vooral op het grensoverschrijdende element, maar ook op "korter, sneller en beter" en "groot helpt klein".

In dit project worden de volgende clusters opgenomen:

- Cluster 1: voedselallergie bij kinderen (snellere en betere patiëntgerichte diagnose van pinda-allergie bij kinderen)
- Cluster 2: beroertezorg zonder grenzen (kortere aanrijtijden ambulances, betere patiëntenmobiliteit, efficiënter overdrachtpunt)
- Cluster 0.2: matching zorg/MKB en zorg/zorg

De drie clusters zijn inhoudelijk zeer verschillend. Ze zijn echter met elkaar verbonden door de gemeenschappelijke thema's "snellere zorg", "betere zorg", "efficiëntere zorg" en "groot helpt klein". De clusters komen voort uit het eerdere project "Zorg verbindt". Ten behoeve van een goed, efficiënt en samenhangend projectmanagement zijn de clusters in een projectformaat samengevoegd.

GrensInfoPunt GIP Extra ERW

Het project GIP Extra ERW heeft als doel het aanbod van GIP's in de Euregio Rijn-Waal verder te ontwikkelen en te professionaliseren. Uitgangspunt daarbij is het "Click-Call-Connect"-principe: het een-op-eengesprek vraagt om digitaal, telefonisch of groepsadvies. Gezien de gewijzigde conjuncturele situatie moet het aanbod ook meer worden gericht op het adviseren en ondersteunen van werkgevers. Na de implementatiefase is het de bedoeling het GIP-netwerk vanaf 2020 verder te ontwikkelen, in het bijzonder op het gebied van kwaliteitsborging en de uitbreiding van de samenwerking, bijvoorbeeld op het terrein van communicatie. Op regionaal niveau zal het GIP ERW expertpanels aanbieden aan de belangrijkste actoren op de arbeidsmarkt. Deze hebben als doel bestaande kennis over de grenzen heen te delen en uit te breiden en de uitwisseling van informatie te coördineren. Bijzonder belang wordt gehecht aan de uitwisseling van informatie over de inhoud en erkenning van (beroeps-) kwalificaties. De groep van experts draagt ook zorg voor de afstemming met andere actoren en andere INTERREG-projecten. Het project loopt af op 31 december 2020.

Euregionaal mobiliteitsplan

De Euregio Rijn-Waal is een dynamisch gebied dat wordt gekenmerkt door diverse uitwisselingsprocessen. Of het nu in stedelijke, voorstedelijke of landelijke gebieden is: onze regio kenmerkt zich door intensieve grensoverschrijdende woonwerkrelaties en goederenstromen. De ligging en infrastructuur maken de Euregio Rijn-Waal aantrekkelijk voor bedrijven, studenten en andere groepen inwoners. Binnen de regio bevinden zich groeiende en krimpende gemeenten in elkaars nabijheid. Dit levert verschillende uitdagingen op waarvoor in de toekomst gezamenlijk oplossingen worden uitgewerkt. Waar krimpende gemeenten het voorzieningenaanbod op peil moeten houden, moeten groeiende gemeenten hun aanbod en infrastructuur zorgvuldig, afgestemd op doelgroepen en betaalbaar uitbreiden.

Een van de grote uitdagingen voor onze regio is om mobiel te blijven. Hoe sterk en dus hoe aantrekkelijk de regio is als woon- en bedrijfslocatie, hangt af van de mobiliteit van mensen en goederen. Files en een noodlijdende infrastructuur (slechte wegen, onveilige bruggen, maar ook een tekort aan parkeerplaatsen voor vrachtwagens) vormen een probleem voor deze mobiliteitsregio.

Daarom is het belangrijk om in een vroeg stadium over mobiliteit na te denken. Voor de Euregio Rijn-Waal betekent dit het ontwikkelen van concepten waarmee we ons kunnen aanpassen aan veranderd mobiliteitsgedrag. We willen daarbij rekening houden met de verschillende behoeften in stedelijke en landelijke regio's, maar ook met demografische veranderingen en technische vooruitgang. De e-mobility moet toenemen in de regio en de bijbehorende netwerken moeten er komen. Tegelijkertijd moeten de concepten rekening houden met het feit dat logistiek steeds individueler en tijdsgevoeliger wordt. Mobiliteit betekent voor ons intelligente netwerken, gecoördineerde controle, proactief beheer van schaarse capaciteiten.

Daarbij denken we nooit alleen aan de weg, maar altijd multimodaal en met een accent op waterwegen en spoorinfrastructuur.

Interreg Europe

Interreg Europe (voorheen Interreg C) is een programma om lokale en regionale overheden in Europa te ondersteunen bij het analyseren en verbeteren van hun administratieve instrumenten. Een en ander wordt onder meer gerealiseerd door de uitwisseling van *best practices* en ervaringen tussen verschillende regio's in Europa. Het programma heeft als doel de uitvoering van andere instrumenten, bijvoorbeeld de INTERREG A-programma's, te optimaliseren.

"KISS ME"

In het kader van het Interreg Europe-programma heeft de Euregio Rijn-Waal het project "KISS ME" (Knowledge and Innovation Strategies for SME involving INTERREG) ingediend. Aanleiding voor dit project was de positieve ervaring met de Kennisalliantie en het feit dat regio's in Europa heel verschillend omgaan met het betrekken van het MKB bij grensoverschrijdende samenwerking. Samen met de Interreg-stakeholders Provincie Gelderland en MWEIMH NRW wil de ERW de aanpak in de Duits-Nederlandse grensregio inbrengen als *best practice* en verwacht dat het project goede voorbeelden uit andere Europese regio's zal opleveren. Verder is de verspreiding van de resultaten op EU-niveau belangrijk voor de lobby over de toekomst van grensoverschrijdende samenwerking voor het MKB. Partners in het project zijn de Euregio aan de Frans-Spaanse grens, de leadpartner van een MKB-project aan de Hongaars-Kroatische grens en de grensoverschrijdende regio Hedmark/Värmland in Noorwegen-Zweden. Het project is in oktober 2016 goedgekeurd en de bijbehorende middelen zijn in de begroting opgenomen.

"BRESE" – Border Regions in Europe for Social Entrepreneurship

Het BRESE-project heeft als doel om barrières voor Social Enterprises (SE's) uit de weg te ruimen en financieringsinstrumenten te verbeteren. Hiertoe worden de bestaande politieke randvoorwaarden en financieringsinstrumenten in verschillende Europese regio's met elkaar vergeleken en worden *best practices* op het gebied van SE's uitgewisseld. SE's hebben in het verleden al laten zien dat ze inclusieve groei bevorderen en bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen en aan sociale en economische cohesie; SE's hebben ook de potentie om banen te creëren en zo de hoge (jeugd)werkloosheidspercentages waarmee sommige Europese regio's te kampen hebben, tegen te gaan - wat ook een van de doelstellingen van de EU 2020-strategie is. Ondanks het grote potentieel van SE's is het landschap van op maat gemaakte politieke en juridische randvoorwaarden en geschikte financieringssystemen voor SE's in Europa zeer gefragmenteerd en divers.

Wat hun potentieel betreft zijn SE's grotendeels in overeenstemming met de doelstellingen van verschillende grensoverschrijdende samenwerkingsprogramma's en operationele programma's van Europese regio's. Op deze basis en met het oog op het gefragmenteerde financieringslandschap is het projectconsortium samengesteld: terwijl er in Hongarije, Litouwen, Letland, Slowakije en Polen op maat gemaakte politieke en/of juridische kaders zijn voor SE's, zijn die er niet in Duitsland en Nederland. Bovendien spelen SE's geen rol in het grensoverschrijdende samenwerkingsprogramma van Duitsland en Nederland (INTERREG A DE-NL), terwijl het grensoverschrijdende samenwerkingsprogramma van Kroatië en Bosnië & Herzegovina (INTERREG A HR-BiH) aan het gemeenschappelijke thema "Social care & business development" een prioriteit wijdt; ook het grensoverschrijdende samenwerkingsprogramma van Letland en Litouwen (INTERREG A LT-LV) en de operationele programma's "Slovak OP Human Resources" en "ROP9 of Podkarpackie Voivodeship 2014-2020" hebben een duidelijke focus op "Social Inclusion". Deze verschillende uitgangssituaties voor SE's in de verschillende Europese regio's van het projectconsortium bieden veelbelovende voorwaarden voor *policy learning* in het kader van het INTERREG Europe-project "BRESE".

Projectpartners: leadpartner Euregio Rijn-Waal (grensregio Duitsland-Nederland; INTERREG A DE-NL), HAMAG BICRO (grensregio Kroatië - Bosnië, INTERREG A HR-BiH), Ministry of Environmental Protection and Regional Development of Latvia (grensregio Litouwen-Letland), INTERREG A LV-LT), Slovak Business Agency (Slowakije, Operational Programme Human Resources Slovakia), Rzeszow Regional Development Agency (Polen, ROP 9 Regional Operational Program for Podkarpackie Voivodeship), Universiteit van Letland (Advisory Partner).

De Euregio Rijn-Waal heeft het project als leadpartner ingediend bij de Europese Commissie en hoopt nog eind dit jaar op een positief besluit. De financiële middelen hiervoor zijn in de begroting opgenomen.

EU Cycle

Het project EU Cycle heeft als doel de aanpak en effectiviteit van projecten op zes verschillende gebieden rond het thema "fietsen" te vergelijken en te verbeteren: regionaal fietsen, fietstoerisme, stedelijke fietsmobiliteit, intermodaal vervoer, verbindingen stad-platteland en territoriale samenwerking op het gebied van fietsen. Alle projectpartners hebben expertise op verschillende terreinen. Binnen de zes themagebieden worden bestaande projecten gezamenlijk geanalyseerd en ingevoerd in een speciale database. Binnen het politieke kader van elke partnerregio wordt in kaart gebracht hoe de daar bestaande projecten kunnen worden verbeterd en geoptimaliseerd met als doel betere effecten te realiseren

op het gebied van CO₂-arm vervoer. Het politieke kader dat wordt gehanteerd voor de Duits-Nederlandse grensregio is het programma INTERREG A Deutschland-Nederland, prioriteit 2 "Sociaal-culturele en territoriale cohesie van het programmeergebied".

Projectpartners: leadpartner West Pannon Regional and Economic Development Public Nonprofit Ltd. (Hongarije), Euregio Rijn-Waal (Duitsland), Association of Bialystok Functional Area (Polen), Regio Apulië (Italië), European Cyclists' Federation (België).

De Euregio Rijn-Waal heeft het project als leadpartner ingediend bij de Europese Commissie. Het project is inmiddels goedgekeurd. De financiële middelen hiervoor zijn in de begroting opgenomen.

Diensten en samenwerkingsverbanden

First Level Control

Alle subsidiabele kosten in het INTERREG V A-programma Deutschland-Nederland moeten voorafgaand aan de uitbetaling worden getoetst op de conformiteit met de regelingen van het programma. Dit omvat naast de controle van bestedingsbewijzen en verzoeken tot uitbetaling ook het uitvoeren van controles bij de projecten in het veld. Met deze taak is een First Level Control-instantie via het toenmalige Ministerium für Wirtschaft Energie Industrie Mittelstand und Handwerk des Landes NRW belast, waarbij deze instantie door regionale kantoren op vier verschillende plaatsen in het programmeergebied wordt vertegenwoordigd. Deze toetsingsinstantie moet door alle projecten worden gebruikt als verantwoordelijke First Level Control-instantie. In principe geldt het volgende: zonder bevestiging door de First Level Control van de subsidiabiliteit van gedeclareerde kosten kunnen er geen gelden worden uitbetaald. Ook bij de Euregio Rijn-Waal is een regionale vestiging voor First Level Control ingericht, die geleidelijk wordt opgebouwd. De First Level Control (FLC) van alle Euregio's wordt gecoördineerd via de Euregio Rijn-Waal. Momenteel wordt de FLC bij de Euregio Rijn-Waal bezet door 1,64 fte.

Financieel beheer GIP-subsidie Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Alle grensinfopunten langs de Duits-Nederlandse grens hebben van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een aan instructies gebonden subsidie van €926.850 ontvangen. Het financiële beheer van de subsidie voor de komende jaren is overgedragen aan de Euregio Rijn-Waal. Hiervoor wordt een vergoeding betaald.

Eigen projecten Euregio Rijn-Waal

Schoolproject

De Euregio Rijn-Waal organiseert voor het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal en de aangrenzende districten een creatieve wedstrijd voor scholen met als thema taal en cultuur van het buurland. Daarbij kan worden gedacht aan theaters, gedichten, films, enz. De doelgroep zijn leerlingen tussen de 14 en 18 jaar. De scholenwedstrijd richt zich dus op middelbare scholen.

Er worden voor de deelnemende schoolklassen verschillende workshops aangeboden, zodat de leerlingen enerzijds professionele ondersteuning krijgen bij de uitvoering van het projectconcept en anderzijds meer te weten komen het buurland.

Aan het einde van het project presenteren de schoolklassen hun eindresultaten aan een vakjury tijdens een groot slot-evenement dat veel publiciteit krijgt. De beste inzendingen worden bekroond met passende prijzen, bijvoorbeeld een tripje met de klas naar het buurland. Het project wordt gefinancierd door de deelstaat NRW en de provincie Gelderland.

1.1 Ondersteuning van gezamenlijke Duits-Nederlandse activiteiten in het kader van 75 jaar vrijheid

In 2019 was het 75 jaar geleden dat de bevrijding van Nederland begon. In 2020 is het 75 jaar geleden dat de Tweede Wereldoorlog eindigde. In de Euregio Rijn-Waal worden in 2019 en 2020 diverse herdenkingsevenementen en bevrijdingsactiviteiten georganiseerd, waaronder verschillende gezamenlijke Duits-Nederlandse initiatieven. Inmiddels hebben zich bij de Euregio Rijn-Waal verschillende gemeenten, verenigingen en organisaties gemeld die dit of volgend jaar samen met een partner uit het buurland een herdenkingsevenement of plechtigheid willen organiseren, met de vraag of de Euregio Rijn-Waal, net als in 2014-2015, voor dergelijke activiteiten financiën beschikbaar zal stellen.

Gezien het belangrijke signaal voor de grensoverschrijdende samenwerking dat van dergelijke gezamenlijke activiteiten uitgaat, heeft de Euregio Rijn-Waal voor 2019 en 2020 extra eigen middelen gereserveerd voor de grensoverschrijdende activiteiten in het kader van "75 jaar vrijheid".

Uiteraard zijn er bepaalde eisen waaraan de activiteiten moeten voldoen. De mogelijkheid om voor activiteiten met Euregionale participatie subsidie aan te vragen, zal vanzelfsprekend gericht worden gecommuniceerd met de lidgemeenten. Voor 2019 en 2020 is hiervoor €40.000 per jaar in de begroting opgenomen.

GrensInfoPunt structureel

Grensoverschrijdend wonen en werken hoeft niet moeilijk te zijn als mensen op de nodige vragen ook de juiste antwoorden krijgen. Welke belastingen en sociale premies moet ik betalen en waar? Hoeveel kinderbijslag of pensioen krijg ik en wanneer? Wat moet ik doen bij ziekte of werkloosheid? Wie nadenkt over werken in het buurland, zal zich deze vragen vroeg of laat stellen. Ook bedrijven worden met deze problematiek geconfronteerd.

Alle antwoorden zijn te vinden bij het GrensInfoPunt. Hier wordt de persoonlijke situatie van een grensganger fundamenteel in kaart gebracht en eerste vragen worden meteen beantwoord.

Als het ingewikkelder wordt, wijkt het team van het GrensInfoPunt uit naar zijn uitgebreide netwerk van specialisten in Duitsland en Nederland. Dit adviessysteem is vergelijkbaar met het huisartsmodel. Belastingkantoren, socialeverzekeringsinstanties, arbeidsbemiddelingsinstanties, vakbonden aan beide zijden van de grens maken deel uit van het netwerk. Op tien momenten per jaar staan zo'n 15 deskundigen van de verschillende organisaties ter beschikking, meteen en zonder dat men zich van tevoren hoeft aan te melden. Het GrensInfoPunt Rijn-Waal werkt ook nauw samen met andere grensinfopunten langs de Duits-Nederlandse grens. Het GrensInfoPunt werd van 2016 tot en met 2020 gefinancierd in het kader van INTERREG V A-projecten. Vanwege het succes van de werkzaamheden is een structurele financiering vanaf 2021 vanuit fondsen van het Ministerie van SZW, de Nederlandse provincies Gelderland, Noord-Brabant en Limburg en de deelstaat Nordrhein-Westfalen gewaarborgd.

Euregionale mogelijkheden.

De vele projecten en netwerken laten zien dat de Euregio Rijn-Waal en de Euregio rijn-maas-noord (hierna de Euregio's genoemd) een unieke regio vormen waarin veel wordt samengewerkt en die als veldlaboratorium voor een breed scala aan grensoverschrijdende activiteiten kan dienen. Door een nauwere samenwerking en grensoverschrijdende afstemming kan het aanbod aan voorzieningen voor alle burgers in de Euregio's worden verbeterd. Ook in euregionale context kan innovatie in zorg en maatschappelijke dienstverlening worden opgepakt om in te spelen op ontwikkelingen op het gebied van leefbaarheid op het platteland, op de vergrijzing, op de krimp van de bevolking en op de veranderende levensplannen. Op dit punt wordt bijzondere aandacht besteed aan de gezondheidseconomie in bredere zin, waaronder begrepen technologische innovatie. Het potentieel op het gebied van gezondheidszorg is nog steeds niet ten volle benut en biedt veel mogelijkheden om in te spelen op toekomstige ontwikkelingen. Met name innovatieve deelthema's zoals technologie, preventie, patiëntenmobiliteit, opleiding (tekort aan geschoolde arbeidskrachten), arbeidsmarkt en zorg bieden meerwaarde.

Ergebnisplan

Aufwands- und Ertragsarten	Ergebnis 2019 EUR	Ansatz 2020 EUR	Ansatz 2021 EUR	Planung 2022 EUR	Planung 2023 EUR	Planung 2024 EUR
1 Steuern und ähnliche Abgaben	0,00	0	0	0	0	0
2 Zuwendungen und allgemeine Umlagen	3.211.653,73	2.979.750	3.242.955	2.812.115	1.158.591	1.135.279
3 Sonstige Transfererträge	0,00	0	0	0	0	0
4 Öffentlich-rechtliche Leistungsentgelte	0,00	0	0	0	0	0
5 Privatrechtliche Leistungsentgelte	0,00	0	0	0	0	0
6 Kostenerstattungen und Kostenumlagen	141.902,61	152.564	166.890	157.949	14.514	0
7 Sonstige ordentliche Erträge	90.016,35	244.064	217.151	59.950	42.150	62.150
8 Aktivierte Eigenleistungen	0,00	0	0	0	0	0
9 Bestandsveränderungen	0,00	0	0	0	0	0
10 = Ordentliche Erträge	3.443.572,69	3.376.378	3.626.996	3.030.014	1.215.255	1.197.429
11 Personalaufwendungen	2.072.896,87	2.056.186	2.098.531	1.899.878	711.811	706.374
12 Versorgungsaufwendungen	0,00	0	0	0	0	0
13 Aufwendungen für Sach- und Dienstleistungen	636.232,70	673.435	919.098	599.032	317.265	308.848
14 Bilanzielle Abschreibungen	73.223,83	76.636	79.536	76.923	56.370	56.288
15 Transferaufwendungen	65.053,24	109.518	151.876	68.358	34.085	30.500
16 Sonstige ordentliche Aufwendungen	398.224,07	447.421	364.922	324.316	113.692	108.465
17 = Ordentliche Aufwendungen	3.245.630,71	3.363.196	3.613.963	2.968.507	1.233.223	1.210.475
18 = Ergebnis der laufenden Verwaltungstätigkeit (=Zeilen 10 und 17)	197.941,98	13.182	13.033	61.507	-17.968	-13.046
19 Finanzerträge	113,29	50	0	0	0	0
20 Zinsen und sonstige Finanzaufwendungen	5.585,80	4.508	6.778	5.808	3.423	2.965
21 = Finanzergebnis (=Zeilen 19 und 20)	-5.472,51	-4.458	-6.778	-5.808	-3.423	-2.965
22 = Ordentliches Ergebnis (=Zeilen 18 und 21)	192.469,47	8.724	6.255	55.699	-21.391	-16.011
23 Außerordentliche Erträge	0,00	0	0	0	0	0
24 Außerordentliche Aufwendungen	0,00	0	0	0	0	0
25 = Außerordentliches Ergebnis (=Zeilen 23 und 24)	0,00	0	0	0	0	0
26 = Jahresergebnis (=Zeilen 22 und 25)	192.469,47	8.724	6.255	55.699	-21.391	-16.011

Finanzplan

Einzahlungs- und Auszahlungsarten		Ergebnis 2019 EUR	Ansatz 2020 EUR	Ansatz 2021 EUR	Planung 2022 EUR	Planung 2023 EUR	Planung 2024 EUR
1	Steuern und ähnliche Abgaben	0,00	0	0	0	0	0
2	Zuwendungen und allgemeine Umlagen	3.427.498,54	2.928.934	3.194.645	2.764.560	1.116.891	1.093.579
3	Sonstige Transfereinzahlungen	0,00	0	0	0	0	0
4	Öffentlich-rechtliche Leistungsentgelte	0,00	0	0	0	0	0
5	Privat-rechtliche Leistungsentgelte	0,00	0	0	0	0	0
6	Kostenerstattungen, Kostenumlagen	135.960,01	152.564	166.890	157.949	14.514	0
7	Sonstige Einzahlungen	614.776,46	244.064	152.000	2.000	2.000	2.000
8	Zinsen und ähnliche Entgelte	113,29	50	0	0	0	0
9	= Einzahlungen aus lfd. Verwaltungstätigkeit	4.178.348,30	3.325.612	3.513.535	2.924.509	1.133.405	1.095.579
10	Personalauszahlungen	1.937.305,79	2.081.657	2.089.521	1.892.378	705.811	700.374
11	Versorgungsauszahlungen	0,00	0	0	0	0	0
12	Auszahlungen für Sach-/Dienstleistungen	691.389,70	673.435	919.098	599.032	317.265	308.848
13	Zinsen und sonstige Finanzauszahlungen	5.579,17	4.508	6.778	5.808	3.423	2.965
14	Transferauszahlungen	8.233,88	40.000	0	0	0	0
15	Sonstige Auszahlungen	424.453,32	447.421	364.922	324.316	113.692	108.465
16	= Auszahlungen aus lfd. Verwaltungstätigkeit	3.066.961,86	3.247.021	3.380.319	2.821.534	1.140.191	1.120.652
17	= SALDO AUS LFD. VERWALTUNGSTÄTIGKEIT (=Zeilen 9 und 16)	1.111.386,44	78.591	133.216	102.975	-6.786	-25.073
18	Zuwendungen für Investitionsmaßnahmen	0,00	0	0	0	0	0
19	Einzahlungen aus der Veräußerung von Sachanlagen	0,00	0	0	0	0	0
20	Einzahlungen aus der Veräußerung von Finanzanlagen	0,00	0	0	0	0	0
21	Einzahlungen aus Beiträgen u.ä.Entgelten	0,00	0	0	0	0	0
22	Sonstige Investitionseinzahlungen	0,00	0	0	0	0	0
23	= Einzahlungen aus Investitionstätigkeit	0,00	0	0	0	0	0
24	Auszahlungen für den Erwerb von Grundstücken und Gebäuden	0,00	0	0	0	0	0
25	Auszahlungen für Baumaßnahmen	0,00	0	0	0	0	0
26	Auszahlungen für den Erwerb von beweglichen Anlagevermögen	13.848,58	0	0	0	0	0
27	Auszahlungen für den Erwerb von Finanzanlagen	0,00	0	0	0	0	0
28	Auszahlungen von aktivierbaren Zuwendungen	0,00	0	0	0	0	0
29	Sonstige Investitionsauszahlungen	0,00	0	0	0	0	0
30	= Auszahlungen aus Investitionstätigkeit	13.848,58	0	0	0	0	0
31	= SALDO AUS INVESTITIONSTÄTIGKEIT (= Zeilen 23 und 30)	-13.848,58	0	0	0	0	0
32	= FINANZMITTELÜBERSCHUSS/-FEHLBE-TRAG (=Zeilen 17 und 31)	1.097.537,86	78.591	133.216	102.975	-6.786	-25.073
33	Aufnahme und Rückflüsse von Darlehen	0,00	0	0	0	0	0
34	Tilgung und Gewährung von Darlehen	19.037,96	19.913	20.528	21.783	15.263	0
35	= SALDO AUS FINANZIERUNGSTÄTIGKEIT	-19.037,96	-19.913	-20.528	-21.783	-15.263	0
36	= ÄNDERUNG D.BESTANDES AN EIGENEN FINANZMITTELN (=Zeilen 32 und 35)	1.078.499,90	58.678	112.688	81.192	-22.049	-25.073
37	Anfangsbestand an Finanzmitteln	1.466.501,34	2.545.001,24	2.603.679,24	2.716.367,24	2.797.559,24	2.775.510,24
38	= LIQUIDE MITTEL (=Zeilen 36 und 37)	2.545.001,24	2.603.679,24	2.716.367,24	2.797.559,24	2.775.510,24	2.750.437,24

Anhänge

Euregio Rhein-Waal												
47533 Kleve												

Haushaltsquerschnitt

Teil 1: Ergebnisplanung

PB	PG	Bezeichnung	ordentliche Erträge	ordentliche Aufwendungen	ordentliches Ergebnis	Finanzergebnis	Ergebnis der laufenden Verwaltungstätigkeit	Außerordentliches Ergebnis	Ergebnis des Teilhaushaltes - vor internen Leistungsbeziehungen-	Erträge aus internen Leistungsbeziehungen	Aufwendungen aus internen Leistungsbeziehungen	Ergebnis des Teilhaushaltes
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
P01	P011	Innere Dienste	175.483,00	723.740,00	-548.257,00	-2.750,00	-551.007,00	0,00	-551.007,00	155.819,00	1.200,00	-396.388,00
P01	P013	EURES	110.151,00	100.542,00	9.609,00	-50,00	9.559,00	0,00	9.559,00	0,00	10.000,00	-441,00
P01	P014	Dienstleistungen und Kooperationen	556.507,00	572.154,00	-15.647,00	-350,00	-15.997,00	0,00	-15.997,00	0,00	29.000,00	-44.997,00
P01	P016	Sonstige Aktivitäten	145.700,00	159.210,00	-13.510,00	-15,00	-13.525,00	0,00	-13.525,00	0,00	11.000,00	-24.525,00
P01	P018	Interreg V A	1.968.075,00	1.876.752,00	91.323,00	-1.134,00	90.189,00	0,00	90.189,00	0,00	97.119,00	-6.930,00
P01	P020	Interreg Europe	189.255,00	181.565,00	7.690,00	-85,00	7.605,00	0,00	7.605,00	0,00	7.500,00	105,00
P16	P161	Allgemeine Finanzwirtschaft	481.825,00	0,00	481.825,00	-2.394,00	479.431,00	0,00	479.431,00	0,00	0,00	479.431,00
P90	P900	Fremdprojekte Durchl.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Gesamt:			3.626.996,00	3.613.963,00	13.033,00	-6.778,00	6.255,00	0,00	6.255,00	155.819,00	155.819,00	6.255,00

Teil 2: Finanzplanung

PB	PG	Bezeichnung	Einzahlungen aus laufender Verwaltungstätigkeit	Auszahlungen aus laufender Verwaltungstätigkeit	Saldo aus laufender Verwaltungstätigkeit	Einzahlungen aus Investitionstätigkeit	Auszahlungen aus Investitionstätigkeit	Saldo aus Investitionstätigkeit	Finanzmittelüberschuss/-fehlbetrag	Einzahlungen aus Finanzierungstätigkeit	Auszahlungen aus Finanzierungstätigkeit	Saldo aus Finanzierungstätigkeit	Verpflichtungsermächtigungen
			EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
P01	P011	Innere Dienste	110.332,00	560.255,00	-449.923,00	0,00	0,00	0,00	-449.923,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P01	P013	EURES	110.011,00	99.750,00	10.261,00	0,00	0,00	0,00	10.261,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P01	P014	Dienstleistungen und Kooperationen	554.857,00	564.092,00	-9.235,00	0,00	0,00	0,00	-9.235,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P01	P016	Sonstige Aktivitäten	105.000,00	116.338,00	-11.338,00	0,00	0,00	0,00	-11.338,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P01	P018	Interreg V A	1.962.255,00	1.857.454,00	104.801,00	0,00	0,00	0,00	104.801,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P01	P020	Interreg Europe	189.255,00	180.036,00	9.219,00	0,00	0,00	0,00	9.219,00	0,00	0,00	0,00	0,00
P16	P161	Allgemeine Finanzwirtschaft	481.825,00	2.394,00	479.431,00	0,00	0,00	0,00	479.431,00	0,00	20.528,00	-20.528,00	0,00
P90	P900	Fremdprojekte Durchl.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Gesamt:			3.513.535,00	3.380.319,00	133.216,00	0,00	0,00	0,00	133.216,00	0,00	20.528,00	-20.528,00	0,00

BILANZ

Euregio Rhein-Waal
Kleve

zum

31. Dezember 2019

AKTIVA

PASSIVA

	EUR	Geschäftsjahr EUR	Vorjahr EUR		EUR	Geschäftsjahr EUR	Vorjahr EUR
1. Anlagevermögen				1. Eigenkapital			
1.1 Immaterielle Vermögensgegenstände		2.978,00	611,00	1.1 Allgemeine Rücklage	972.104,58		973.424,08
1.2 Sachanlagen				1.2 Ausgleichsrücklage	485.980,90		486.782,37
1.2.1 Bebaute Grundstücke und grundstücksgleiche Rechte				1.3 Jahresüberschuss/Jahresfehlbetrag	192.469,47	1.650.554,95	801,47-
1.2.1.1 Sonstige Dienst-, Geschäfts- und Betriebsgebäude	498,00		529,00	2. Sonderposten			
1.2.2 Bauten auf fremdem Grund und Boden	762.472,00		808.314,00	2.1 für Zuwendungen		640.990,80	689.070,77
1.2.3 Betriebs- und Geschäftsausstattung	39.146,00	802.116,00	54.836,00	3. Rückstellungen			
1.3 Finanzanlagen				3.1 Instandhaltungsrückstellungen	69.000,00		69.000,00
1.3.1 Wertpapiere des Anlagevermögens		825.640,67	825.640,67	3.2 Sonstige Rückstellungen	737.906,43	806.906,43	647.179,70
2. Umlaufvermögen				4. Verbindlichkeiten			
2.1 Forderungen und sonstige Vermögensgegenstände				4.1 Verbindlichkeiten aus Krediten für Investitionen			
2.1.1 Öffentlich-rechtliche Forderungen und Forderungen aus Transferleistungen		990.633,62	924.556,01	4.1.1 vom öffentlichen Bereich	77.783,58		96.821,54
				4.2 Verbindlichkeiten aus Lieferungen und Leistungen	178.496,78		153.975,54
				4.3 Sonstige Verbindlichkeiten	1.910.561,00	2.166.841,36	1.051.244,94
Übertrag		2.621.368,29	2.614.486,68	Übertrag		5.265.293,54	4.166.697,47

BILANZ

**Euregio Rhein-Waal
Kleve**

zum

31. Dezember 2019

AKTIVA

PASSIVA

	EUR	Geschäftsjahr EUR	Vorjahr EUR		EUR	Geschäftsjahr EUR	Vorjahr EUR
Übertrag		2.621.368,29	2.614.486,68	Übertrag		5.265.293,54	4.166.697,47
2.1.2 Sonstige Vermögensgegenstände		56.228,54	73.052,27				
2.2 Liquide Mittel		2.545.001,24	1.466.501,34				
3. Aktive Rechnungsabgrenzung		42.695,47	12.657,18				
		<u>5.265.293,54</u>	<u>4.166.697,47</u>			<u>5.265.293,54</u>	<u>4.166.697,47</u>

ERGEBNISRECHNUNG

Anlage I 2.

Produktber/Gesamt: P		Monatliche Werte: 12/2019			BAB-Version: 79		
Bezeichnung: Euregio Rhein-Waal		Aufgelaufene Werte: 01/2019 - 12/2019			Auswertungswährung: EUR		
Verantwortlicher:		Ansicht: Spalten individuell					
Ertrags- und Aufwandsarten		Ergebnis des Vorjahres	Fortge- schriebe- ner Ansatz des Haushalts- jahres	davon Ermäch- tigungs- übertra- gen aus dem Vorjahr	Ist- Ergebnis des Haushalts- jahres	Vergleich Ansatz/Ist (Sp. 4 ./. Sp. 2)	Ermäch- tigungs- übertra- gen in das Folgejahr
		1	2	3	4	5	6
1	Steuern und ähnliche Abgaben	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	+ Zuwendungen und allgemeine Umlagen	2.893.645,04	3.303.023,00	0,00	3.211.653,73	-91.369,27	0,00
3	+ Sonstige Transfererträge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	+ Öffentlich-rechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	+ Privatrechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	+ Kostenerstattungen und Kostenumlagen	109.979,07	177.705,00	0,00	141.902,61	-35.802,39	0,00
7	+ Sonstige ordentliche Erträge	28.511,69	44.091,00	0,00	90.016,35	45.925,35	0,00
8	+ Aktivierte Eigenleistungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	+/- Bestandsveränderungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	= Ordentliche Erträge	3.032.135,80	3.524.819,00	0,00	3.443.572,69	-81.246,31	0,00
11	- Personalaufwendungen	1.990.680,62	2.115.187,00	0,00	2.072.896,87	-42.290,13	0,00
12	- Versorgungsaufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13	- Aufwendungen für Sach- und Dienstleistungen	590.077,35	762.685,00	0,00	636.232,70	-126.452,30	0,00
14	- Bilanzielle Abschreibungen	81.153,74	76.588,00	0,00	73.223,83	-3.364,17	0,00
15	- Transferaufwendungen	47.633,38	87.052,00	0,00	65.053,24	-21.998,76	0,00
16	- Sonstige ordentliche Aufwendungen	317.176,69	464.201,00	0,00	398.224,07	-65.976,93	0,00
17	= Ordentliche Aufwendungen	3.026.721,78	3.505.713,00	0,00	3.245.630,71	-260.082,29	0,00
18	= Ordentliches Ergebnis	5.414,02	19.106,00	0,00	197.941,98	178.835,98	0,00
(= Zeilen 10 und 17)							
19	+ Finanzerträge	28,89	100,00	0,00	113,29	13,29	0,00
20	- Zinsen und sonstige Finanzaufwendungen	6.244,38	5.837,00	0,00	5.585,80	-251,20	0,00
21	= Finanzergebnis	-6.215,49	-5.737,00	0,00	-5.472,51	264,49	0,00
(= Zeilen 19 und 20)							
22	= Ergebnis der laufenden Verwaltungstätigkeit	-801,47	13.369,00	0,00	192.469,47	179.100,47	0,00
(= Zeilen 18 und 21)							
23	+ Außerordentliche Erträge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
24	- Außerordentliche Aufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25	= Außerordentliches Ergebnis	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
(= Zeilen 23 und 24)							
26	= Jahresergebnis	-801,47	13.369,00	0,00	192.469,47	179.100,47	0,00
(= Zeilen 22 und 25)							
27	- Globaler Minderaufwand	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28	= Jahresergebnis nach Abzug Globaler Minderaufwand	-801,47	13.369,00	0,00	192.469,47	179.100,47	0,00
(= Zeilen 26 und 27)							
Nachrichtlich: Verrechnung von Erträgen und Aufwendungen mit der allgemeinen Rücklage							
29	= Verrechnete Erträge bei Vermögensgegenständen	0,00	0,00	0,00	178,50	178,50	0,00
30	= Verrechnete Erträge bei Finanzanlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31	= Verrechnete Aufwendungen bei Vermögensgegenständen	4,00	0,00	0,00	1.498,00	1.498,00	0,00
32	= Verrechnete Aufwendungen bei Finanzanlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33	= Verrechnungssaldo	4,00	0,00	0,00	-1.319,50	-1.319,50	0,00
(= Zeilen 29 bis 32)							

Anhänge

TEILERGEBNISRECHNUNG

Anlage I 2.

Produktber/Gesamt: P01		Monatliche Werte: 12/2019			BAB-Version: 79	
Bezeichnung: Innere Verwaltung		Aufgelaufene Werte: 01/2019 - 12/2019			Auswertungswährung: EUR	
Verantwortlicher:		Ansicht: Spalten individuell				
Ertrags- und Aufwandsarten	Ergebnis des Vorjahres	Fortgeschriebener Ansatz des Haushaltsjahres	davon Ermächtigungsübertragungen aus dem Vorjahr	Ist-Ergebnis des Haushaltsjahres	Vergleich Ansatz/Ist (Sp. 4 ./ Sp. 2)	Ermächtigungsübertragungen in das Folgejahr
	1	2	3	4	5	6
1 Steuern und ähnliche Abgaben	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2 + Zuwendungen und allgemeine Umlagen	2.432.245,04	2.829.248,00	0,00	2.729.828,73	-99.419,27	0,00
3 + Sonstige Transfererträge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4 + Öffentlich-rechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5 + Privatrechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6 + Kostenerstattungen und Kostenumlagen	109.979,07	177.705,00	0,00	141.902,61	-35.802,39	0,00
7 + Sonstige ordentliche Erträge	28.511,69	44.091,00	0,00	90.016,35	45.925,35	0,00
8 + Aktivierte Eigenleistungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9 +/- Bestandsveränderungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10 = Ordentliche Erträge	2.570.735,80	3.051.044,00	0,00	2.961.747,69	-89.296,31	0,00
11 - Personalaufwendungen	1.990.680,62	2.115.187,00	0,00	2.072.896,87	-42.290,13	0,00
12 - Versorgungsaufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13 - Aufwendungen für Sach- und Dienstleistungen	590.077,35	762.685,00	0,00	636.232,70	-126.452,30	0,00
14 - Bilanzielle Abschreibungen	81.153,74	76.588,00	0,00	73.223,83	-3.364,17	0,00
15 - Transferaufwendungen	47.633,38	87.052,00	0,00	65.053,24	-21.998,76	0,00
16 - Sonstige ordentliche Aufwendungen	317.176,69	464.201,00	0,00	398.224,07	-65.976,93	0,00
17 = Ordentliche Aufwendungen	3.026.721,78	3.505.713,00	0,00	3.245.630,71	-260.082,29	0,00
18 = Ordentliches Ergebnis	-455.985,98	-454.669,00	0,00	-283.883,02	170.785,98	0,00
(= Zeilen 10 und 17)						
19 + Finanzerträge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20 - Zinsen und sonstige Finanzaufwendungen	1.226,58	1.655,00	0,00	1.403,76	-251,24	0,00
21 = Finanzergebnis	-1.226,58	-1.655,00	0,00	-1.403,76	251,24	0,00
(= Zeilen 19 und 20)						
22 = Ergebnis der laufenden Verwaltungstätigkeit	-457.212,56	-456.324,00	0,00	-285.286,78	171.037,22	0,00
(= Zeilen 18 und 21)						
23 + Außerordentliche Erträge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
24 - Außerordentliche Aufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25 = Außerordentliches Ergebnis	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
(= Zeilen 23 und 24)						
26 = Ergebnis - vor Berücksichtigung der internen Leistungsbeziehungen -	-457.212,56	-456.324,00	0,00	-285.286,78	171.037,22	0,00
(= Zeilen 22 und 25)						
27 + Erträge aus internen Leistungsbeziehungen	159.761,01	155.215,00	0,00	155.143,87	-71,13	0,00
28 - Aufwendungen aus internen Leistungsbeziehungen	159.761,01	155.215,00	0,00	155.143,87	-71,13	0,00
29 = Teilergebnis	-457.212,56	-456.324,00	0,00	-285.286,78	171.037,22	0,00
(= Zeilen 26, 27, 28)						
30 - Globaler Minderaufwand	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31 = Jahresergebnis nach Abzug Globaler Minderaufwand	-457.212,56	-456.324,00	0,00	-285.286,78	171.037,22	0,00
(= Zeilen 30 und 31)						

13.10.2020

Version: 78

Seite 23

TEILERGEBNISRECHNUNG

Anlage I 2.

Produktber/Gesamt: P16		Monatliche Werte: 12/2019				BAB-Version: 79	
Bezeichnung: Allgemeine Finanzwirtschaft		Aufgelaufene Werte: 01/2019 - 12/2019				Auswertungswährung: EUR	
Verantwortlicher:		Ansicht: Spalten individuell					
Ertrags- und Aufwandsarten		Ergebnis des Vorjahres	Fortgeschriebener Ansatz des Haushaltsjahres	davon Ermächtigungsübertragungen aus dem Vorjahr	Ist-Ergebnis des Haushaltsjahres	Vergleich Ansatz/Ist (Sp. 4 ./ Sp. 2)	Ermächtigungsübertragungen in das Folgejahr
		1	2	3	4	5	6
1	Steuern und ähnliche Abgaben	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2	+ Zuwendungen und allgemeine Umlagen	461.400,00	469.775,00	0,00	481.825,00	12.050,00	0,00
3	+ Sonstige Transfererträge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4	+ Öffentlich-rechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	+ Privatrechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	+ Kostenerstattungen und Kostenumlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7	+ Sonstige ordentliche Erträge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8	+ Aktivierte Eigenleistungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	+/- Bestandsveränderungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10	= Ordentliche Erträge	461.400,00	469.775,00	0,00	481.825,00	12.050,00	0,00
11	- Personalaufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	- Versorgungsaufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13	- Aufwendungen für Sach- und Dienstleistungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14	- Bilanzielle Abschreibungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15	- Transferaufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16	- Sonstige ordentliche Aufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
17	= Ordentliche Aufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
18	= Ordentliches Ergebnis	461.400,00	469.775,00	0,00	481.825,00	12.050,00	0,00
(= Zeilen 10 und 17)							
19	+ Finanzerträge	28,89	100,00	0,00	113,29	13,29	0,00
20	- Zinsen und sonstige Finanzaufwendungen	5.017,80	4.182,00	0,00	4.182,04	0,04	0,00
21	= Finanzergebnis	-4.988,91	-4.082,00	0,00	-4.068,75	13,25	0,00
(= Zeilen 19 und 20)							
22	= Ergebnis der laufenden Verwaltungstätigkeit	456.411,09	465.693,00	0,00	477.756,25	12.063,25	0,00
(= Zeilen 18 und 21)							
23	+ Außerordentliche Erträge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
24	- Außerordentliche Aufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25	= Außerordentliches Ergebnis	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
(= Zeilen 23 und 24)							
26	= Ergebnis - vor Berücksichtigung der internen Leistungsbeziehungen -	456.411,09	465.693,00	0,00	477.756,25	12.063,25	0,00
(= Zeilen 22 und 25)							
27	+ Erträge aus internen Leistungsbeziehungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28	- Aufwendungen aus internen Leistungsbeziehungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29	= Teilergebnis	456.411,09	465.693,00	0,00	477.756,25	12.063,25	0,00
(= Zeilen 26, 27, 28)							
30	- Globaler Minderaufwand	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31	= Jahresergebnis nach Abzug Globaler Minderaufwand	456.411,09	465.693,00	0,00	477.756,25	12.063,25	0,00
(= Zeilen 30 und 31)							

Anhänge

TEILERGEBNISRECHNUNG

Anlage I 2.

Produktber/Gesamt: P90		Monatliche Werte: 12/2019				BAB-Version: 79	
Bezeichnung: Fremdproj.Durchlauf		Aufgelaufene Werte: 01/2019 - 12/2019				Auswertungswährung: EUR	
Verantwortlicher:		Ansicht: Spalten individuell					
Ertrags- und Aufwandsarten	Ergebnis des Vorjahres	Fortgeschriebener Ansatz des Haushaltsjahres	davon Ermächtigungsübertragungen aus dem Vorjahr	Ist-Ergebnis des Haushaltsjahres	Vergleich Ansatz/Ist (Sp. 4 ./ Sp. 2)	Ermächtigungsübertragungen in das Folgejahr	
	1	2	3	4	5	6	
1 Steuern und ähnliche Abgaben	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2 + Zuwendungen und allgemeine Umlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
3 + Sonstige Transfererträge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4 + Öffentlich-rechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
5 + Privatrechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
6 + Kostenerstattungen und Kostenumlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
7 + Sonstige ordentliche Erträge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
8 + Aktivierte Eigenleistungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
9 +/- Bestandsveränderungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
10 = Ordentliche Erträge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
11 - Personalaufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
12 - Versorgungsaufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
13 - Aufwendungen für Sach- und Dienstleistungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
14 - Bilanzielle Abschreibungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
15 - Transferaufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
16 - Sonstige ordentliche Aufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
17 = Ordentliche Aufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
18 = Ordentliches Ergebnis (= Zeilen 10 und 17)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
19 + Finanzerträge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
20 - Zinsen und sonstige Finanzaufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
21 = Finanzergebnis (= Zeilen 19 und 20)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
22 = Ergebnis der laufenden Verwaltungstätigkeit (= Zeilen 18 und 21)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
23 + Außerordentliche Erträge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
24 - Außerordentliche Aufwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
25 = Außerordentliches Ergebnis (= Zeilen 23 und 24)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
26 = Ergebnis - vor Berücksichtigung der internen Leistungsbeziehungen - (= Zeilen 22 und 25)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
27 + Erträge aus internen Leistungsbeziehungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
28 - Aufwendungen aus internen Leistungsbeziehungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
29 = Teilergebnis (= Zeilen 26, 27, 28)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
30 - Globaler Minderaufwand	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
31 = Jahresergebnis nach Abzug Globaler Minderaufwand (= Zeilen 30 und 31)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

FINANZRECHNUNG

Anlage I 3.

Produktber/Gesamt: P		Monatliche Werte: 12/2019		BAB-Version: 79		
Bezeichnung: Euregio Rhein-Waal		Aufgelaufene Werte: 01/2019 - 12/2019		Auswertungswährung: EUR		
Verantwortlicher:		Ansicht: Spalten individuell				
Ein- und Auszahlungsarten	Ergebnis des Vorjahres	Fortgeschriebener Ansatz des Haushaltsjahres	davon Ermächtigungsübertragungen aus dem Vorjahr	Ist-Ergebnis des Haushaltsjahres	Vergleich Ansatz/Ist (Sp. 4 ./ Sp. 2)	Ermächtigungsübertragungen in das Folgejahr
	1	2	3	4	5	6
1 Steuern und ähnliche Abgaben	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2 + Zuwendungen und allgemeine Umlagen	2.808.172,22	3.249.873,00	0,00	3.427.498,54	177.625,54	0,00
3 + Sonstige Transfereinzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4 + Öffentlich-rechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5 + Privatrechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6 + Kostenerstattungen, Kostenumlagen	117.409,08	177.705,00	0,00	135.960,01	-41.744,99	0,00
7 + Sonstige Einzahlungen	159.632,17	3.500,00	0,00	614.776,46	611.276,46	0,00
8 + Zinsen und sonstige Finanzeinzahlungen	28,89	100,00	0,00	113,29	13,29	0,00
9 = Einzahlungen aus laufender Verwaltungstätigkeit	3.085.242,36	3.431.178,00	0,00	4.178.348,30	747.170,30	0,00
10 - Personalauszahlungen	1.850.452,58	2.051.265,00	0,00	1.937.305,79	-113.959,21	0,00
11 - Versorgungsauszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12 - Auszahlungen für Sach- und Dienstleistungen	552.178,89	762.685,00	0,00	691.389,70	-71.295,30	0,00
13 - Zinsen und sonstige Finanzauszahlungen	15.070,25	5.837,00	0,00	5.579,17	-257,83	0,00
14 - Transferauszahlungen	0,00	40.000,00	0,00	8.233,88	-31.766,12	0,00
15 - Sonstige Auszahlungen	287.117,39	464.201,00	0,00	424.453,32	-39.747,68	0,00
16 = Auszahlungen aus laufender Verwaltungstätigkeit	2.704.819,11	3.323.988,00	0,00	3.066.961,86	-257.026,14	0,00
17 = Saldo aus laufender Verwaltungstätigkeit (= Zeilen 9 und 16)	380.423,25	107.190,00	0,00	1.111.386,44	1.004.196,44	0,00
18 + Zuwendungen für Investitionsmaßnahmen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19 + Einzahlungen aus der Veräußerung von Sachanlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20 + Einzahlungen aus der Veräußerung von Finanzanlagen	0,00	0,00	0,00	825.640,67	825.640,67	0,00
21 + Einzahlungen aus Beiträgen u.ä. Entgelten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22 + Sonstige Investitionseinzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
23 = Einzahlungen aus Investitionstätigkeit	0,00	0,00	0,00	825.640,67	825.640,67	0,00
24 - Auszahlungen f. d. Erwerb v. Grundstücken u. Gebäuden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25 - Auszahlungen für Baumaßnahmen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26 - Auszahlungen f. d. Erwerb v. bewegl. Anlagevermögen	-9.950,60	0,00	0,00	-13.848,58	-13.848,58	0,00
27 - Auszahlungen für den Erwerb von Finanzanlagen	-825.640,67	0,00	0,00	-825.640,67	-825.640,67	0,00
28 - Auszahlungen von aktivierbaren Zuwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29 - Sonstige Investitionsauszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30 = Auszahlungen aus Investitionstätigkeit	-835.591,27	0,00	0,00	-839.489,25	-839.489,25	0,00
31 = Saldo aus Investitionstätigkeit (= Zeilen 23 und 30)	-835.591,27	0,00	0,00	-13.848,58	-13.848,58	0,00
32 = Finanzmittelüberschuss/-fehlbetrag (= Zeilen 17 und 31)	-455.168,02	107.190,00	0,00	1.097.537,86	990.347,86	0,00
33 + Aufnahme und Rückflüsse von Darlehen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34 + Aufnahme von Krediten zur Liquiditätssicherung	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
35 - Tilgung und Gewährung von Darlehen	9.402,98	0,00	0,00	19.037,96	19.037,96	0,00
36 - Tilgung von Krediten zur Liquiditätssicherung	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
37 = Saldo aus Finanzierungstätigkeit	-9.402,98	0,00	0,00	-19.037,96	-19.037,96	0,00
38 = Änderung des Bestandes an eigenen Finanzmitteln (= Zeilen 32 und 37)	-464.571,00	107.190,00	0,00	1.078.499,90	971.309,90	0,00
39 + Anfangsbestand an Finanzmitteln	1.931.072,34	1.995.484,34	0,00	1.466.501,34	-528.983,00	0,00
40 + Veränderung des Bestandes an fremden Finanzmitteln	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
41 = Liquide Mittel (= Zeilen 38, 39 und 40)	1.466.501,34	2.102.674,34	0,00	2.545.001,24	442.326,90	0,00

TEILFINANZRECHNUNG

Anlage I 3.

A. Zahlungsnachweis

Produktber/Gesamt: P01		Monatliche Werte: 12/2019		BAB-Version: 79		
Bezeichnung: Innere Verwaltung		Aufgelaufene Werte: 01/2019 - 12/2019		Auswertungswährung: EUR		
Verantwortlicher:		Ansicht: Spalten individuell				
Ein- und Auszahlungsarten	Ergebnis des Vorjahres	Fortgeschriebener Ansatz des Haushaltsjahres	davon Ermächtigungsübertragungen aus dem Vorjahr	Ist-Ergebnis des Haushaltsjahres	Vergleich Ansatz/Ist (Sp. 4 ./ Sp. 2)	Ermächtigungsübertragungen in das Folgejahr
	1	2	3	4	5	6
Laufende Verwaltungstätigkeit						
1 Steuern und ähnliche Abgaben	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2 + Zuwendungen und allgemeine Umlagen	2.396.297,22	2.780.098,00	0,00	2.900.448,54	504.151,32	0,00
3 + Sonstige Transfereinzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4 + Öffentlich-rechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5 + Privatrechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6 + Kostenerstattungen, Kostenumlagen	117.409,08	177.705,00	0,00	135.960,01	18.550,93	0,00
7 + Sonstige Einzahlungen	2.304,10	3.500,00	0,00	50.631,97	48.327,87	0,00
8 + Zinsen und sonstige Finanzeinzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9 = Einzahlungen aus laufender Verwaltungstätigkeit	2.516.010,40	2.961.303,00	0,00	3.087.040,52	571.030,12	0,00
10 - Personalauszahlungen	1.850.452,58	2.051.265,00	0,00	1.937.305,79	-113.959,21	0,00
11 - Versorgungsauszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12 - Auszahlungen für Sach- und Dienstleistungen	552.178,89	762.685,00	0,00	691.389,70	-71.295,30	0,00
13 - Zinsen und sonstige Finanzauszahlungen	1.253,23	1.655,00	0,00	5.579,17	3.924,17	0,00
14 - Transferauszahlungen	0,00	40.000,00	0,00	8.233,88	-31.766,12	0,00
15 - Sonstige Auszahlungen	287.117,39	464.201,00	0,00	424.453,32	-39.747,68	0,00
16 = Auszahlungen aus laufender Verwaltungstätigkeit	2.691.002,09	3.319.806,00	0,00	3.066.961,86	-252.844,14	0,00
17 = Saldo aus laufender Verwaltungstätigkeit (= Zeilen 9 und 16)	-174.991,69	-358.503,00	0,00	20.078,66	823.874,26	0,00
Investitionstätigkeit						
Einzahlungen						
18 + aus Zuwendungen für Investitionsmaßnahmen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19 + aus der Veräußerung von Sachanlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20 + aus der Veräußerung von Finanzanlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
21 + aus Beiträgen u.ä. Entgelten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22 + Sonstige Investitionseinzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
23 Summe: (invest. Einzahlungen)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Auszahlungen						
24 - für den Erwerb von Grundstücken und Gebäuden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25 - für Baumaßnahmen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26 - für den Erwerb von beweglichem Anlagevermögen	-9.950,60	0,00	0,00	-13.848,58	-13.848,58	0,00
27 - für den Erwerb von Finanzanlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28 - von aktivierbaren Zuwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29 - Sonstige Investitionsauszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30 Summe: (invest. Auszahlungen)	-9.950,60	0,00	0,00	-13.848,58	-13.848,58	0,00
31 Saldo der Investitionstätigkeit (Einzahlungen ./ Auszahlungen)	-9.950,60	0,00	0,00	-13.848,58	-13.848,58	0,00

TEILFINANZRECHNUNG

Anlage I 3.

A. Zahlungsnachweis

Produktber/Gesamt: P16		Monatliche Werte: 12/2019			BAB-Version: 79	
Bezeichnung: Allgemeine Finanzwirtschaft		Aufgelaufene Werte: 01/2019 - 12/2019			Auswertungswährung: EUR	
Verantwortlicher:		Ansicht: Spalten individuell				
Ein- und Auszahlungsarten	Ergebnis des Vorjahres	Fortgeschriebener Ansatz des Haushaltsjahres	davon Ermächtigungsübertragungen aus dem Vorjahr	Ist-Ergebnis des Haushaltsjahres	Vergleich Ansatz/Ist (Sp. 4 ./ Sp. 2)	Ermächtigungsübertragungen in das Folgejahr
	1	2	3	4	5	6
Laufende Verwaltungstätigkeit						
1 Steuern und ähnliche Abgaben	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2 + Zuwendungen und allgemeine Umlagen	411.875,00	469.775,00	0,00	527.050,00	57.275,00	0,00
3 + Sonstige Transfereinzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4 + Öffentlich-rechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5 + Privatrechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6 + Kostenerstattungen, Kostenumlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7 + Sonstige Einzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8 + Zinsen und sonstige Finanzeinzahlungen	28,89	100,00	0,00	113,29	13,29	0,00
9 = Einzahlungen aus laufender Verwaltungstätigkeit	411.903,89	469.875,00	0,00	527.163,29	57.288,29	0,00
10 - Personalauszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11 - Versorgungsauszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12 - Auszahlungen für Sach- und Dienstleistungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13 - Zinsen und sonstige Finanzauszahlungen	13.817,02	4.182,00	0,00	0,00	-4.182,00	0,00
14 - Transferauszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15 - Sonstige Auszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16 = Auszahlungen aus laufender Verwaltungstätigkeit	13.817,02	4.182,00	0,00	0,00	-4.182,00	0,00
17 = Saldo aus laufender Verwaltungstätigkeit (= Zeilen 9 und 16)	398.086,87	465.693,00	0,00	527.163,29	61.470,29	0,00
Investitionstätigkeit						
Einzahlungen						
18 + aus Zuwendungen für Investitionsmaßnahmen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19 + aus der Veräußerung von Sachanlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20 + aus der Veräußerung von Finanzanlagen	0,00	0,00	0,00	825.640,67	825.640,67	0,00
21 + aus Beiträgen u.ä. Entgelten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22 + Sonstige Investitionseinzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
23 Summe: (invest. Einzahlungen)	0,00	0,00	0,00	825.640,67	825.640,67	0,00
Auszahlungen						
24 - für den Erwerb von Grundstücken und Gebäuden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25 - für Baumaßnahmen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26 - für den Erwerb von beweglichem Anlagevermögen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27 - für den Erwerb von Finanzanlagen	-825.640,67	0,00	0,00	-825.640,67	-825.640,67	0,00
28 - von aktivierbaren Zuwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29 - Sonstige Investitionsauszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30 Summe: (invest. Auszahlungen)	-825.640,67	0,00	0,00	-825.640,67	-825.640,67	0,00
31 Saldo der Investitionstätigkeit (Einzahlungen ./ Auszahlungen))	-825.640,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

TEILFINANZRECHNUNG

Anlage I 3.

A. Zahlungsnachweis

Produktber/Gesamt: P90		Monatliche Werte: 12/2019		BAB-Version: 79		
Bezeichnung: Fremdproj.Durchlauf		Aufgelaufene Werte: 01/2019 - 12/2019		Auswertungswährung: EUR		
Verantwortlicher:		Ansicht: Spalten individuell				
Ein- und Auszahlungsarten	Ergebnis des Vorjahres	Fortgeschriebener Ansatz des Haushaltsjahres	davon Ermächtigungsübertragungen aus dem Vorjahr	Ist-Ergebnis des Haushaltsjahres	Vergleich Ansatz/Ist (Sp. 4 ./ Sp. 2)	Ermächtigungsübertragungen in das Folgejahr
	1	2	3	4	5	6
Laufende Verwaltungstätigkeit						
1 Steuern und ähnliche Abgaben	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2 + Zuwendungen und allgemeine Umlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 + Sonstige Transfereinzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4 + Öffentlich-rechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5 + Privatrechtliche Leistungsentgelte	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6 + Kostenerstattungen, Kostenumlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7 + Sonstige Einzahlungen	157.328,07	0,00	0,00	564.144,49	564.144,49	0,00
8 + Zinsen und sonstige Finanzeinzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9 = Einzahlungen aus laufender Verwaltungstätigkeit	157.328,07	0,00	0,00	564.144,49	564.144,49	0,00
10 - Personalauszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
11 - Versorgungsauszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12 - Auszahlungen für Sach- und Dienstleistungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13 - Zinsen und sonstige Finanzauszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
14 - Transferauszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15 - Sonstige Auszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16 = Auszahlungen aus laufender Verwaltungstätigkeit	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
17 = Saldo aus laufender Verwaltungstätigkeit (= Zeilen 9 und 16)	157.328,07	0,00	0,00	564.144,49	564.144,49	0,00
Investitionstätigkeit						
Einzahlungen						
18 + aus Zuwendungen für Investitionsmaßnahmen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
19 + aus der Veräußerung von Sachanlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
20 + aus der Veräußerung von Finanzanlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
21 + aus Beiträgen u.ä. Entgelten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
22 + Sonstige Investitionseinzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
23 Summe: (invest. Einzahlungen)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Auszahlungen						
24 - für den Erwerb von Grundstücken und Gebäuden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
25 - für Baumaßnahmen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26 - für den Erwerb von beweglichem Anlagevermögen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
27 - für den Erwerb von Finanzanlagen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28 - von aktivierbaren Zuwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29 - Sonstige Investitionsauszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30 Summe: (invest. Auszahlungen)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31 Saldo der Investitionstätigkeit (Einzahlungen ./ Auszahlungen)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Produktber/Gesamt: P01		Monatliche Werte: 12/2019			BAB-Version: 79		
Bezeichnung: Innere Verwaltung		Aufgelaufene Werte: 01/2019 - 12/2019			Auswertungswährung: EUR		
Verantwortlicher:		Ansicht: Spalten individuell					
Investitionsmaßnahmen	Ergebnis des Vorjahres	Fortgeschriebener Ansatz des Haushaltsjahres	davon Ermächtigungsübertragungen aus dem Vorjahr	Ist-Ergebnis des Haushaltsjahres	Vergleich Ansatz/Ist (Sp. 4 ./ Sp. 2)	Ermächtigungsübertragungen in das Folgejahr	
	1	2	3	4	5	6	
Investitionsmaßnahmen oberhalb der festgesetzten Wertgrenzen							
Maßnahme:							
+ Einzahlungen aus Investitionszuwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- Auszahlungen für den Erwerb von Grundstücken und Gebäuden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- Auszahlungen für Baumaßnahmen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Saldo: (Einzahlungen ./ Auszahlungen)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Weitere Maßnahmen:							
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Investitionsmaßnahmen unterhalb der festgesetzten Wertgrenzen							
Summe der investiven Einzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Summe der investiven Auszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Saldo: (Einzahlungen ./ Auszahlungen)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

Anhänge

Produktber/Gesamt: P16		Monatliche Werte: 12/2019			BAB-Version: 79		
Bezeichnung: Allgemeine Finanzwirtschaft		Aufgelaufene Werte: 01/2019 - 12/2019			Auswertungswährung: EUR		
Verantwortlicher:		Ansicht: Spalten individuell					
Investitionsmaßnahmen	Ergebnis des Vorjahres	Fortgeschriebener Ansatz des Haushaltsjahres	davon Ermächtigungsübertragungen aus dem Vorjahr	Ist-Ergebnis des Haushaltsjahres	Vergleich Ansatz/Ist (Sp. 4 ./ Sp. 2)	Ermächtigungsübertragungen in das Folgejahr	
	1	2	3	4	5	6	
Investitionsmaßnahmen oberhalb der festgesetzten Wertgrenzen							
Maßnahme:							
+ Einzahlungen aus Investitionszuwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- Auszahlungen für den Erwerb von Grundstücken und Gebäuden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
- Auszahlungen für Baumaßnahmen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Saldo: (Einzahlungen ./ Auszahlungen)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Weitere Maßnahmen:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Investitionsmaßnahmen unterhalb der festgesetzten Wertgrenzen							
Summe der investiven Einzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Summe der investiven Auszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Saldo: (Einzahlungen ./ Auszahlungen)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

TEILFINANZRECHNUNG							Anlage I 3.	
B. Nachweis einzelner Investitionsmaßnahmen								
Produktber/Gesamt: P90			Monatliche Werte: 12/2019			BAB-Version: 79		
Bezeichnung: Fremdproj.Durchlauf			Aufgelaufene Werte: 01/2019 - 12/2019			Auswertungswährung: EUR		
Verantwortlicher:			Ansicht: Spalten individuell					
Investitionsmaßnahmen	Ergebnis des Vorjahres	Fortgeschriebener Ansatz des Haushaltsjahres	davon Ermächtigungsübertragungen aus dem Vorjahr	Ist-Ergebnis des Haushaltsjahres	Vergleich Ansatz/Ist (Sp. 4 ./ Sp. 2)	Ermächtigungsübertragungen in das Folgejahr		
	1	2	3	4	5	6		
Investitionsmaßnahmen oberhalb der festgesetzten Wertgrenzen								
Maßnahme:								
+ Einzahlungen aus Investitionszuwendungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
- Auszahlungen für den Erwerb von Grundstücken und Gebäuden	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
- Auszahlungen für Baumaßnahmen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Saldo: (Einzahlungen ./ Auszahlungen)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Weitere Maßnahmen:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Investitionsmaßnahmen unterhalb der festgesetzten Wertgrenzen								
Summe der investiven Einzahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Summe der investiven Auszahlungen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Saldo: (Einzahlungen ./ Auszahlungen)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		

Übersicht über die Entwicklung des Eigenkapitals und des Anteils des Eigenkapitals an der Bilanzsumme 2019								
Haushalts-	Allgem. Rücklage	Ausgleichsrücklage	Ergebnisrücklage	Vorgetragener	Jahresüberschuss	Eigenkapital	Bilanzsumme am	Anteil des Eigen-
	am 31.12.	am 31.12.	am 31.12.	Jahresfehlbetrag	Jahresfehlbetrag	am 31.12.	am 31.12.	Kapitals an der
	In TEUR	In TEUR	In TEUR	In TEUR	am 31.12.	In TEUR	In TEUR	Bilanzsumme
					In TEUR			In %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2005	925	133			53	1.111	3.321	33
2006	978	133			-52	1.059	3.269	32
2007	978	81			47	1.106	3.463	32
2008	978	128			166	1.272	3.497	36
2009	1139	133			22	1.294	3.380	38
2010	1161	133			-5	1.289	3.686	35
2011	1161	128			10	2.563	4.119	62
2012	881	418			3	1.302	3.652	36
2013	881	420			6	1.307	3.658	36
2014	881	426			6	1.313	3.664	36
2015	881	432			1	1.315	3.707	35
2016	881	433			0	1.315	3.739	35
2017	881	434			145	1.460	3.913	37
2018	973	486			-1	1.459	4.166	35
2019	973	485			192	1.650	5.265	31
2020	973	677			9	1.659	5.274	31

Verbindlichkeitspiegel

Euregio Rhein-Waal					Anlage I 4.c
47533 Kleve					
Art der Verbindlichkeiten	Gesamtbetrag des Haushaltsjahres 2021	mit einer Restlaufzeit von			Gesamt- betrag des Vorjahres 2020
		bis zu 1 Jahr	1 bis 5 Jahre	mehr als 5 Jahre	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
	1	2	3	4	5
1. Anleihen					
2. Verbindlichkeiten aus Krediten für Investitionen	57.871,49	20.826,36	37.045,13		77.783,58
2.1 von verbundenen Unternehmen					
2.2 von Beteiligungen					
2.3 von Sondervermögen					
2.4 vom öffentlichen Bereich					
2.4.1 vom Bund					
2.4.2 vom Land					
2.4.3 von Gemeinden (GV)					
2.4.4 von Zweckverbänden					
2.4.5 vom sonstigen öffentlichen Bereich	57.871,49	20.826,36	37.045,13		77.783,58
2.4.6 von sonstigen öffentlichen Sonderrechnungen					
2.5 vom privaten Kreditmarkt					
2.5.1 von Banken und Kreditinstituten					
2.5.2 von übrigen Kreditgebern					
3. Verbindlichkeiten aus Krediten zur Liquiditätssicherung					
3.1 vom öffentlichen Bereich					
3.2 vom privaten Kreditmarkt					
4. Verbindlichkeiten aus Vorgängen, die Kreditaufnahmen wirtschaftlich gleichkommen					
5. Verbindlichkeiten aus Lieferungen und Leistungen	919.098,00	919.098,00			673.435,00
6. Verbindlichkeiten aus Transferleistungen	151.876,00	151.876,00			109.518,00
7. Sonstige Verbindlichkeiten	364.922,00	364.922,00			447.421,00
8. Summe aller Verbindlichkeiten	1.493.767,49	1.456.722,36	37.045,13		1.308.157,58
Nachrichtlich anzugeben:					
<i>Es bestehen keine Haftungsverhältnisse aus der Bestellung von Sicherheiten.</i>					

Stellenplan 2021

Verg.-Gruppe Lohngruppe Sondertarif	Zahl der Stellen 2021	Zahl der Stellen 2020	Zahl der tats. besetzten Stellen am 30.06.2020	Erläuterungen entspricht
BBRA 15	1	1	1	TVÖD Entgeltgruppe 15
BBRA 12	2	2	2	TVÖD Entgeltgruppe 13
Sondertarif	2	2	0	indiv.Regelung
TVÖD Entgeltgruppe 14	1	1	1	BBRA13
TVÖD Entgeltgruppe 13	5	5	3	BBRA12
TVÖD Entgeltgruppe 12	3	3	4,23	BBRA 11
TVÖD Entgeltgruppe 11	5	5	4,51	BBRA 11
TVÖD Entgeltgruppe 10	3	3	1,5	BBRA 10
TVÖD Entgeltgruppe 9c			1	BBRA 9
TVÖD Entgeltgruppe 9b	3	3	2	BBRA 9
TVÖD Entgeltgruppe 9a	0,8	0,8	0,62	BBRA 9
TVÖD Entgeltgruppe 8	3	3	1,82	BBRA 8
TVÖD Entgeltgruppe 7	2	2	2	BBRA 7
Gesamt	30,8	30,8	24,68	
Auszubildende	1	1	1	
Sondertarif Hausmeister	0,4	0,4	0,25	
Sondertarif Euregio Ambassadeur	0,4	0,4	0	
Gesamt	32,6	32,6	25,93	

Personeelsaangelegenheden

Contractverlenging van de secretaris en de plaatsvervanger

Conform §7.f. van de Statuten van de Euregio Rijn-Waal benoemt de Euregioraad een secretaris in hoofdfunctie voor de duur van 6 jaar alsmede een plaatsvervanger. Een Nederlandse secretaris heeft een Duitse plaatsvervanger, een Duitse secretaris heeft een Nederlandse plaatsvervanger. Herbenoeming is toegestaan.

In de Euregioraadsvergadering van 26 november 2014 werd Sjaak Kamps met ingang van 01-04-2015 tot secretaris in hoofdfunctie van de Euregio Rijn-Waal benoemd. Andreas Kochs werd tot plaatsvervanger benoemd.

Sjaak Kamps werkt sinds 1991 voor de Euregio Rijn-Waal. Eerst als coördinator van het Interreg-Programma en van 1999–2009 als plaatsvervangend secretaris met de toenmalige secretaris Erwin Schmitz. Vanaf 01-04-2009 is hij als secretaris in hoofdfunctie voor de Euregio Rijn-Waal actief.

Andreas Kochs werkt sinds 1997 bij de Euregio Rijn-Waal als projectcoördinator in het Interreg-Programma en sinds 01-04-2009 tegelijkertijd als plaatsvervangend secretaris.

Op 01-04-2021 eindigt de ambtsperiode van zes jaar van de secretaris in hoofdfunctie. Sjaak Kamps is voor een verdere ambtsperiode beschikbaar.

Het Dagelijks Bestuur heeft zich in de vergadering van 9 oktober 2020 eenstemmig uitgesproken voor een verlenging van de ambtsperiode van Sjaak Kamps als secretaris van de Euregio Rijn-Waal tot 1 april 2027. Andreas Kochs wordt voor dezelfde periode als plaatsvervanger voorgesteld.

Besluitvoorstel

De Euregioraad besluit, het contract met Sjaak Kamps als secretaris te verlengen tot 1 april 2027 met gelijktijdige verlenging van de functie van plaatsvervanger door Andreas Kochs.

Mededelingen

Corona-ontwikkelingen

Het Corona-virus heeft grote gevolgen voor de mensen en ondernemers en zet het zorgsysteem en de economie, ook in onze Euregio, sterk onder druk.

Tegelijkertijd maakt de corona-crisis nogmaals het belang van grensoverschrijdende en Europese samenwerking en afstemming met name op het gebied van zorg, veiligheid en arbeidsmarkt, duidelijk.

Op initiatief van Armin Laschet, de minister-president van de deelstaat Nordrhein-Westfalen, is een Cross Border Taskforce Corona met de regeringen van Nederland, België en Nordrhein-Westfalen opgericht, met het doel de maatregelen te coördineren en af te stemmen en eenduidig te communiceren. Deze intensieve uitwisseling, waar ook de Euregio's bij betrokken zijn, heeft er toe geleid, dat de grens tussen Duitsland en Nederlands, anders als veel andere Europese binnengrenzen niet gesloten werd.

De verschillende regelingen in Duitsland en Nederland leidden desondanks vaak tot onzekerheid onder de inwoners van de grensstreek. De GrensInfoPunten hebben meteen in maart op de gezamenlijke website www.grenzinfo.eu een corona-portal ingericht, waarop alle informatie voor grenspendelaars en ondernemers beschikbaar wordt gesteld.

Aanvullend daarop informeert de Euregio Rijn-Waal op www.euregio.org/corona-update dagelijks over de nieuwe aantallen besmettingen in haar werkgebied en wordt tweetalig geïnformeerd over de regelingen en maatregelen in Nederland en Nordrhein-Westfalen. De websites worden zeer goed bezocht. Naar aanleiding van de nieuwe regels m.b.t. de meldplicht van begin oktober hebben alleen al meer dan 10.000 mensen de deze pagina bezocht.

Reactie gezamenlijke brief van de Euregio's m.b.t. corona-gerelateerde grenspendelonderwerpen (bijgevoegd)

De vijf D-NL(-B) Euregio's hebben op 8 mei de verantwoordelijke Duitse, Nederlandse en Belgische ministers over de situatie van grenspendelaars en ondernemers in de Duits-Nederlands-Belgische grensregio geïnformeerd. Voor de Duits-Nederlands grensregio waren met name de regelingen voor ZZP'ers problematisch.

De Nederlandse staatssecretaris B. van 't Woud heeft op 24 september gereageerd. De staatssecretaris deelt in dit schrijven mee, dat de Nederlandse TOZO-regeling helaas niet ook voor Nederlandse ZZP'ers die in Duitsland wonen, uitgebreid kan worden, aangezien deze regeling een vorm van bijstand is en bijstand aan het EU-woonland gekoppeld is. De Europese Commissie heeft echter op 21 augustus laten weten, dat de TOZO-regeling als vorm van een sociale uitkering gezien dient te worden. In dit geval zouden ook in Nederland geregistreerde ZZP'ers, die in Duitsland woonachtig zijn, aanspraak kunnen maken op de volledige TOZO-regeling. Dit thema wordt dus nog vervolgd.

Reactie op Euregio-schrijven m.b.t. Oost-Europese arbeidsmigranten (bijgevoegd)

In de Euregioraadsvergadering van 4 juni heeft de Euregioraad besloten, om een dringend appel te reichten aan minister-presidenten van Nordrhein-Westfalen en Nederland met het verzoek om maatregelen ter bescherming van de Oost-Europese uitzendkrachten te nemen. Naar aanleiding van dit besluit hebben de voorzitter en de secretaris op 8 juni een dienovereenkomstig schrijven verstuurd.

De Nederlandse minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Wouter Koolmees, heeft op 24 juli gereageerd. De minister deelt in zijn antwoordbrief mee, dat de Nederlandse veiligheidsregio's op dit moment samen met de nationale toezichthouders en vakministeries een samenwerkingsplatform inrichten, waarin op nationaal niveau de coördinatie tussen de operationele partners plaatsvindt, informatie gedeeld en analyses uitgevoerd kunnen worden. Zo kunnen bijvoorbeeld sectoren geïdentificeerd worden met een hoog risico voor een coronavirus-infectie en waarin veel arbeidsmigranten werkzaam zijn. Gezien de

grensoverschrijdende aspecten rondom de arbeidsmigranten zal het samenwerkingsplatform ook actief het contact met buitenlandse autoriteiten, in het bijzonder in Duitsland, zoeken.

Bovendien worden de mogelijkheden voor een volledige en actuele registratie van de arbeidsmigranten in de Nederlandse "Basis Registratie Personen" onderzocht, vanzelfsprekend rekening houdend met de geldende Europese wet- en regelgeving.

Afsluitend wijst de minister op de reeds bestaande goede contacten tussen de overheden in Nederland en Nordrhein-Westfalen (en Niedersachsen en België) tijdens de COVID-19-crisis, die er aan bijdragen, dat ment tijdens, maar ook nadien goed kan samenwerken om de positie van arbeidsmigranten te versterken.

Onderzoeksproject COVID-19 en arbeidsmigranten van de Radboud Universiteit

De Radboud Universiteit Nijmegen zal in het kader van het tweejarige project „Migranten in de frontlinie. De effecten van de COVID-19 maatregelen voor arbeidsmigranten in cruciale sectoren” onderzoeken, hoe arbeidsmigranten, asielzoekers en niet-geregistreerde mensen in Nederland door de COVID-19-maatregelen getroffen worden.

Omdat niet alleen de situatie in Nederland geanalyseerd wordt, maar ook de situatie in België en Duitsland, meer specifiek in Nordrhein-Westfalen, heeft de Radboud Universiteit de Euregio Rijn-Wal verzocht om als lid van de klankbordgroep aan het project deel te nemen en bovendien contactpersonen uit zowel de particuliere als overheidssector te bemiddelen.

Gezien de situatie van de Oost-Europese arbeidsmigranten in de Euregio Rijn-Waal, die door de corona-situatie nog acuter is geworden, heeft de Euregio Rijn-Waal haar medewerking toegezegd.

Besluitvoorstel:

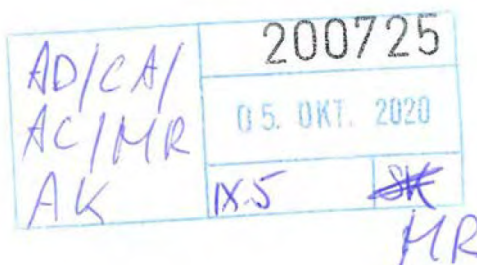
Ter kennisneming

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Euregio Rijn-Waal

t.a.v. S. Kamps
Postbus 220
7040 AE 's-Heerenberg
NEDERLAND

Onze referentie
2020-0000126978

Kopie aan
Alle Euregio-directeuren langs de
Nederlands-Duitse grens

Bijlage(n)
Reactie op Notitie knelpunten
TOZO, Soforthilfe en crisis-
overbruggingsrecht

Datum **24 SEP 2020**
Betreft Reactie op gezamenlijke brief Euregio's dd. 8 mei

Geachte directeuren van EUREGIO, Euregio Maas-Rijn, Euregio rijn-maas-noord,
Euregio Rijn-Waal en Eems Dollard Regio,

Op 8 mei 2020 stuurde u gezamenlijk een brief aan verschillende bewindslieden
uit België, Duitsland en Nederland.

U verwelkomt in uw brieven de inspanningen die tot dusver in België, Duitsland en
Nederland waren gedaan om met uitgebreide financiële hulppakketten de
gevolgen te verzachten van de maatregelen die in de Coronacrisis zijn genomen.
Tegelijkertijd vroeg u aandacht voor burgers die hier niet voor in aanmerking
komen omdat ze in het ene land wonen en in het andere werken.

Ik wil u bedanken voor uw brief, waarin u vriendelijk doch dringend verzoekt
verbinding te zoeken met andere landen om samen aan een oplossing te werken.
U stuurde de brief in een tijd waarop mijn voorganger volop in gesprek was met
de Staten-Generaal over de details van de opgezette steunmaatregelen en er
gesprekken werden gevoerd met België en Duitsland over hoe de positie van
grensovernemers te verbeteren. Het was de bedoeling om eerst de resultaten
van deze besprekingen af te wachten voordat richting u gereageerd zou worden.
In de bijlage ga ik hier nader op in.

Het is van belang dat buurlanden samenwerken. Ik wijs u er dan ook graag op dat
de drie landen nauw contact met elkaar onderhouden om informatie en
beslissingen uit te wisselen. Deze samenwerking vindt plaats in verschillende
gremia en op verschillende niveaus. Ter bevordering en stroomlijning van de
coördinatie in relatie tot de grensregio's is verder de tijdelijke 'Taskforce
Grensoverschrijdende Samenwerking Corona' opgericht. Deze taskforce is
ondersteunend aan de nationale crisisstructuren en bouwt voort op de bestaande
grensoverschrijdende samenwerkingsstructuren tussen Nederland, België en de
Duitse deelstaten Noordrijn-Westfalen en Nedersaksen.

Binnen dit kader willen we de samenwerking tussen uw organisaties ook prijzen.
De door u gedeelde signalen helpen ons de situatie te monitoren.

Tegelijkertijd attenderen wij u op het onderscheid in nationale bevoegdheden. Elk
land heeft eigen inschattingen gemaakt vanuit bestaande nationale voorzieningen,
nationale kenmerken en hun oordeel over urgentie en uitvoerbaarheid. Dit heeft
geresulteerd in verschillende regelingen met verschillende kenmerken en

voorwaarden. Nederland heeft gekozen voor een breed steun- en herstelpakket om banen te behouden en de economische gevolgen te beperken. Dit neemt niet weg dat samenwerking kan zorgen voor een verfijning van voorzieningen. In dat kader vraagt u ons om regionale overgangso oplossingen te vinden. Daar waar die mogelijk waren, hebben we die ook doorgevoerd, zoals het niet langer verplicht opnemen van een Nederlands rekeningnummer bij een NOW-aanvraag. Ook is de doelgroep van de Tozo uitgebreid¹ waardoor zelfstandigen die in Nederland wonen en het bedrijf hebben in het buitenland (binnen de EU, EER, Zwitserland) ook voor de Tozo in aanmerking kunnen komen voor bijstand voor levensonderhoud en in de spiegelbeeldige situatie zelfstandigen die in het buitenland (binnen de EU, EER, Zwitserland) wonen en het bedrijf in Nederland hebben in aanmerking kunnen komen voor de Tozo lening bedrijfskapitaal. Daartoe is de oorspronkelijke Tozo bij regeling van 29 april 2020 verruimd naar aanleiding van signalen dat zelfstandigen die in het ene land wonen en in het andere het bedrijf hebben nergens voor in aanmerking zouden komen. Bij de verruiming van de Tozo is van belang voor ogen te houden dat de Tozo sociale bijstand is en dat sociale bijstand -anders dan uitkeringen voor sociale zekerheid- niet wordt geëxporteerd. Het woonlandbeginsel wordt gehanteerd. Er is daarnaast geen objectieve rechtvaardiging om enkel zelfstandigen woonachtig in België en Duitsland toegang te geven tot de Tozo maar zelfstandigen uit andere EU-landen, de EER en Zwitserland niet. Dit houdt in dat er dus voor Nederland geen mogelijkheid is om alléén zelfstandig ondernemers woonachtig in België en Duitsland toegang te verlenen tot de Tozo uitkering. In dat geval moet er ook toegang worden verleend aan zelfstandig ondernemers uit alle EU-lidstaten, de EER en Zwitserland die in Nederland het bedrijf voeren en aldaar woonachtig zijn.

U heeft de belangrijkste kwesties en knelpunten uitvoerig beschreven in afzonderlijke bijlagen. In de bijlage bij deze brief treft u mijn reactie aan op de Notitie 'TOZO, Soforthilfe en Crisisoverbruggingsrecht'. Hieruit blijkt dat gesprekken met onze buurlanden het nodige hebben opgeleverd.

Tenslotte biedt u in uw brief uw steun en medewerking aan. Graag ga ik in op dat aanbod. Daartoe doe ik u het verzoek om zo spoedig mogelijk informatie te verzamelen over de precieze aantallen en kenmerken van de groep zelfstandige grensondernemers die door gemis aan maatregelen van landelijke steun- en herstelpakketten het hardst getroffen wordt en daardoor mogelijk terug moet vallen op het laatste vangnet van de reguliere sociale bijstand in het land waar zij woonachtig is. Deze informatie is waardevol voor Nederland, België en Duitsland en kan helpen om de steunmaatregelen te blijven finetunen. Het gaat mij concreet om gedetailleerde informatie in de vorm van eventuele gemeenschappelijke kenmerken van en de aard van de problematiek en de ernst van de inkomstenva l van deze groep die zich wendt tot de Euregio's. Hiermee kunnen mijn ambtsgenoten en ik de problematiek beter in kaart brengen.

Met vriendelijke groet,
de Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

B. van 't Wout

¹ Stcrt 2020, 24833

Bijlage

Reactie op Notitie knelpunten TOZO, Soforthilfe en crisis-overbruggingsrecht

Inleiding

De notitie "TOZO, Soforthilfe en Crisis-overbruggingsrecht" bevat een analyse van de kenmerken van de verschillende crisismaatregelen. Het vermeldt een aantal knelpunten die grensoverschrijdende ondernemers tijdens de coronacrisis ervaren.

Lidstaten hanteren verschillende criteria voor de geïntroduceerde of versoepelde voorzieningen. Het kan dan gaan om inkomensondersteuning, bedrijfsleningen en eenmalige giften. Deze verschillende soorten regelingen moeten in onderling verband gezien worden. Het is van belang dat naar het geheel aan maatregelen gekeken wordt en dat, bijvoorbeeld, niet enkel de ene bedrijfslening met de andere wordt vergeleken. Zo is de in Nederland beschikbare gift (TOGS en TVL MKB) ook van belang, terwijl ik die niet terugzie in het door u gegeven overzicht van de maatregelen. Onderstaand treft u een beknopte reactie op uw analyse.

Wonen in Duitsland, bedrijf in Nederland

Het is onjuist dat ondernemers woonachtig in Duitsland met een bedrijf in Nederland enkel in aanmerking komen voor de Tozo-lening bedrijfskapitaal. Ondernemers die in Duitsland wonen en in Nederland hun bedrijf hebben gevestigd kunnen aanspraak maken op de door Nederland uitgekeerde eenmalige giften uit de TOGS- en de (later geïntroduceerde) TVL-regeling, mits zij aan de overige voorwaarden voldoen. Op de websites van de Rijksoverheid², de Rijksdienst voor ondernemend Nederland³ en de Kamer van Koophandel⁴ is meer informatie te vinden over deze regelingen.

Tevens geeft u aan dat het denkbaar is dat sommige ondernemers die nog geen permanent verblijfsrecht in Duitsland hebben, geen aanspraak kunnen maken op de versoepelde bijstand, Arbeitslosengeld II. Dit punt is besproken met de Duitse autoriteiten. Hier is over teruggekoppeld aan de Tweede Kamer. Zie het Kamerstuk II, 2019-2020, 32851, nr. 64⁵ (dd. 1 juli 2020). Hierin is onder andere het volgende opgenomen:

"Duitsland hanteert een strikt beleid als een beroep op sociale bijstand wordt gedaan door een persoon die daar nooit (als werknemer of als zelfstandige) heeft gewerkt en er nog geen duurzaam verblijfsrecht heeft (verblijf van 5 jaar of meer). Er wordt in principe slechts gedurende 1 maand een minimum-uitkering verstrekt. Er wordt niet gekeken naar de oorzaak van de vraag om bijstand, er vindt dus geen individuele (proportionaliteits) toets plaats. Feitelijk betekent dit dat de EU-burger het gastland Duitsland zal moeten verlaten en terug zal moeten keren naar de eigen lidstaat. Los van de federale wetgeving gaan gemeenten, waar de sociale bijstand moet worden aangevraagd, vaak soepeler om met de regels als zij vinden dat er sprake is van een schrijnend geval".

Wonen in Nederland, bedrijf in Duitsland

De conclusie dat ondernemers die onder deze groep vallen mogelijk aanspraak kunnen maken op een Nederlandse Tozo-uitkering en de Duitse eenmalige hulp, is

² <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiele-regelingen/overzicht-financiele-regelingen>

³ <https://www.rvo.nl>

⁴ <https://www.kvk.nl/corona/het-coronavirus-check-hier-je-regelingen/>

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/07/01/kamerbrief-over-grensondernemers-en-coronaregelingen>

juist. De Tozo is versoepeld⁶ voor ondernemers woonachtig in Nederland en die een bedrijf hebben in de EU-lidstaten, EER-lidstaten en Zwitserland. Voor deze groep wijst u geen knelpunt aan.

Wonen in België, bedrijf in Nederland

U geeft aan dat personen die in België wonen met een bedrijf in Nederland geen Belgisch crisis-overbruggingsrecht kunnen aanvragen. Ook kunnen zij geen TOZO-bijstandsuitkering aanvragen omdat ze niet in Nederland wonen. Deze conclusie is juist maar niet volledig. Ook voor deze groep geldt dat ze mogelijk aanspraak kan maken op Nederlandse eenmalige giften: de TOGS en de (later geïntroduceerde) TVL MKB.

De notitie stelt de vervolgvraag of deze ondernemers recht hebben op het Belgische leefloon. Deze regeling is niet versoepeld. Ondernemers hebben er enkel recht op als ze voldoen aan de reguliere voorwaarden. De conclusie uit de notitie is daarmee juist. Het eerdergenoemde Tweede Kamerstuk (2019-2020, 32851, nr. 64) licht ook toe wat uit de verkenning met België is voortgevloeid in het kader van het verbeteren van de situatie van grensondernemers. Hierin is onder andere het volgende opgenomen:

"In de overleggen die hebben plaatsgevonden heeft België aangegeven geen reden te zien om het "tijdelijk overbruggingsrecht voor zelfstandigen" te versoepelen, aangezien België de toekenningsvoorwaarden van deze sociale uitkering al heeft versoepeld om zelfstandigen die in België onderworpen zijn aan het sociaal statuut der zelfstandigen, maar in Nederland wonen in aanmerking te brengen voor de regeling. Zij zien ook geen reden hun bijstandsregeling "leefloon" te versoepelen aangezien België andere en specifieke tijdelijke crisismaatregelen in het leven geroepen heeft om de zelfstandigen of andere ondernemers die de Belgische economie ondersteunen te helpen. De Belgische ambtenaren hebben wel aangegeven dat goede informatievoorziening over de andere Nederlandse coronamaatregelen van belang is voor de groep zelfstandigen die in België woonachtig is. Mijn ministerie heeft toegezegd meer informatie hierover te verstrekken. Ik heb verder de Belgische minister van Middenstand, Zelfstandigen, Kleine en middelgrote ondernemingen, Landbouw en Maatschappelijke Integratie aangeboden nader in gesprek te gaan over hoe we vanuit België en Nederland invulling geven aan onze verantwoordelijkheid voor de ondersteuning van zelfstandig ondernemers."

Wonen in Nederland, bedrijf in België

De conclusie stelt dat het goed mogelijk is dat hieronder vallende ondernemers door de hierboven genoemde verruiming van de Tozo aanspraak kunnen maken op zowel de Belgische als de Nederlandse inkomensvoorziening. Dat klopt. Hierbij moet wel de kanttekening worden geplaatst dat de Belgische inkomenshulp een voorliggende voorziening is, en deze daarom moet worden aangevraagd voordat er een beroep wordt gedaan op de Tozo-uitkering.

Verkenning van mogelijke oplossingsrichtingen

De notitie stelt de vraag of de Tozo-uitkering onder Verordening (EG) nr. 883/2004 valt (hierna: coördinatieverordening). Sociale bijstand (zoals de Tozo) valt niet binnen de werkingssfeer van de coördinatieverordening⁷. Om onder deze verordening te vallen moet de uitkering verbonden zijn met één van de sociale zekerheidsrisico's genoemd in artikel 3, eerste lid, van de coördinatieverordening (zoals ziekte, invaliditeit of werkloosheid). Dat is hier niet het geval gezien het doel en de voorwaarden van de regeling. De doelgroep van de Tozo bestaat uit zelfstandigen, die worden geconfronteerd met een financieel probleem als gevolg van de coronacrisis. Deze financiële problemen kunnen door allerlei oorzaken ontstaan. Het kan bijvoorbeeld gaan om zelfstandigen die door quarantaine,

⁶ Stcrt 2020, 24833

⁷ Artikel 3, vijfde lid, van de coördinatieverordening.

ziekenhuisopname, vermindering van opdrachten, of om andere redenen van economische, organisatorische of persoonlijke aard, als gevolg van de coronacrisis, hun activiteit volledig of gedeeltelijk onderbreken. Maar het kan ook gaan om zelfstandigen die hun activiteiten niet (volledig) onderbroken hebben, maar als gevolg van de Coronacrisis wel te maken hebben met inkomstenderving die heeft geleid tot een financieel probleem. De uitkering wordt betaald aan zelfstandigen in Nederland zonder voldoende bestaansmiddelen als een aanvulling tot het sociaal minimum en heeft daarom een algemeen karakter. Dat betekent dat er geen verplichting op grond van de coördinatieverordening is om ondernemers die in België of Duitsland wonen maar waarvan het bedrijf in Nederland is gevestigd, in aanmerking te laten komen voor de Tozo-uitkering voor levensonderhoud.

Gezien het bovenstaande is er geen aanleiding een andere afweging te maken ten aanzien van de toegang van niet in Nederland woonachtige zelfstandigen tot de Tozo-uitkering voor levensonderhoud. De niet in Nederland woonachtige zelfstandigen die in Nederland een bedrijf uitoefenen dienen zich voor sociale bijstand ter voorziening in het levensonderhoud te wenden tot hun woonland. Dit sluit aan bij het uitgangspunt dat elke lidstaat verantwoordelijk is voor de bijstandsregeling voor zijn eigen inwoners.

Tot slot nog een verwijzing voor nadere informatie naar de brieven van het ministerie van Sociale Zaken aan de Tweede Kamer van 24 april⁸ en 25 mei 2020⁹, evenals de al eerder genoemde brief van 1 juli¹⁰.

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/04/24/uitbreiding-doelgroep-tozo>

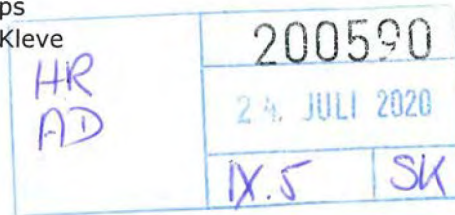
⁹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/05/25/antwoorden-op-kamervragen-over-kamerbrief-uitbreiding-doelgroep-tozo>

¹⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/07/01/kamerbrief-over-grensondernemers-en-coronaregelingen>

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

Geachte dhr Francken, dhr. Kamps
Emmericher Straße 24 D-47533 Kleve

Directie Internationale Zaken

Afdeling Europese
Aangelegenheden

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T +31(0)70 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

hr. M.G. Slaats
MSlaats@minszw.nl

Onze referentie

2020-0000096329

15 JUL 2020

Datum

Betreft Uw brief over Oost-Europese arbeidsmigranten dd 8
juni 2020

Geachte,

Dank voor uw brief van 8 juni jl. In uw brief maakt u uw zorgen kenbaar over de situatie van arbeidsmigranten. Ik deel uw zorgen op dit gebied.

In Nederland werken meer dan 400.000 arbeidsmigranten uit de Europese Unie die bijdragen aan de Nederlandse economie, vooral in sectoren zoals distributie, land- en tuinbouw, bouw, schoonmaak en vleesverwerkende industrie. Veel bedrijven zijn (deels) afhankelijk van arbeidsmigranten. Ook in economisch lastige tijden verandert dat niet. De recente uitbraken van het coronavirus, onder meer bij verschillende slachterijen, laten opnieuw de kwetsbare positie zien van arbeidsmigranten in Nederland. Zij werken, wonen en reizen dicht op elkaar en werken soms op verschillende locaties en zijn daarmee extra kwetsbaar voor besmetting met het virus. Daarnaast werken arbeidsmigranten vaak tegen minimale arbeidsvoorwaarden (zo'n 70 tot 80% werkt voor een uurloon lager dan 15 euro) en zij wonen in veel gevallen in door de werkgever, vaak het uitzendbureau, beschikbaar gestelde huisvesting met veel mensen dicht op elkaar en met een geregeld wisselende samenstelling.

Net als iedere andere werkende zouden arbeidsmigranten echter tegen goede arbeidsvoorwaarden en onder goede arbeidsomstandigheden in Nederland moeten kunnen werken. Daarom heeft het kabinet het Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten onder leiding van dhr. Roemer ingesteld om voorstellen te doen om de werk- en leefomstandigheden van arbeidsmigranten te verbeteren. Doel is dat het risico op coronabesmetting voor arbeidsmigranten op de korte termijn afneemt en dat de positie van arbeidsmigranten in Nederland op de langere termijn wordt versterkt. Daarom stimuleert het Aanjaagteam de samenwerking tussen betrokken partijen in Nederland en de buurlanden, vooral op regionaal, lokaal en sectoraal niveau, om wetgeving inclusief de coronamaatregelen te bevorderen bij werkgevers en detachings- en uitzendbureaus die werken met arbeidsmigranten. Het Aanjaagteam bestaat uit medewerkers van verschillende ministeries, de Inspectie SZW en het Openbaar Ministerie.

Recent heeft dit Aanjaagteam haar eerste aanbevelingen uitgebracht, die ik bijgevoegd heb bij deze brief, alsmede de reactie van het Kabinet op deze aanbevelingen. Een van de aanbevelingen die inmiddels geïmplementeerd is

betreft een samenwerkingsplatform. De veiligheidsregio's werken op dit moment samen met de landelijke toezichthouders en de meest betrokken departementen aan de inrichting van een samenwerkingsplatform waar op landelijk niveau afstemming zal plaatsvinden tussen de operationele partners, waar informatie zal worden gedeeld en waar analyses worden uitgevoerd, bijvoorbeeld om sectoren met een hoog risico op besmetting met het coronavirus en waar veel arbeidsmigranten werken te identificeren. Gezien de grensoverschrijdende aspecten van arbeidsmigratie zal het samenwerkingsplatform ook contacten onderhouden met buitenlandse autoriteiten, in het bijzonder de Duitse regionale overheden.

Daarnaast heeft het Aanjaagteam de aanbeveling opgenomen om met inachtneming van relevante Europese regels te werken aan een complete en actuele registratie van arbeidsmigranten in de Basis Registratie Personen.

Ook is er reeds goed contact tussen de autoriteiten van Nederland en Noordrijn-Westfalen (en ook Nedersaksen en België) om tijdens de COVID-19 crisis, maar ook daarna goed samen te werken bij het versterken van de positie van arbeidsmigranten.

Mede namens de minister van Economische Zaken en Klimaat, de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

de Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

Directie Internationale Zaken
Afdeling Europese
Aangelegenheden

15 JUL 2020

Onze referentie
2020-0000096329

Eindejaarsbijeenkomst en Euregio-Erepenning

De Eindejaarsbijeenkomst zou dit jaar op 14 december 2020 plaatsvinden.

Wegens de stijgende corona-aantallen heeft het Dagelijks Bestuur besloten om de Eindejaarsbijeenkomst dit jaar niet te laten plaatsvinden. Alternatief wordt er een videoboodschap van de voorzitter uitgesproken.

Wel wordt op 14 december de Euregio Rijn-Waal erepenning uitgereikt aan Marco Cillessen uit de Gemeente Berg en Dal voor zijn jarenlange verdiensten voor het gezamenlijk herdenken van de Tweede Wereldoorlog.

Verder worden de winnaars van de jaarlijkse fotowedstrijd gehuldigd. Thema is dit jaar "Samen sterker".

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming

Goedkeuring Euregionaal Mobiliteitsplan

De Euregioraad heeft in zijn vergadering van 28 november 2019 het secretariaat van de Euregio Rijn-Waal verzocht om een Euregionaal Mobiliteitsplan op te stellen, dat antwoord geeft op de uitdagingen op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid, waarmee de Euregio Rijn-Waal geconfronteerd wordt.

Het secretariaat heeft hieraan gevolg gegeven en een INTERREG-projectaanvraag voor het opstellen van een Euregionaal Mobiliteitsplan ingediend en de aanvraag ter instemming op 4 juni 2020 aan de Euregioraad voorgelegd. Deze INTERREG-aanvraag is op 8 oktober door de INTERREG-stuurgroep goedgekeurd, wat betekent dat nu met de uitvoering van het project kan worden begonnen.

Het Euregionale Mobiliteitsplan focust op het werkgebied van de Euregio Rijn-Waal en zal met behulp van een extern onderzoeksbureau worden opgesteld. In het Euregionale Mobiliteitsplan zal zowel gekeken worden naar het verkeer van personen alsook van goederen. Vanzelfsprekend zal ook gekeken worden naar de ontsluiting van de Euregio Rijn-Waal vanuit het omliggende gebied. Er zullen accenten gelegd worden op:

- a) Infrastructuur
- b) Openbaar Vervoer
- c) Alternatieve vormen van mobiliteit

Het Euregionaal mobiliteitsplan zal worden opgesteld door een extern bureau met nauwe betrokkenheid van de Euregio Rijn-Waal. Daartoe zullen een stuurgroep (met de financierende partners) en een klankbordgroep (met geïnteresseerden en belanghebbenden uit het gehele gebied) worden opgericht.

In overleg met het onderzoeksbureau zal gekozen worden voor een meersporige aanpak, bestaande uit 1) een deskresearch, waarbij de reeds bestaande, nationale, regionale en lokale mobiliteitsstudies en-visies onderzocht worden. Verder zullen er 2) zes regionale bijeenkomsten voor lokale en regionale politici en beleidsmedewerkers, vervoersbedrijven, concessieverleners etc. georganiseerd worden. Deze bijeenkomsten hebben tot doel om rechtstreeks te inventariseren, waar de leden en de overige stakeholders behoefte aan hebben en welke plannen, die uit de deskresearch naar voren zijn gekomen, op instemming van de betrokken en noodzakelijke partijen kunnen rekenen.

Afhankelijk van de inhoud en de opbrengst van deze beide stappen zullen in een tweede fase vier concrete cases verder worden uitgewerkt. Er zal per case onderzocht worden, welke partners, maatregelen en financiën nodig zijn, om de desbetreffende maatregel te realiseren. Doel van deze gedetailleerde uitwerkingen is het, dat de cases aansluitend buiten het kader van dit INTERREG-project om ook daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden. Daardoor, dat de cases gezamenlijk met alle betrokken partners en overheden worden uitgewerkt, wordt van te voren het benodigde draagvlak voor de daadwerkelijke realisatie geregeld, wat de uiteindelijke realisatie versneld.

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming

Euregionale Scholenwedstrijd

Nadat de Euregio Rijn-Waal in 2018 en 2019 succesvol een Euregionale Scholenwedstrijd heeft georganiseerd, waaraan in beide jaren ca. 500 leerlingen van ca. 30 Nederlandse en Duitse scholen deelnamen, plant de Euregio Rijn-Waal ook voor het schooljaar 2020-2021 een scholenwedstrijd. Het thema zal deze keer "Duurzaamheid" zijn.

Alle scholen van het voortgezet onderwijs in de Euregio Rijn-Waal worden uitgenodigd om deel te nemen. Voor de deelnemende schoolklassen wordt ook dit keer weer een workshop aangeboden, zodat de leerlingen ten eerste een deskundige begeleiding bij de realisatie van hun projectconcept krijgen en ten tweede hun kennis over het buurland verdiepen. Wegens de actuele corona-situatie zullen de workshops deze keer digitaal plaatsvinden. Voor de workshops wordt met het consortium van de Groen-Blauwe-Rijn-Alliantie samengewerkt. In april 2021 presenteren de leerlingen, als de situatie het toelaat, hun inzendingen tijdens een groots event aan de vakjury.

Voor de scholenwedstrijd heeft de Euregio Rijn-Waal ook deze keer een subsidie aangevraagd bij de Staatskanzlei NRW en het Nederlandse Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties.

De scholen ontvangen hierover zo snel mogelijk bericht. Deze informatie sturen wij ook naar onze lidorganisaties.

Besluitvoorstel:
Ter kennisneming

Uitslagen gemeenteraadsverkiezingen Nordrhein-Westfalen

Op 13 september vonden er verkiezingen voor de Burgemeester, gemeenteraad, Landrat en Kreistag in Nordrhein-Westfalen plaats.

Op zondag 27 september vond er een beslissende verkiezingsronde plaats in die gemeenten/steden/Kreise waar in de eerste ronde geen van de kandidaten een absolute meerderheid heeft behaald. De twee kandidaten met de meeste stemmen traden in deze beslissende ronde tegen elkaar aan. Dit betrof in de Euregio Rijn-Waal de gemeenten Bedburg-Hau, Düsseldorf, Emmerich, Kleve, Moers en Rheinberg en de Kreise Kleve en Wesel.

De resultaten van de gemeentelijke verkiezingen zijn bijgevoegd.

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming

Uitslagen gemeentelijke verkiezingen in NRW

Onderstaand vindt u de uitslagen van de gemeentelijke verkiezingen in de Duitse lidgemeenten van de Euregio Rijn-Waal.

Ergebnisse Kommunalwahlen in NRW

Untenstehend können Sie die Ergebnisse der Kommunalwahlen in den deutschen Mitgliedsgemeinden in der Euregio Rhein-Waal nachlesen.

Gemeenten / Gemeinden

Gemeinde Alpen

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl	
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%
CDU	55,1	-5,5	Thomas Ahls – CDU	55,1
GRÜNE	19,6	+6,4	Timo Aldenhoff – EB	22,5
SPD	15,6	-8,4	Peter Nienhaus – GRÜNE	15,5
FDP	9,1	+2,7	Moritz Vochtel – FDP	4,1
Die PARTEI	4,7	+4,7	Matthies Schuscik – Die PARTEI	2,8

Gemeinde Bedburg-Hau

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	%
				13,09	27,09
CDU	49,1	+3,7	Stephan Reinders – CDU	45,5	54,6
SPD	21,7	-6,3	Ursula Pitzner – EB	27,4	45,3
GRÜNE	19,8	+4,9	Stefan Veldmeijer – EB	27,1	
FDP	9,4	-2,3			

Gemeinde Hünxe

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl	
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%
CDU	31,3	-4,6	Dirk Buschmann – EB	65,9
SPD	31,2	+1,4	Volker Marquard – SPD	34,1
GRÜNE	13,3	+5,6		
EBH	14,3	+1,8		
FDP	9,9	+5,0		

Gemeinde Kranenburg

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl	
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%
CDU	39,6	-8,7	Ferdinand Böhmer – CDU	51,0
SPD	24,4	-6,9	M. Baumann-Mattäus – GRÜNE	29,2
GRÜNE	17,8	+6,4	Sandra Van der Zweep – WG	19,8
WG	12,2	-3,0		
FDP	6,0	+12,2		

Gemeinde Sonsbeck

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl	
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%
CDU	53,0	-2,4	Heiko Schmidt – CDU	76,4
GRÜNE	15,6	+6,5	Marc-Marius Baumgart – SPD	13,4
SPD	13,3	-3,8	Jürgen Kühne – FDP	10,2
B.I.S.	10,4	+1,5		
FDP	7,7	-1,9		

Gemeinde Uedem

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl	
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%
CDU	51,2	-2,1	Rainer Weber – CDU	67,6
GRÜNE	17,9	+6,8	Dominique Willing – GRÜNE	32,4
SPD	13,7	-9,2		
FDP	12,7	-0,0		
AfD	4,6	+4,6		

Gemeinde Weeze

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl	
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%
CDU	49,7	-9,0	Georg Koenen – EB	79,7
SPD	18,6	-6,4	Guido Gleißner – CDU	20,3
GRÜNE	17,8	+7,4		
FDP	13,9	+8,1		

- **Steden / Städte**

Landeshauptstadt Düsseldorf

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	%
CDU	33,4	-3,3	Stephan Keller – CDU	34,2	56,0
GRÜNE	24,0	+10,4	Thomas Geisel – SPD	26,3	44,0
SPD	17,9	-11,1	Stefan Engstfeld – GRÜNE	17,4	
FDP	9,2	+2,2	M.-A. Strack-Zimmermann – FDP	12,5	
Linke	4,1	-1,1			
AfD	3,6	+0,6			
Andere	7,9	+2,8			

Stadt Duisburg

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl	
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%
SPD	30,8	-10,1	Geen verkiezing / keine Wahl	
CDU	21,5	-3,3		
GRÜNE	17,7	+10,3		
AfD	9,3	+5,7		
Linke	5,5	-1,0		
FDP	3,1	+0,7		
Andere	12,1	-2,2		

Stadt Emmerich am Rhein

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	%
				13,09	27,09
CDU	40,4	-1,5	Peter Hinze – SPD	45,8	59,1
SPD	28,7	-0,2	Matthias Reintjes – CDU	36,2	40,8
GRÜNE	12,2	+6,1	Joachim Sigmund – BGE	7,9	
BGE	9,9	-8,8	Sabine Siebers – GRÜNE	6,5	
FDP	3,3	-0,2	Christopher Gietmann – AfD	2,7	
AfD	3,1	+3,1	Thomas Meschpowitz – BSD	0,9	
Andere	2,4	-1,4			

Stadt Goch

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	
CDU	35,4	-4,5	Ulrich Knickrehm – BFG		63,2
BFG	29,0	+5,3	Jan Baumann – CDU		32,6
GRÜNE	13,8	+7,0	Gustav Kade – AfD		4,2
SPD	10,8	-9,8			
FDP	4,9	-0,4			
AfD	4,3	+4,3			
Andere	1,8	-1,9			

Stadt Hamminkeln

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	
CDU	36,2	-8,8	Bernd Romanski – SPD/USD/FDP		61,0
SPD	21,3	-6,5	Andreas Lips – CDU		23,5
GRÜNE	15,1	+5,8	Johannes Flaswinkel – GRÜNE		15,4
FWI	10,8	+10,8			
USD	9,2	-0,8			
FDP	7,3	-0,5			

Stadt Kalkar

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	
FORUM	31,4	-2,3	Britta Schulz - FORUM		57,5
CDU	31,0	-0,6	Sven Wolff – CDU		21,4
GRÜNE	12,5	+4,8	Günter Pageler – FBK		12,8
SPD	10,1	-6,4	Marco van der Löcht		8,3
FBK	11,1	+4,3			
FDP	3,8	+0,2			

Stadt Kevelaer

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	
CDU	40,5	-4,7	Dominik Pichler – EB		77,7
GRÜNE	18,0	+6,0	Mario Maaßen – CDU		22,3
SPD	17,8	-3,2			
KBV	13,5	-2,4			
FDP	10,3	+4,3			

Stadt Kleve

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	%
				13.09	27.09
CDU	38,6	-1,0	Wolfgang Gebing -CDU	32,7	52,7
GRÜNE	22,5	+9,4	Sonja Northing – EB	28,0	47,2
SPD	19,0	-9,9	Rolf Janßen- GRÜNE	24,8	
OK	6,9	-4,1	Udo Weinrich – OK	6,9	
FDP	6,5	-0,9	Daniel Rütter – FDP	4,9	
AfD	4,4	+4,4	Michael Kumbrink -EB	2,7	
Für Kleve	2,2	+2,2			

Stadt Moers

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	%
				13.09	27.09
CDU	31,3	-3,2	Christoph Fleischauer – CDU	38,4	57,9
SPD	29,2	-8,4	Ibrahim Yetim- SPD	30,6	42,0
GRÜNE	16,5	+7,5	Diana Finkele – GRÜNE	11,4	
AfD	6,4	+6,4	Torsten Gerlach – EB	10,7	
FDP	4,7	-0,3	Claus Peter Küster – Grafschaft	3,8	
Grafschaft	3,9	-2,9	Dino Wilhelm Maas	3,3	
Andere	8,0	+1,0	Markus Helmich - EB	1,8	

Stadt Rees

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	%
CDU	45,0	-4,7	Christoph Gerwers - CDU		59,5
SPD	24,9	-4,5	Bodo Wißen – SPD		33,4
GRÜNE	21,7	+6,4	Clemens Willing – FDP		7,0
FDP	8,4	+2,7			

Stadt Rheinberg

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	%
				13.09	27.09
CDU	33,5	-9,1	Frank Tatzel – EB	40,2	40,8
GRÜNE	26,7	-13,3	Dietmar Heyde – GRÜNE	39,4	59,1
SPD	18,2	+10,3	Rainer Mull – FDP	13,7	
FDP	8,9	+3,9	Renan Cengiz	6,7	
AfD	5,9	+5,9			
Die PARTEI	4,3	+4,3			
Andere	2,6	-2,1			

Stadt Wesel

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	%
CDU	34,6	-5,6	Ulrike Westkamp – SPD		50,2
SPD	33,6	-4,0	Sebastian Hense – CDU		30,1
GRÜNE	14,7	+6,7	Ulrich Gorris – GRÜNE		11,2
FDP	5,5	+1,2	Stefan Arne Bremkens – FDP		4,9
WfW	5,0	+5,0	Barbara Wagner – Linke		3,6
Linke	4,0	-0,6			
Andere	2,7	-2,7			

Stadt Xanten

Gemeenteraadsverkiezing/ Gemeinderatswahl			Burgermeestersverkiezing / Bürgermeisterswahl	
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%
CDU	39,3	-3,8	Thomas Görtz – CDU	51,0
SPD	17,6	-5,4	Olaf Finke – SPD	16,3
GRÜNE	12,6	+4,7	Rainer Groß – EB	13,6
FBI	12,1	-2,3	Valerie Petit – FBI	10,9
FoX	8,8	+8,8	Stella Werner	6,2
FDP	3,5	+0,4	Andreas Luschgy - EB	2,1
Andere	6,1	-2,4		

Kreise

Kreis Kleve

Kreistagswahl			Landratswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	%
CDU	44,1	-2,1	Silke Gorißen – CDU	48,7	54,2
SPD	19,6	-7,1	Peter Driessen – EB	24,0	45,7
GRÜNE	19,6	+9,0	Guido Winkmann – EB	23,1	
FDP	6,4	+0,4	Friedrich E. Eitzert – AfD	4,2	
AfD	4,0	+1,1			
VEREINIGTE WG	3,6	+1,2			
Andere	2,6	-2,6			

Kreis Wesel

Kreistagswahl			Landratswahl		
Partij / Partei	%	+/-	Kandidaat / Kandidaat	%	%
CDU	32,8	-4,3	Ingo Brohl – CDU	36,4	53,4
SPD	29,7	-7,7	Peter Paic – SPD	31,0	46,5
GRÜNE	19,0	+9,0	P. Schmidt-Niersmann - GRÜNE	17,6	
AfD	5,6	+3,0	Renatus Rieger – AfD	5,8	
FDP	5,5	+1,8	Timo Schmitz – FDP	5,2	
Linke	4,1	-0,7	Sascha Heribert Wagner - Linke	4,1	
Andere	3,3	-1,2			

Vergaderschema 2021

Bijgevoegd is het concept-vergaderschema 2021 van de Euregio Rijn-Waal.

De Euregioraadsvergaderingen staan gepland voor:

- Donderdag, 10 juni, 14.00 uur
- Donderdag, 25 november, 14.00 uur

De netwerkbijeenkomst voor de Euregioraad vindt plaats op.

- Donderdag, 11 maart, 14.00 uur.

Besluitvoorstel:

Ter kennisneming

Concept -Vergaderschema Euregio Rijn-Waal 2021

<u>Euregioraad:</u>	Donderdag	10 juni	14.00 uur
	Donderdag	25 november	14.00 uur
<u>Netwerkbijeenkomst Euregioraad:</u>	Donderdag	11 maart	14.00 uur
<u>Dagelijks Bestuur:</u>	Vrijdag	22 januari	9.00 uur
	Vrijdag	19 maart	9.00 uur
	Vrijdag	21 mei	9.30 uur*
	Vrijdag	2 juli	9.00 uur
	Vrijdag	17 september	9.00 uur
	Vrijdag	15 oktober	9.00 uur
	Vrijdag	19 november	9.00 uur
<u>Commissie voor Grensoverschrijdende Verstandhouding</u>	Maandag	19 april	14.30 uur
	Dinsdag	2 november	14.30 uur
<u>Commissie voor Economische Aangelegenheden:</u>	Woensdag	21 april	14.30 uur
	Woensdag	3 november	14.30 uur
<u>Commissie voor Financiën en Projecten:</u>	Donderdag	22 april	14.30 uur
	Donderdag	4 november	14.30 uur
<u>Financiële Controlecommissie:</u>	Vrijdag	21 mei	08.30 uur*
<u>Contactpersonendag:</u>			nntb
<u>Comité van Toezicht Interreg VA:</u>	Vrijdag	5 maart	10.30 uur
	Vrijdag	18 juni	10.30 uur
	Vrijdag	26 november	10.30 uur
<u>Interreg-Stuurgroep V A:</u>	12 – 23 april		nntb
	14 – 25 juni		nntb
	29 november – 10 december		nntb
<u>Eindejaarsbijeenkomst</u>	Maandag	13 december	15.00 uur